

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ใน
เขต อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

พิมพ์กานต์ ม่วงนิยม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ใน
เขต อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

PUBLIC PARTICIPATION IN IMPROVING WATER SUPPLY QUALITY BASED
ON THE FOUR PRINCIPLES OF IDDHIPĀDA IN BANG LAMUNG DISTRICT,
CHONBURI PROVINCE

PIMPAKAN MUANGNIYOM

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE
PROGRAM IN POLITICAL SCIENCE
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2025

COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลัก อิทธิบาท 4 ในเขต อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
ชื่อนักศึกษา	พิมพ์กานต์ ม่วงนิยม
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	รัฐศาสตร์
ปีพุทธศักราช	2568
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษภา ผาทอง

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(พระมหาสุรไกร ชื่นพุทธสิริ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษภา ผาทอง)

กรรมการ

(พระอรุณ ปัญญารูโณ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ

(พระมหาชินกร สุจิตโต, ดร.)

กรรมการ

(พระครูสังฆรักษ์ ยศวีร์ ปมุตโต, ดร.)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลัก อิทธิบาท 4 ในเขต อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
ชื่อนักศึกษา	พิมพ์กานต์ ม่วงนิยม
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	รัฐศาสตร์
ปีพุทธศักราช	2568
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษญา ผาทอง

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ของประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) คือ ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จำนวน 331,177 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) และมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า :

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ตามลำดับ
2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ และอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านงานการตัดสินใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ดังนี้ 1) ควรจัดเวทีประชาคมหรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ก่อนมีการตัดสินใจดำเนินโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมจริง 2) ควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับแผนงาน งบประมาณ และผลกระทบของโครงการให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถตัดสินใจร่วมได้อย่างมีข้อมูล

ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ดังนี้ 1) ควรเชิญตัวแทนชุมชนเข้าร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เพื่อสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ 2) ควรให้ข้อมูลล่วงหน้าเกี่ยวกับแผนงาน ระยะเวลาดำเนินการ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการแก่ประชาชน

ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ดังนี้ 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และใช้ประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เช่น จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เรื่องคุณภาพน้ำและการใช้น้ำ หรือมอบสิทธิประโยชน์แก่ผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง 2) ควรมีมาตรการสนับสนุนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำประปา เช่น การตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำร่วมตรวจสอบคุณภาพน้ำและรายงานปัญหา

ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ดังนี้ 1) ควรตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลร่วมกับภาคประชาชน เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผน และเกิดความโปร่งใส 2) ควรจัดให้มีแบบสอบถามหรือช่องทางรับความคิดเห็นหลังจากโครงการแล้วเสร็จ เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, หลักอิทธิบาท 4, น้ำประปา

ABSTRACT

Thesis Topic	PUBLIC PARTICIPATION IN IMPROVING WATER SUPPLY QUALITY BASED ON THE FOUR PRINCIPLES OF IDDHIPADA IN BANG LAMUNG DISTRICT, CHONBURI PROVINCE
Student's Name	Pimpakan Muangniyom
Degree Sought	Master of Political Science
Program	Political Science
Anno Domini	2025
Advisor	Assistant Professor Dr. Ketsada Phathong

The objectives of this research were: 1) To study the participation of the people in improving the quality of tap water based on the Four Paths of Accomplishment (Iddhipada 4) in Bang Lamung District, Chonburi Province; 2) To compare the participation in improving the quality of tap water based on the Four Paths of Accomplishment of the people in Bang Lamung District, Chonburi Province; and 3) To propose guidelines for public participation in improving the quality of tap water based on the Four Paths of Accomplishment in Bang Lamung District, Chonburi Province. This research was mixed methods research, using both quantitative research and qualitative research. The data were collected from the population consisted, with a total population of 331,177 people in Bang Lamung District, and a sample of 400 people was selected using Taro Yamane's formula. In addition, there were 5 key informants. The research instruments were a questionnaire and an interview form. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation, using a statistical software program. The qualitative data were analyzed using content analysis.

The results of the study found that :

1.The people's opinions on their participation in improving the quality of tap water based on the Four Paths of Accomplishment (Iddhipada 4) in Bang Lamung District, Chonburi Province, were found to be at a moderate level overall. When considering each aspect in order of average score from highest to lowest, the highest was participation in benefit sharing, followed by decision-making, monitoring and evaluation, and the lowest was operational planning.

2.The results of the comparison revealed that people with different education levels, occupations, and income had significantly different opinions on participation in improving the quality of tap water based on the Four Paths of Accomplishment at the 0.05 level of significance. However, people with different genders and ages had no significant differences in their opinions on such participation.

3.Recommendations regarding public participation in improving the quality of tap water based on the Four Paths of Accomplishment in Bang Lamung District, Chonburi Province, are as follows:

For decision-making, the respondents recommended: 1) public forums or community hearings should be held before making decisions on water quality improvement projects to promote transparency and genuine participation; 2) information regarding project plans, budgets, and potential impacts should be clearly disclosed to the public to support informed decision-making.

For operational planning, the recommendations were: 1) community representatives should be invited to participate in planning the water quality improvement projects to ensure the plans reflect local needs; 2) advance information about project plans, timelines, and potential impacts should be provided to the public.

For benefit sharing, the recommendations included: 1) promoting public involvement in accessing and benefiting from water quality improvements, such as organizing awareness activities and providing knowledge about water quality and usage or offering compensations to those directly affected; 2) establishing community-supported mechanisms for water management, such as forming user groups to monitor water quality and report issues.

For monitoring and evaluation, the suggestions were: 1) a joint committee including public representatives should be established to oversee and evaluate the project implementation to ensure it follows the plan and maintains transparency; 2) post-project feedback mechanisms, such as questionnaires or online comment channels, should be created to assess public satisfaction.

Keywords: Participation, The Four Paths of Accomplishment (Iddhipada 4), tap water

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของอาจารย์ที่ปรึกษา ดร. เกษภา ฝาทอง ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำและตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอธิการบดีและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกในการศึกษา ตลอดหลักสูตร กราบขอบพระคุณ พระมหาชินกร สุจิตโต, ดร. คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ และอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ แก่ผู้วิจัย และขอบพระคุณนางสาว อธิชา เอี่ยมวิสัย นักวิชาการการศึกษา ที่คอยอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ แก่ผู้วิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ รศ.ดร. สุกิจ ชัยมุสิก, ดร. สมภพ ระวังทุกข์, ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต, ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ และ ผศ.ดร.สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล ทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยพร้อมทั้งให้คำแนะนำเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์

ขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน ว่าที่ร้อยตรี จเรวัฒน์ ชินวัฒน์, นางณัฐธินีย์ เชิดฉาย, นางสาวทิพย์วิมล หอมขจร, นายบุญเลิศ แก้วจินดา, นางอาภรณ์ ไวลิจิต และประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล ตอบแบบสอบถาม สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ ที่ให้ความสำคัญและส่งเสริมเรื่องการศึกษามาโดยตลอด รวมทั้งญาติพี่น้อง ที่คอยให้กำลังใจตลอดมา และขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคน ตลอดจนท่านที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยดี

ประโยชน์ คุณค่า และความดีของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นพุทธบูชาแด่องค์สมเด็จพระ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่เคารพและมีพระคุณอย่างสูง ตลอดจนครูอาจารย์ในอดีตที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้มาให้ และหากมีข้อผิดพลาดของงานชิ้นนี้อันอาจมีเกิดขึ้นได้ ผู้วิจัยขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

พิมพ์กานต์ ม่วงนิยม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ฌ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่.....	1
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามของการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.4 สมมุติฐานการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	7
2.2 หลักอิทธิบาท 4.....	15
2.3 ทฤษฎีการน้ำ และระบบน้ำประปา.....	29
2.4 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา.....	35
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
3.1 วิธีการและขั้นตอนการวิจัย.....	44
3.2 ระเบียบวิธีวิจัย.....	45
3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี.....	54
4.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	63
4.3 ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี.....	98
4.4 องค์ความรู้จากการวิจัย.....	101
5 สรุป อภิปราย และเสนอแนะ.....	104
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	105
5.2 การอภิปรายผล.....	109
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	116
บรรณานุกรม.....	118
ภาคผนวก.....	123
ภาคผนวก ก รายนามผู้ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	124
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์.....	131
ภาคผนวก ค ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	139
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	144
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	147
ประวัติผู้ทำวิจัย.....	155

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	55
4.2 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	56
4.3 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	56
4.4 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	57
4.5 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้.....	57
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน.....	58
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ.....	59
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน.....	60
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์.....	61
4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล.....	62
4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ.....	63
4.12 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ.....	64
4.14	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ.....	65
4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ.....	65
4.16	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ.....	66
4.17	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ.....	66
4.18	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ.....	67
4.19	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามเพศ.....	67
4.20	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามเพศ.....	67
4.21	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.22	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ..... 69
4.23	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ..... 69
4.24	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ..... 70
4.25	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามอายุ..... 70
4.26	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามอายุ..... 71
4.27	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ..... 71
4.28	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ..... 72
4.29	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD 72
4.30	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุ..... 73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุ.....	74
4.32 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามการศึกษา....	74
4.33 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามการศึกษา.....	75
4.34 แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD.....	75
4.35 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามการศึกษา.....	76
4.36 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามการศึกษา.....	76
4.37 แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านตัดสินใจ จำแนกตามการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD.....	77
4.38 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามการศึกษา.....	78
4.39 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามการศึกษา.....	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.40	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD.....	79
4.41	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตาม การศึกษา.....	80
4.42	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามการศึกษา.....	80
4.43	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD.....	81
4.44	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตาม การศึกษา.....	81
4.45	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามการศึกษา.....	82
4.46	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามการศึกษา เป็น รายคู่ด้วยวิธีการของ LSD.....	83
4.47	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	84
4.48	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.49	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ.....	85
4.50	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ.....	85
4.51	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามอาชีพ.....	86
4.52	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามอาชีพ.....	86
4.53	แสดงการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD.....	87
4.54	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ.....	88
4.55	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ.....	88
4.56	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอาชีพ.....	89
4.57	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอาชีพ.....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.58	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามรายได้.....	90
4.59	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามรายได้.....	91
4.60	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้.....	91
4.61	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้.....	92
4.62	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD.....	93
4.63	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามรายได้.....	94
4.64	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามรายได้.....	94
4.65	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้.....	95
4.66	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้.....	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.67	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามรายได้.....	96
4.68	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามรายได้.....	96
4.69	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD.....	97
4.70	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	97
4.71	แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ.....	98
4.72	แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน.....	99
4.73	แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์.....	99
4.74	แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล.....	100

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	43
4.1	องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย.....	102

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

น้ำเป็นสารประกอบที่สำคัญและพบมากที่สุดบนโลก โดยคิดเป็นประมาณ 3 ใน 4 ของพื้นผิวโลก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นน้ำเค็มในทะเลและมหาสมุทร ประมาณ 97% ส่วนที่เป็นน้ำจืดที่ขั้วโลกมีประมาณ 2% และน้ำจืดที่พบในแม่น้ำ ลำคลองต่าง ๆ มีเพียง 1% เท่านั้น หากโลกของเราไม่มีน้ำสิ่งมีชีวิตบนโลกก็จะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ น้ำมีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ในหลาย ๆ ด้าน โดยเป็นส่วนประกอบหลักในร่างกายมนุษย์ รวมทั้งยังมีประโยชน์ในด้านอุตสาหกรรมในหลายประเภท เช่น การผลิต การระบายความร้อนจากเครื่องจักร และการทำความสะอาดวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ นอกจากนี้ น้ำยังมีความสำคัญในด้านการเกษตรกรรม ทั้งในการเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ อีกทั้งยังใช้เป็นเส้นทางในการคมนาคมขนส่ง ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมไปถึงการใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การปรุงอาหาร ทำความสะอาด ชักผ้า น้ำจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญทั้งต่อมนุษย์และพืช ไม่เพียงแต่ในด้านการดำรงชีวิตและการเจริญเติบโต แต่ยังเกี่ยวข้องกับการทำงานของระบบต่าง ๆ ในธรรมชาติและกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ด้วย (จิระพร จิตบำรุง, 2544)

ปัจจุบันทรัพยากรแหล่งน้ำในธรรมชาติมีคุณภาพลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยส่วนใหญ่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของประชากรและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต ซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมทางอุตสาหกรรม การเกษตร และการบริโภคของมนุษย์ สิ่งเหล่านี้ทำให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือย ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจนทำให้เกิดมลพิษตามมา (นิวัติ เรืองพานิช, 2556)

การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาเป็นหนึ่งในประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลหรือพื้นที่ที่มีปัญหาด้านการจัดการน้ำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขและปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาจึงถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก การมีส่วนร่วมนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้เกิดการพัฒนายั่งยืน แต่ยังส่งเสริมให้ประชาชนมีความรับผิดชอบและร่วมมือกันในการดูแลรักษาทรัพยากรน้ำในชุมชน (जानนท์ ศรีเกตุ, พรนภา เตียสุทธิกุล และเบญจภา ไกรทอง, 2563)

ในอดีตที่ผ่านมา การจัดการน้ำประปาในหลายพื้นที่มักเผชิญกับปัญหาคุณภาพน้ำที่ไม่ดี เช่น น้ำประปาที่มีปัญหาเรื่องความสะอาด การขาดแคลนหรือไม่เพียงพอ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการต่าง ๆ เช่น การร่วมออกความคิดเห็น การร่วมมือในการปรับปรุงระบบน้ำประปา หรือการตรวจสอบคุณภาพน้ำ ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้จะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนในระดับท้องถิ่น (พหล ศักดิ์กะทัศน์, 2553; หนูศักดิ์ อุดเต็น, 2560)

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งน้ำและปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาเป็นการทำให้ประชาชนร่วมมือร่วมใจกันควบคุมดูแลการใช้น้ำเพื่อประโยชน์ทั้งด้านการอุปโภคบริโภคและสุขภาพของชุมชน

ตั้งแต่การศึกษาประเด็นปัญหาต่างๆ ที่มีในชุมชน การหาสาเหตุของปัญหา การกำหนดแนวทางแก้ไข ปัญหา แนวทางในการป้องกันปัญหา การตัดสินใจและดำเนินการแก้ปัญหาการปรับปรุงคุณภาพ น้ำประปา (ณัฐธิดา ชัยสงคราม และยุทธพงษ์ ลีลากิจไพศาล, 2560) ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่ายในการช่วยกันแก้ไขปัญหา หากการแก้ปัญหาและจัดการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาสำเร็จทำให้ชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรน้ำได้เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ในทางพระพุทธศาสนา ได้กล่าวถึงหลักความสำเร็จ หรือการปฏิบัติธรรมตามหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในกิจการนั้น เรียกว่า อิทธิบาท 4 หรือที่เรียกว่า "ธรรมให้ถึงความสำเร็จ" เป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จได้ โดยหลักธรรมอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 4 ประการ คือ ฉันทะ (ความพอใจในสิ่งที่ทำ), วิริยะ (ความเพียร), จิตตะ (จิตใจที่มั่นคง), และ วิมังสา (การพิจารณาและไตร่ตรองอย่างรอบคอบ) (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2544, หน้า 284) ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานต่าง ๆ ในชุมชนได้ การนำอิทธิบาท 4 มาปรับใช้ในการปรับปรุงคุณภาพน้ำในเขตอำเภอบางละมุงนั้น เริ่มต้นจากกาฝึกฝน ฉันทะ หรือความพอใจในกิจกรรมที่ทำ หากประชาชนมีความพอใจและเห็นความสำคัญของการปรับปรุงคุณภาพน้ำ พวกเขาก็จะมีความตั้งใจที่จะร่วมมือและมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างจริงจัง การทำสิ่งใด ๆ โดยมีความพอใจในกิจกรรมนั้น จะทำให้การทำงานมีความสำเร็จในที่สุด หลังจากนั้น ก็คือ วิริยะ หรือความเพียรพยายาม ในการทำงานร่วมกันเพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำในชุมชน จำเป็นต้องมีความมุ่งมั่นและทุ่มเทอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์หรือปัญหามากมายเพียงใด ความเพียรพยายามจะทำให้ประชาชนไม่ย่อท้อและสามารถก้าวข้ามอุปสรรคเหล่านั้นได้ ในการร่วมมือกันเพื่อให้เกิดการปรับปรุงที่ยั่งยืน จิตตะ หรือจิตใจที่มั่นคง เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะในสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือความท้าทายต่าง ๆ จิตใจที่มั่นคงและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายจะช่วยให้ประชาชนไม่หลงทางและไม่ประสพกับความท้อแท้ แม้ว่าผลลัพธ์ในระยะแรกอาจไม่เห็นผลทันที สุดท้ายคือ วิมังสา หรือการพิจารณาและไตร่ตรองอย่างรอบคอบ การปรับปรุงคุณภาพน้ำต้องการการศึกษาและการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างละเอียด เพื่อหาทางแก้ไขที่เหมาะสม การไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนจะช่วยให้เห็นปัญหาได้ชัดเจนและมีแนวทางในการแก้ไขที่มีประสิทธิภาพ การปรับปรุงคุณภาพน้ำไม่สามารถทำได้โดยการกระทำที่รีบเร่งหรือขาดการพิจารณา ควรทำการศึกษาและวางแผนก่อนที่จะดำเนินการ หากประชาชนในเขตอำเภอบางละมุงได้นำหลักธรรมทั้ง 4 ข้อนี้นำมาใช้ในการร่วมมือและมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพน้ำ พวกเขาจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี การทำงานในลักษณะนี้จะไม่เพียงแต่สร้างประโยชน์ในด้านการปรับปรุงคุณภาพน้ำ แต่ยังส่งเสริมความร่วมมือและการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งในระยะยาวได้อีกด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เพื่อนำหลักอิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่เป็นหนทางสู่ความสำเร็จ หรือ คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณเครื่องสำเร็จสมประสงค์ ทางแห่งความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย มี 4 ประการ คือ 1) ฉันทะ 2) วิริยะ 3) จิตตะ 4) วิมังสา ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ในเขตอำเภอบางละมุง

1.2 คำถามการวิจัย

1.3.1 ต้องการทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เป็นอย่างไร

1.3.2 ต้องการทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

1.3.3 มีแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีอย่างไรบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ของประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

1.4.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

1.4.3 ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

1.4.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

1.4.5 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” มีรายละเอียดของขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนการในเขต อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 331,177 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนการในเขต อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด และทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัยต่างๆ โดยเนื้อหาการศึกษาครอบคลุมด้านต่างๆ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี และอิทธิบาท 4

1.5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการวางแผนการบริหารงาน ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการติดตามประเมินผล

1.5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2567 ถึง กันยายน พ.ศ. 2568

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะสำหรับการวิจัยเล่มนี้ ดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิด ริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง ทั้งนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่ามีส่วนร่วมไว้ดังนี้

หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ชาวบ้าน ทั้งในรูปของส่วนบุคคลและกลุ่ม คนต่าง ๆ ให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง หรือหลายกิจกรรมโดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ มิใช่เข้าร่วม เพราะการหวังผลตอบแทน และที่สำคัญ คือการมีส่วนร่วมนั้นจะต้องสอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ความต้องการและวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ในชุมชนด้วย

หมายถึง การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินโครงการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา รวมถึงความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย

หมายถึง กระบวนการของการกระทำอย่างแข็งขัน ที่มีผู้มีส่วนร่วมได้ริเริ่ม และลงมือกระทำตามความคิด และพิจารณาญาณของตนเอง รวมทั้งเป็นกระบวนการที่พวกเขาสามารถควบคุมได้

อิทธิบาท 4 หมายถึง ฐานหรือหนทางสู่ความสำเร็จ หรือ คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณเครื่องสำเร็จสมประสงค์ ทางแห่งความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย มี 4

ประการ คือ 1) ฉันทะ 2) วิริยะ 3) จิตตะ 4) วิมมังสา หลักที่กล่าวมานี้หากประชาชนนำไปใช้ในการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาจะทำให้สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะทำให้การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาสำเร็จเรียบร้อยลุล่วงไปด้วยดี หลักอิทธิบาท 4 ในที่นี้ประกอบด้วย

ฉันทะ (ความพอใจ) หมายถึง ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ ได้ผลดียิ่งๆขึ้นไป ที่ประชาชนผู้มีส่วนร่วมได้รับจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

วิริยะ (ความเพียร) หมายถึง ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง ที่ประชาชนผู้มีส่วนร่วมได้รับจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

จิตตะ (ความคิด) หมายถึง ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิต ผักใจ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป ที่ประชาชนผู้มีส่วนร่วมได้รับจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

วิมมังสา (ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง) หมายถึง หมั่นใช้ปัญญา พิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ คัดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง ที่ประชาชนผู้มีส่วนร่วมได้รับจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย งาน 4 ด้านดังนี้

ด้านการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาต่างๆ เพื่อจัดลำดับความสำคัญของการแก้ไขปัญหา ในเขตพื้นที่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ในการจัดทำกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน หมายถึง การร่วมช่วยเหลือกันทางทรัพยากรร่วมเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการในการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ

ด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง การร่วมรับผลประโยชน์ทางด้านต่าง ๆ เช่น เกียรติยศชื่อเสียง หรือรับประโยชน์ส่วนบุคคล เช่น ส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง วัสดุในโครงการที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จัดขึ้น และได้รับความสะดวกสบายในเขตพื้นที่บริการ

ด้านการติดตามประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาของ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เช่น ตรวจสอบด้านการเงิน ความโปร่งใสตรวจสอบได้ เพื่อมุ่งให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน ซึ่งในที่นี้หมายถึง ประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยในที่นี้หมายถึง

เพศ หมายถึง ประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งเป็น 2 เพศ ได้แก่ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งออกเป็น 6 ช่วง ได้แก่ 1) ต่ำกว่า 18 ปี 2) อายุ 18-26 ปี, 3) อายุ 26 – 35 ปี, 4) อายุ 36-45 ปี, 5) อายุ 46-55 ปี และ 6) อายุ 56 ปีขึ้นไป

การศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาของประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ 1) ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี, 2) ระดับปริญญาตรี และ 3) สูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ หมายถึง อาชีพของประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งออกเป็น 6 ช่วง ได้แก่ 1) อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ, 2) พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง, 3) ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย, 4) นิสิต / นักศึกษา และ 5) แม่บ้าน / พ่อบ้าน 6) อื่นๆ

รายได้ หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ 1) รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท, 2) รายได้ 15,001 – 20,000 บาท, 3) รายได้ 20,001 - 25,000 บาท และ 4) รายได้ 25,001 บาทขึ้นไป

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.7.1 ได้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

1.7.2 ได้ทราบถึงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

1.7.3 ได้ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

1.7.4 สามารถนำเสนองานวิจัยชิ้นนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขต อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิด และทฤษฎีการมีส่วนร่วม
- 2.2 หลักอิทธิบาท 4
- 2.3 ทรัพยากรน้ำและระบบน้ำประปา
- 2.4 บริบทพื้นที่วิจัย
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตำราทางวิชาการของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศหลายท่านจึงได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

นิคม ผัดแสน (2540) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ให้ประชาชนได้คิดค้นแนวทางขึ้นเอง เป็นผู้กำหนดการตัดสินใจ คิดค้นปัญหา และการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ เช่น แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2541, หน้า 24-25) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า “เป็นกระบวนการดำเนิน การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมา ในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ

ดวงจิต แก้วอุบล (2542, หน้า 8-9) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม เป็นการพัฒนาชุมชน โดยสมาชิกในชุมชนมีการร่วมมือระหว่างกัน ด้วยข้อเท็จจริงและความเชื่อที่ว่าจะสำเร็จได้ ก็ด้วยความร่วมมือของสมาชิก เพื่อการนำไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมเดียวกัน ดังหลักการนี้

- 1) มีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสาร
- 2) มีส่วนร่วมในการคิด
- 3) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 4) มีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการ
- 5) มีส่วนร่วมในการประเมินผล
- 6) มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 780) ได้ให้ความหมาย โดยรูปศัพท์นั้น ต้องอาศัยจากความหมายของสามัญชนโดยทั่วไปที่เข้าใจกันได้ในสังคมจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ที่ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า “ส่วน” นั้น เป็นคำนาม แปลว่า “สิ่งที่แบ่งจากส่วนรวม” ส่วน “ร่วม” เป็นคำช่วยกิริยา แปลว่า “มีส่วนร่วมอยู่ด้วยกัน”

อุทัย บุญประเสริฐ (2542) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมใดๆ ให้ความช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อประชาชน

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2544, หน้า 12) ได้ให้ความหมายเรื่อง การมีส่วนร่วม คือการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ได้เสียสละทรัพยากรส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถแรงงาน เงินทุน วัสดุ เข้าไปมีบทบาทในขั้นตอนต่างๆ ของกิจกรรมด้านการจัดการ ควบคุม การใช้และการกระจายทรัพยากรตลอดจนปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน

พีระ พรนวม (2544) การมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหาความต้องการร่วมกัน ในการตัดสินใจร่วมกัน วางแผน ดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาพร้อมกัน ดำเนินการหรือปฏิบัติงานร่วมกัน ตลอดจนรับรู้ผลดี เสีย จนเกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน

ยุพาพร รูปงาม (2545, หน้า 5) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะหลักเบื้องต้นของการมีส่วนร่วมคือ การตัดสินใจใดก็ตามส่งผลกระทบต่อบุคคลต่างๆ บุคคลเหล่านั้นควรจะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น หมายความว่าหลักการนี้ตั้งอยู่บนความคิดที่ว่าบุคคลแต่ละคนย่อมทราบดีว่าตนต้องการอะไร เพราะฉะนั้นการที่เหตุการณ์ใดก็ตามจะส่งผลกระทบต่อบุคคลหนึ่ง บุคคลนั้นย่อมจะทราบว่าเขาต้องการหรือไม่ต้องการอะไรบางอย่างที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง ดังนั้น เพื่อความยุติธรรมบุคคลนั้นควรที่จะต้องมีสิทธิในการกำหนดให้เหตุการณ์นั้นเป็นไปอย่างที่เขาต้องการ เพื่อให้ผลที่ตามมาเป็นไปตามที่เขาต้องการแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสาระสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาองค์กร ไม่ว่าจะเป็นทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมหรือในด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับนานาชาติระดับชาติระดับท้องถิ่นและระดับชุมชนก็มิใช่ของใหม่ แต่เป็นเรื่องที่พยายามทำกันมาหลายทศวรรษแล้ว

สมยศ นาวิการ (2545) การมีส่วนร่วมหมายถึงกระบวนการของการให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ (Participative Management) เน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล PM ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหาร

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2546, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาการเข้าไปมีเสียงในการกำหนดนโยบาย

และการนำนโยบายไปปฏิบัติรวม ทั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาผลกระทบของนโยบาย เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงเป็นนโยบายใหม่ในครั้งต่อไปด้วย

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยแท้จริงยิ่งขึ้น

ยววัฒน์ วุฒิเมธี(2546, หน้า 139) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมมือรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์(2547, หน้า 117) การมีส่วนร่วมเป็นการสังสรรค์ทางสังคม มักมีส่วนเกี่ยวข้องกับทั้งปัจเจกบุคคลและกลุ่ม โดยที่ที่มีการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ อารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งการเกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นเหตุเร้าให้กระทำเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มขึ้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบกับกลุ่มด้วย

จิราภรณ์ ศรีคำ (2547) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลที่มีความสนใจหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องเดียวกันเข้ามาร่วมกัน เพื่อปฏิบัติการกิจ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การดำเนินงาน การรับทราบผลการดำเนินงาน การติดตามประเมินผล หรือร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตกลงกันไว้

จินตนา สัจจนันท์ (2549) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้สมาชิกเข้ามาร่วมวางแผน ปฏิบัติและประเมินงาน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน

ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์ (2550) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทร่วมในกิจกรรมทุกประการตามกำลังความสามารถของสมาชิกไม่จะเป็นการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2551, หน้า 11-14) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น แตกต่างจากการร่วมมือ กล่าวคือ การร่วมมือต้องมีความรู้สึกเป็นเจ้าของคนอื่นที่เข้าใจร่วมกันถือว่าเป็นการให้ความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงจะต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาการมีส่วนร่วมของโครงการและดำเนินการทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินการ การตัดสินใจ การใช้ประโยชน์ในกิจกรรม และการประเมินผล

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2551, หน้า 6) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็น

ทางการซึ่งประกอบไปด้วย การแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม ทั้งนี้ เพราะการมีส่วนร่วมเป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจการลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลาเป็นการสร้างฉันทามติและทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

วิภาส ทองสุทธิ(2551, หน้า 172) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมพัฒนาไม่ใช่กระทำถึงประชาชนเข้ามาทำกิจกรรมตามที่ได้จัดทำขึ้น และหมู่บ้านหรือชุมชนมีกิจกรรมและวิธีดำเนินงานของตนเองอยู่แล้ว ประชาชนมีศักยภาพที่จะพัฒนาชุมชนของตนเองได้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2551, หน้า 6-7) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาชุมชน หมายถึง กระบวนการที่รัฐทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้กับประชาชนและชุมชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิและองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมหรือดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องรวมกัน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้และการบรรลุวัตถุประสงค์

สัญญา เคนาภูมิ (2551) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามโครงการ ร่วมติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมจะต้องมาจากความสมัครใจ พึงพอใจ และได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากชุมชนโดยส่วนรวมร่วมกัน

โกวิท พวงงาม (2553, หน้า 63-64) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การให้โอกาสประชาชนเป็นฝ่ายตัดสินใจ กำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริงเป็นการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) ให้แก่ประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชนให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากร การตัดสินใจ และควบคุมดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับการมีส่วนร่วมเป็นอำนาจในการตัดสินใจของบุคคลกลุ่มองค์กรในการเข้าร่วมกระบวนการทำงานหนึ่งที่อาศัยความร่วมมือเพื่อกัน เพื่อสร้างพื้นที่ด้านการงานและจิตใจที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพสภาพความคิดระบบความเชื่อและความยึดมั่นถือมั่นภายในตัวตนของแต่ละบุคคลแต่ละหน่วยงานแต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัย การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา ก็คงไม่แปลกเพราะการมีส่วนร่วมทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมทั้งหมดสามารถเข้าใจสถานการณ์ของงานโดยภาพรวมทั้งหมด โดยเฉพาะการทำให้รู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน กลุ่ม องค์กร ที่อยู่ในกระบวนการคิดริเริ่ม ตัดสินใจ วางแผนงาน และดำเนินงาน เป็นต้น ที่ส่งผลให้เกิดการอุทิศตนในการปฏิบัติงานนั้นๆ มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปตามแนวทางที่ได้วางไว้

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

พิเรีอรรอง ศรีวิบูลย์ (2555, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง การที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาพัฒนาชุมชนที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับความบริสุทธิ์ใจด้วยว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แจงอย่างถูกต้อง

กรมทรัพยากรน้ำ (2557, หน้า 2) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง มีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายรัฐองค์กรเอกชนและประชาชนทั่วไป โดยเน้นการสื่อสารสองทาง ทั้งช่องทางที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการไม่ใช่ครั้งเดียวจบและควรเกิดขึ้นตลอดโครงการ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่สมาชิกในชุมชนหรือกลุ่มประชาชนร่วมมือกันในกิจกรรมต่างๆ เพื่อแสดงออกถึงความต้องการและผลประโยชน์ร่วมกันในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับการรับรู้ข้อมูล การคิด การตัดสินใจ การวางแผน การดำเนินการ รวมถึงการประเมินผลและการรับประโยชน์ร่วมกัน กระบวนการนี้สะท้อนถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อชีวิตและสังคมของผู้ที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมไม่ได้หมายถึงแค่การให้ข้อมูลหรือการทำกิจกรรมตามที่กำหนด แต่ยังเป็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการคิดริเริ่ม การร่วมตัดสินใจ การปฏิบัติ และการรับผิดชอบร่วมกันในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างความสามัคคี ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในกลุ่ม โดยสอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยที่บุคคลทุกคนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางที่ส่งผลต่อชีวิตและชุมชนของตนเอง ในทางปฏิบัติ การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการสื่อสารทางการ แต่ยังรวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ การสื่อสารสองทางนี้มีความสำคัญในการเสริมสร้างการพัฒนาและความมั่นคงของชุมชนและสังคม โดยช่วยให้การตัดสินใจมีคุณภาพ และการปฏิบัติงานเป็นไปตามที่ต้องการ โดยมีความสามัคคีและความรับผิดชอบร่วมกันในทุกๆ ขั้นตอนของการพัฒนา

2.1.2 ทฤษฎีของการมีส่วนร่วม

อำนาจ อนันตชัย (2527, หน้า 127-130) ได้อธิบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมว่า การพัฒนาแบบนี้จะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้ดีขึ้น และยังได้กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วม สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (mass persuasion) เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้แก้ไขปัญห การขัดแย้งในการปฏิบัติงาน โดยผู้เกลี้ยกล่อม โดยเฉพาะความรู้ขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้น การเกลี้ยกล่อมจึงเป็นปัจจัยหนึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมขอประชาชน และ ถ้า การเกลี้ยกล่อมนั้นเป็นเรื่องที่ตรงกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ย่อมส่งผลถึงการมีส่วนร่วมในที่สุด

2. ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale) คนเรามีความต้องการทางกายและใจถ้าคนมีขวัญดีพอ ผลของการทำงานจะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทาง จิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่างๆ นั่นเอง การจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาัดเอาเปรียบ การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามถ้าคนทำงานมีขวัญดีจะเกิดสำนึกในความรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคล และขวัญของกลุ่ม ดังนั้น จะเป็นไปได้ว่าขวัญของคนเราโดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นกัน

3. ทฤษฎีสร้างความรู้รักชาตินิยม (Nationalism) ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าสู่การมีส่วนร่วมคือ การสร้างความรู้รักชาตินิยมให้เกิดขึ้น หมายถึง ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือเน้นคำนิยมเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัวเอง พอใจเกียรติภูมิจงรักภักดีต่อท้องถิ่น

4. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการรวมกลุ่มคน จูงใจไปยังเป้าประสงค์โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน (positive leader) ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (dynamic leader) และผู้นำไม่มีกิจ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (negative leader) ผลของการให้ทฤษฎีการสร้างผู้นำ จึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญกำลังใจ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดี ย่อมจะนำไปสู่ การมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่างๆ ด้วยดีนั่นเอง

โคเฮน และ อัฟโฮฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980, pp. 213-218) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมี 4 ขั้นตอนคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทุกขั้นตอนมีความสัมพันธ์โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมที่ขั้นตอนการตัดสินใจเป็นประการสำคัญ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โคเฮน และ อัฟฮอฟ (Cohen, John M., and Up Hoff Norman T, 1980, pp. 213-235) ได้กล่าวถึงแนวคิดการมีส่วนร่วมโดย มีรายละเอียดเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน (Planning) คือ กระบวนการวิเคราะห์และการตัดสินใจ ของผู้บริหารที่จะกำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การมีส่วนร่วมด้านการจัดสรรทรัพยากร (Allocation) คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการช่วยเหลือ จัดหา หรือสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์หรือเงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามแผนงานโครงการต่างๆ

3. การมีส่วนร่วมในการร่วมมือประสานงาน (Co-ordination) คือ การมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือปฏิบัติงาน ติดต่อสื่อสาร รับผิดชอบร่วมกับโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล (Evaluation) คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์รูปแบบ ตรวจสอบการทำงานตามแผนงาน โครงการต่างๆ ร่วมกับโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการมีส่วนร่วมที่เป็นแนวคิดที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการต่างๆ เช่น การตัดสินใจ การดำเนินงาน การประเมินผล และการได้รับผลประโยชน์ ซึ่งการมีส่วนร่วมเหล่านี้จะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานมากขึ้น

การเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass persuasion) ช่วยให้ผู้คนเห็นความสำคัญและร่วมมือในการทำงาน หากการเกลี้ยกล่อมนั้นตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ จะสามารถกระตุ้นการมีส่วนร่วมได้ดี

การสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale) การมีขวัญดีจะช่วยเพิ่มผลการทำงาน เพราะขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่มีผลต่อพฤติกรรมและความรับผิดชอบในการทำงาน

การสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยม (Nationalism) การสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยมในชาติ จะช่วยกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ร่วมกัน

การสร้างผู้นำ (Leadership) ผู้นำที่ดีสามารถกระตุ้นให้ผู้คนร่วมมือและทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยการสร้างผู้นำที่มีคุณภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นการมีส่วนร่วม

ส่วนจากมุมมองของโคเฮนและอัฟโฮฟฟ์ การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยทุกขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันและมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเป็นสำคัญ

สุดท้าย ทฤษฎีการมีส่วนร่วมสามารถสรุปได้ว่าเป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ตั้งแต่การวางแผน การจัดหาทรัพยากร การประสานงานจนถึงการประเมินผล เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2.1.3 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางสังคม

เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล (2545, หน้า 15) ได้กล่าวว่า ในการมีส่วนร่วมทางสังคมของบุคคลนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางอาชีพ และที่อยู่อาศัย โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำจะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง และในทำนองเดียวกันเกษตรกรผู้ทำไร่เต็มเวลาจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนมากกว่าเกษตรกรผู้ทำไร่ไม่เต็มเวลา

สรุปได้ว่า ในการมีส่วนร่วมทางสังคมของบุคคลนั้น จะมีปัจจัยหลายด้านที่มีผล เช่น สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ อาชีพ และที่อยู่อาศัย โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำมักจะมีการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง

2.1.4 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการวางแผน

ประชุม รอดประเสริฐ (2549, หน้า 114-117) ได้อธิบายถึง ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีดังนี้

1. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการวางแผนของ Trabis ได้เสนอทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการวางแผนสมอง การให้ความรู้ และการประชาสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนสิ่งเหล่านี้เขาถือว่าเป็นการตกแต่งทิศทางของกระบวนการวางแผนและชี้ให้เห็นว่าในการวางแผนทุกระดับจะประกอบด้วย

- 1) สมอง
- 2) กระบวนการวางแผนและการออกแบบเบื้องต้น
- 3) กระบวนการออกแบบและการลงมือพัฒนา และ

4) กระบวนการเตรียมการทุกขั้นตอนจะมีความสัมพันธ์กันสิ่งสำคัญ คือ การให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อให้เกิดการยอมรับไม่มีปฏิกิริยาต่อต้าน

2. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการวางแผนของ Donald ได้เสนอทฤษฎีจุดเน้นเกี่ยวกับโอกาสเกิดศักยภาพในการมีส่วนร่วมของกลุ่มผลประโยชน์โอกาสความตระหนักและโอกาสในการทำการวางแผนจะต้องเกี่ยวข้องและมีผลกระทบกับกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มผลประโยชน์เหล่านั้น

มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานในการวางแผน จึงจำเป็นจะต้องเปิดโอกาสให้กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนในขั้นตอนต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ทั้งสองทฤษฎีเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางแผน แต่ทฤษฎีของ Trabis มุ่งเน้นที่การให้ความรู้และการจัดเตรียมประชาชนเพื่อการยอมรับในกระบวนการ แต่ทฤษฎีของ Donald เน้นการเปิดโอกาสให้กลุ่มผลประโยชน์มีส่วนร่วมและตระหนักถึงผลกระทบที่พวกเขาจะได้รับจากการวางแผน

2.2 หลักอิทธิบาท 4

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตำราทางวิชาการของนักวิชาการหลายท่านจึงได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 ความหมายหลักอิทธิบาท 4

ปิ่น มุทุกันต์(2535, หน้า 226) ให้ความหมายว่า อิทธิบาท แปลว่า ฤทธิ์บาท แปลว่า ทางปฏิบัติ รวมกันเข้าเป็นศัพท์เดียว อิทธิบาท แปลว่า ทางปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดฤทธิ์ฤทธิ์ของคนสามัญก็คือการทำงานให้สำเร็จสมประสงค์เพราะฉะนั้นอิทธิบาทจึงแปลว่า คุณเครื่องสำเร็จ ความประสงค์หรืออีกอย่าง คือ ปฏิบัติทางความสำเร็จ

พุทธทาสภิกขุ(2537, หน้า 90) ได้อธิบายว่า อิทธิบาท แยกเป็น “อิทธิ” แปลว่า ความสำเร็จ “บาท” แปลว่า ฐาน เชิงรอง ดังนั้น อิทธิบาท จึงแปลว่า รากฐานแห่งความสำเร็จ ซึ่งมี 4 อย่าง คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2545, หน้า 40) ได้เขียนเกี่ยวกับอิทธิบาท 4 สรุปได้ว่า หลักธรรมที่ไม่เคยล้าสมัย หรือหลักธรรมอันเป็นหลักแห่งความสำเร็จ หรือทางแห่งความสำเร็จ 4 ประการ ที่เรียกว่า อิทธิบาท (ธรรมให้ถึงความสำเร็จ) มี 4 ข้อ คือ

1. ฉันทะ รักงาน (การเห็นคุณค่า ความรัก ความพอใจ) คือ มีใจรัก พอใจจะทำสิ่งนั้น และทำด้วยใจรัก ต้องทำให้เป็นผลสำเร็จอย่างดีแห่งกิจหรืองานที่ทำ มิใช่สักว่าทำพอให้เสร็จ ๆ หรือเพียงเพราะอยากได้รางวัลหรือผลกำไร

2. วิริยะ สู้งาน (ความเพียร เห็นเป็นความท้าทาย ใจสู้ขยัน) คือ พากเพียรทำ ขยันหมั่นประกอบ หมั่นกระทำสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็งอดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ไม่ท้อถอย ก้าวไปข้างหน้าจนกว่าจะสำเร็จ

3. จิตตะ ใส่ใจงาน (ความคิด อุทิศตัวต่องาน ใจจดจ่อ จริ่งจ๋ง) คือ เอาจิตฝึกฝน ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิดไม่ปล่อยจิตใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย ใช้ความคิดในเรื่องนั้นบ่อย ๆ เสมอ ๆ ทำกิจหรืองานนั้นอย่างอุทิศตัวอุทิศใจ

4. วิมังสา ทำงานด้วยปัญญา (ไตร่ตรอง พิสูจน์ ทดสอบ ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข) ใช้ปัญญาสอบสวน คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบตรวหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อน

เกินเลยบกพร่องขัดข้องในสิ่งที่ทำนั้น โดยรู้จักทดลอง วางแผน วัตถุประสงค์ คัดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น เพื่อจัดการและดำเนินงานนั้นให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป

พระราชปัญญาภิวัตน์ (สุบิน เขมีย) (2528, หน้า 260) ได้กล่าวถึงความหมายของ อธิบาท 4 ไว้ดังนี้ อธิบาท 4 คือ คุณธรรมเครื่องให้สำเร็จตามประสงค์หรือสิ่งประสงค์คนในโลกนี้ ย่อมต้องการสิ่งที่ประสงค์แห่งชีวิตกันคนละหลายรูปแบบแต่สิ่งประสงค์ที่คนต้องการตรงกันคือทรัพย์ ยศ และผลงานทรัพย์เป็นสิ่งประสงค์ที่สำคัญยิ่งของชีวิตเพราะทรัพย์เป็นสิ่งอาศัยใช้สอยในการ ดำรงชีวิตประจำวัน ทรัพย์มีอยู่ 2 ประการ คือ ทรัพย์สิน 1 ทรัพย์สมบัติ 1 ทรัพย์สินคือเงินตราสำหรับ ใช้จ่ายซื้อขายแลกเปลี่ยนอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค ทรัพย์สมบัติคือบ้านเรือน ที่ดิน ที่นา ที่สวน เครื่องใช้ต่างๆ เป็นต้น

บุญมี แท่นแก้ว และคณะ (2538, หน้า 154) ได้กล่าวถึงความหมายของอธิบาท 4 ไว้ ดังนี้หลักอธิบาท 4 หมายถึง ธรรมอันเป็นทางแห่งความสำเร็จปฏิบัติงานได้ผลสำเร็จตามความ ประสงค์เรียกว่า “อธิบาท” มี 4 อย่าง คือ

1. ฉันทะ คือ พอใจในสิ่งนั้น
2. วิริยะ คือ เพียรประกอบในสิ่งนั้น
3. จิตตะ คือ เอาใจใส่ในสิ่งนั้นไม่วางธุระ
4. วิมังสา คือ หมั่นตรិตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น

สุชีพ ปุญญานุภาพ (2539, หน้า 676) ได้กล่าวถึงความหมายของอธิบาท 4 ไว้ดังนี้ อธิบาท 4 คือ คุณเครื่องให้บรรลุความสำเร็จ 4 อย่างด้วยกัน ได้แก่ 1) ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ใน สิ่งนั้น 2) วิริยะ ความเพียร 3) จิตตะ เอาใจฝักใฝ่ 4) วิมังสา ใช้ปัญญาพิจารณาสอบสวนแล้วแสดง ความต่างกันเพียงฝ่ายพระอภิธรรมเจริญโลกุตตรมานประกอบด้วยอธิบาท

พระเทพวิสุทธิเมธี (ปัญญานันทภิกขุ) (2546) อธิบาท 4 หมายถึง คุณธรรมที่จะทำ ให้เกิดความสำเร็จ เป็นบันไดให้ผู้ปฏิบัติเดินไปสู่เส้นทางแห่งความสำเร็จ เปรียบดังสิ่งที่จะคอย เตือนสติของผู้ที่ปฏิบัติมีความก้าวหน้าด้วยการทำหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ เป็นสังฆธรรมที่พระพุทธองค์ได้ ทรงตรัสว่าเพราะเรามีอธิบาท 4 ประการ คือ รักษาน ชัยภูม้นเพียร มีความรับผิดชอบและมีความ รอบคอบ

พระอภิธรรมปิฎก วิภังคปริกษณ์ (2549, หน้า 5) ได้กล่าวถึง อธิบาทวิภังค์สุดต้นตภา ชนีย์ดังนี้ คำว่า อธิมื่อธิบายว่า ความสำเร็จ ความสำเร็จด้วยดีกิริยาที่สำเร็จ กิริยาที่สำเร็จด้วยดี ความได้ความได้เฉพาะ ความถึง ความถึงด้วยดีความถูกต้อง การทำให้แจ้ง ความเข้าถึงธรรมเหล่านั้น

คำว่า อธิบาท มีอธิบายว่า เวทนาขันธสัญญาขันธสังขารขันธและวิญญาณขันธของ บุคคลผู้เป็นอย่างนั้น (ผู้ได้ธรรมที่มีฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา) คำว่า เจริญอธิบาท มีอธิบายว่า ภิคุเสพเจริญทำให้มากซึ่งธรรมเหล่านั้น เพราะฉะนั้นจึงเรียกว่า เจริญอธิบาท 4 คือ คุณธรรมที่ ทำ ให้ผู้ปฏิบัติตามประสบความสำเร็จ 4 ประการ ดังนี้

2. วิธียิทธิบาท ภาณุเจริณูทธิบาทที่ประกอบด้วยวิธีสมาธิและปธานสังขาร เป็นอย่างไรถ้าภิกษุทำ วิธีะให้เป็นอธิปัตแล้วได้สมาธิได้เอกัคคตาจิต นี้เรียกว่า วิธีสมาธิภิกษุนั้นสร้างฉันทะพยายาม ปรรคความเพียร ประคองจิต มุ่งมั่น เพื่อป้องกันบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดมิให้เกิดขึ้นสร้างฉันทะ พยายามปรรคความเพียร ประคองจิต มุ่งมั่น เพื่อละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว สร้างฉันทะ พยายามปรรคความเพียร ประคองจิตมุ่งมั่น เพื่อยังกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดให้เกิดขึ้นสร้างฉันทะ พยายามปรรคความเพียร ประคองจิต มุ่งมั่น เพื่อความดำรงอยู่ ไม่เลือนหาย ภิกษุภิกษุภิกษุ ๒๐๐๐ เจริณูเต็มแห่งกุศลธรรมที่เกิดแล้ว ธรรมเหล่านี้เรียกว่า ปธานสังขาร ประมวลย่อวิธีสมาธิและปธาน สังขารเข้าเป็นอย่างเดียวกัน จึงนับได้ว่าวิธีสมาธิและปธานสังขาร ด้วยประการฉะนี้

4. วิมังสาธิบาท ภาษุเจริณฺหิธิบาทที่ประกอบด้วยวิมังสาสมาธิและปธานสังขาร เป็นอย่างไร ถ้าภาษุทำ วิมังสาให้เป็นอธิปัตติแล้วได้สมาธิได้เอกัคคตาจิต นี้เรียกว่า วิมังสาสมาธิภาษุนั้นสร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อป้องกันบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดมิให้เกิดขึ้น สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วสร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิตมุ่งมั่น เพื่อยังกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดให้เกิดขึ้น สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อความดำรงอยู่ ไม่เลือนหายภยโยธภาพ ไพบูลย์เจริณฺเต็มทีที่แห่งกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ธรรมเหล่านี้เรียกว่าปธาน

สังขาร ประมวลย่อวิมมังสาสมาธิและ ปธานสังขารเข้าเป็นอย่างเดียวกันจึงนับได้ว่าวิมมังสาสมาธิและ ปธานสังขาร ด้วยประการฉะนี้

พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ) (2550, หน้า 150) กล่าวว่า อธิติบาท 4 คือ หลักธรรมคำสอนเป็นรากฐานแห่งความสำเร็จ ซึ่งมี 4 อย่าง ได้แก่ ฉันทะ คือ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ วิริยะ คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม จิตตะ คือ อาจิตต์ฝักใฝ่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป และวิมังสา คือ พิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบหาเหตุผล

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2551, หน้า 70) กล่าวว่า อธิติบาท 4 หมายถึง ทางจะไปสู่ความสำเร็จ 4 ประการ คือ ฉันทะ เมื่อทำสิ่งใดก็ทำด้วยความพอใจด้วยความรักในสิ่งนั้น วิริยะ เมื่อทำสิ่งใดก็ทำด้วยความขยันหมั่นเพียร ด้วยความพยายาม จิตตะ เมื่อทำสิ่งใดก็ทำด้วยความรู้จักไตร่ตรอง ทำด้วยปัญญา รู้จักพิจารณาใคร่ครวญด้วยเหตุผล และวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง ตรวจสอบในสิ่งนั้น ๆ คือ เมื่อทำสิ่งใดก็ทำด้วยความรู้จักไตร่ตรอง ทำด้วยปัญญา รู้จักพิจารณาใคร่ครวญ

พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรดล ธิธมฺโม) (2552, หน้า 163) ได้กล่าวถึงความหมายของอธิติบาท 4 ไว้ดังนี้ อธิติบาท 4 เป็นหัวข้อธรรมที่นักศึกษาเหตุเพราะประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าได้ใช้หมวดธรรมข้อนี้พัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าโดยเฉพาะประเทศอุตสาหกรรมซึ่งมาจากคำว่าอุตสาหกรรม แปลว่าความเพียรพยายาม และคำว่า กรรม แปลว่า การกระทำ เมื่อรวมกันแล้วได้คำว่าประเทศอุตสาหกรรมซึ่งแปลว่า ประเทศที่ใช้ความเพียรพยายามในการสร้างกรรมให้เกิดขึ้นหรือประเทศที่ใช้อธิติบาท 4 ในการสร้างประเทศสูงจากข้อมูลเชิงวิชาการที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ว่าความหมายและความสำคัญของหลักอธิติบาท 4 หมายถึง คุณเครื่องที่นำไปสู่ความสำเร็จ คำสอนทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นแหล่งยึดเหนี่ยวจิตใจสำหรับผู้ที่ต้องการความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ฉันทะ คือ ความพอใจ วิริยะ คือ ความพากเพียร จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ และวิมังสา คือ การไตร่ตรอง

พุทธทาสภิกขุ (2540, หน้า 2) ได้อธิบายว่า หลักธรรมอาจจะแปลและมีความหมายหลายอย่าง เช่น แปลว่า ธรรมของพระพุทธเจ้า ในกรณีเช่นนี้หมายถึง คำ สอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า เพราะเหตุนี้ จึงได้แก่ พระปริยัติธรรมโดยตรง ถ้าหากจะแปล คำว่า “หลักธรรม” คือ ธรรมที่จะทำให้คนเรากลายเป็นพระพุทธเจ้า แล้วคำว่า “หลักธรรม” ย่อมจะหมายถึง การประพฤติปฏิบัติประเภทหนึ่ง

มันเกรียติ โกศลนริตติวงศ์ (2541, หน้า 28 – 29) ได้กล่าวว่า หลักธรรมเป็นแบบบรมสังจะ หรือความจริงอันประเสริฐเกี่ยวกับโลกและชีวิต ที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบและนำมาสั่งสอนเพื่อประโยชน์เพื่อความสงบสุขของมวลมนุษยชาติ และกล่าวได้ว่าหลักธรรมเป็นอกาลิก คือไม่ขึ้นต่อกาลเวลา ทันสมัยเสมอ เป็นประโยชน์ต่อทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชั้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ครองเรือน หรือผู้ด รงชีวิตอยู่ในสังคมที่ยังเกี่ยวข้องกับโลก ติดอยู่ในวัฏฏะซึ่งเรียกว่า ระดับโลกียะ และยิ่งเหมาะยิ่งแก่ผู้มุ่งหลุดพ้น ที่เรียกว่าระดับโลกุตตระ โดยสละเรือนอกบวช หลักธรรมจึงมีคุณค่าระดับมนุษยชาติ

โดยถ้วนหน้า ตามระดับสติปัญญา ตามอัตภาพของบุคคล ทำให้มีความสุขความเจริญความงอกงามในชีวิต

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2550), หน้า 160/231) ได้ให้ความหมาย อธิบาท 4 ว่า คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย 4 อย่าง คือ

1. ฉันทะ ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่รักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนา จะทำให้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

2. วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็ง อดทนเอา ธุระไม่ทอดเลย

3. จิตตะ ความคิดมุ่งไป คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำในสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิต ผักไผ่ ไม่ปล่อยให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้กับสิ่งที่ทำ

4. วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหา เหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผนวัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง

สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย (2550, หน้า 23) กล่าวว่า อธิบาท 4 คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ แห่งผลที่มุ่งหมาย หรือหนทางแห่งการดำเนินชีวิตไปสู่ความสำเร็จ ความถูกต้องและการเข้าถึง ประโยชน์สุข นอกจากนี้อธิบาทยังเป็นธรรมที่อนุโลมได้ว่า มีจุดมุ่งหมายเพื่อความสำเร็จในการ ปฏิบัติหน้าที่การทำงานของบุคคล เช่น ประสบความสำเร็จทางการเรียน การประกอบอาชีพ การ ดำรงชีวิต เป็นต้น

ปริญญ์ จงวัฒนา (2550, หน้า 144 -145) กล่าวว่า อธิบาท 4 คือ คุณธรรม 4 ประการที่เป็นบาทฐานนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

1. ฉันทะ ความพอใจ คือ ความพึงที่จะกระทำกิจใด ๆ เพื่อที่จะให้ประสบความสำเร็จ ตามปรารถนา

2. วิริยะ ความเพียร คือ มีความขยันหมั่นเพียรที่จะกระทำกิจใด ๆ ที่ได้ตั้งปรารถนาไว้ แล้วและได้มีความพอใจ พึงใจ กระทำแล้วให้สำเร็จลุล่วงตามปรารถนา

3. จิตตะ จิตจดจ่อ คือ มีสติ มีสมาธิ ในการที่จะกระทำกิจใด ๆ ที่ตั้งปรารถนาไว้แล้วได้มี ความพอใจ พึงใจก่อกิจกรรมนั้นแล้วได้ใช้ความเพียรพยายามแล้ว ก็ต้องใช้กำลังใจ กำลังความคิด กำลังสติปัญญาและสมาธิ ไม่หันเหไปทางอื่น การกระทำกิจนั้น ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปตามปรารถนา

4. วิมังสา ความไตร่ตรอง ทดสอบ ทดลอง พินิจพิจารณา คือ เมื่อกระทำสิ่งใด ๆ แล้ว ย่อมประสบปัญหาใหญ่บ้างเล็กบ้าง ก็ต้องใช้การใคร่ครวญพิจารณาถึงปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นด้วย อุบายปัญญา ตั้งข้อสมมติฐานเป็นเหตุเพื่อที่จะหาองค์ประกอบในสิ่งที่ตนรู้มาเป็นข้อเปรียบเทียบเชิง กระทบ เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้และทำการทดสอบทดลองว่า สามารถให้ได้ผลจริง ตามที่ตั้งข้อสมมติหรือไม่ กระทำซ้ำแล้วซ้ำอีกจนมีความแน่ใจ จนสามารถประสบกับความสำเร็จได้ ตามปรารถนาตั้งใจ

พระปราโมทย์ ปาโมชโช (2552, หน้า 224) ได้กล่าวเกี่ยวกับอิทธิบาทไว้ว่า ตรงที่เราสนุกที่ได้ทำอะไรสักอย่างที่ดี ๆ เรียกว่า ฉันทะ เมื่อเกิดฉันทะ วิริยะก็จะเกิดเอง มันสนุกที่ได้ดูกายดูใจ หรือสนุกที่ได้ดูจิตทำงานมันจะดูขยัน จิตก็จะค่อย ๆ จดจ่อไม่วอกแวกไปที่อื่น จะคอยเรียนรู้ตัวเองอยู่เรื่อย ๆ เรียกว่า จิตตะ วันหนึ่ง ๆ ไม่ทำอะไรแล้วใจจะเคล้าเคล้าอยู่แต่ธรรมะ คิดถึงแต่ธรรมะ อะไรอย่างนี้ ยอยากฟังซีตี่นิกก็นิกถึงแต่หัวข้อธรรมเคล้าเคลียให้ไปเที่ยวที่อื่น ไม่อยากไป คอยใคร่ครวญอยู่ในธรรมะ เรียกว่า วิมังสา

พระครูพิศาลธรรมรักษิต (2554, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของอิทธิบาท 4 ได้แก่

1. ฉันทะ พอใจในการทำงาน
2. วิริยะ พากเพียรต่อสู้กับอุปสรรคที่เกิดขึ้น
3. จิตตะ การตั้งใจแน่วแน่ต่องานที่ได้รับมอบหมายหรือปฏิบัติอยู่นั้น
4. วิมังสา พิจารณาหาข้อบกพร่อง เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงในโอกาสต่อไปและพยายาม

รักษาระดับของคุณภาพงานให้มั่นคง และก้าวหน้าต่อไปอย่างฉลาดและเข้าใจจริง

พันเอกหลักแก้ว อัมโรสถ (2555, หน้า 150) ได้กล่าวเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท 4 ไว้ว่า หลักความสำเร็จปฏิบัติตามหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จแห่งกิจการนั้น ๆ ที่เรียกว่า อิทธิบาท (ธรรมที่ให้ถึงความสำเร็จ) ซึ่งมี 4 ข้อ คือ

1. ฉันทะ มีใจรัก คือ พอใจที่จะทำสิ่งนั้นและทำด้วยใจรัก ต้องการให้เป็นผลสำเร็จอย่างดีแห่งกิจหรืองานที่ทำ มิใช่สักแต่ว่าทำเพื่อให้เสร็จ ๆ หรือเพียรเพราะอยากได้รางวัลหรือผลกำไร
2. วิริยะ พากเพียรทำ คือ ขยันหมั่นประกอบ หมั่นกระทำสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ก้าวไปข้างหน้าจนกว่าจะเสร็จ
3. จิตตะ เอาใจฝึกฝน คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดไม่ปล่อยจิตใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย ใช้ความคิดในเรื่องนั้นบ่อย ๆ เสมอ ๆ ทำกิจหรืองานนั้นอย่างอุทิศตัวอุทิศใจ
4. วิมังสา ใช้ปัญญาสอบสวน คือหมั่นพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนเกินเลย บกพร่องขัดข้อง เป็นต้น ในสิ่งที่ทำนั้นโดยรู้จักทดลอง วางแผน วัดผล คิดค้นวิธีปรับปรุงแก้ไข เป็นต้น เพื่อจัดการและดำเนินงานนั้นให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป

จิรารัตน์ แก้วบุญเรือง (2556) ได้กล่าวถึงอิทธิบาท 4 วิถีแห่งความสำเร็จไว้ว่า การทำงานอะไรก็ตาม สิ่งที่เราคาดหวังหรือเฝ้าคอย คือ ความสำเร็จของผลงาน ในทางพระพุทธศาสนาเราเรียกว่าอิทธิบาท 4 ในการทำงานแต่ละครั้งจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ความเอาใจใส่ ความตั้งใจ ความจริงใจ เป็นต้น ในการนำเสนอวิธีการทำงานให้สำเร็จในฉบับนี้ ผู้เขียนขออนุญาตนำเอาคำบรรยายธรรมะของท่านพุทธทาสภิกขุมากล่าวอ้างดังนี้

คำว่าอิทธิบาท แปลว่า บาทฐานแห่งความสำเร็จ หมายถึง สิ่งที่มีคุณธรรม เครื่องให้ถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า อิทธิบาท ซึ่งจำแนกไว้ 4 คือ

1. ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น
2. วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น
3. จิตตะ ความเอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น
4. วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น

ธรรม 4 นี้ ย่อมต่อเนื่องกันแต่ละอย่าง ๆ มีหน้าที่เฉพาะของตน ฉันทะ คือ ความพอใจในฐานะเป็นสิ่งที่ตนถือว่าดีที่สุดที่มนุษย์เราควรจะได้ข้อนี้เป็นกำลังใจอันแรกที่ทำให้เกิดคุณธรรม ข้อต่อไปทุกข้อ วิริยะ คือ ความพากเพียร หมายถึง การกระทำที่ติดต่อไม่ขาดตอนเป็นระยะยาวจนกว่าจะประสบความสำเร็จ คำนี้มีความหมายของความกล้าหาญเจออยู่ส่วนหนึ่ง จิตตะ คือ ความไม่ทอดทิ้งสิ่งนั้นไปจากความรู้สึกของตัว ทำสิ่งที่เป็นวัตถุประสงค์นั้นให้เด่นชัดอยู่ในใจเสมอ คำนี้รวมความหมายของคำว่า สมาธิอยู่ด้วยอย่างเต็มที่ วิมังสา คือ ความสอดส่องในเหตุและผลแห่งความสำเร็จเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ให้ลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไปตลอดเวลา คำนี้รวมความหมายของคำว่าปัญญาไว้อย่างเต็มที่ บุคคลเมื่อประกอบด้วยคุณธรรม 4 อย่างนี้แล้ว ย่อมประสบความสำเร็จในสิ่งที่ ไม่เหลือวิสัยของมนุษย์ ซึ่งโดยทางตรงหมายถึง ความดับทุกข์โดยสิ้นเชิง ที่เรียกว่า นิพพาน ส่วนเรื่องอื่นนอกจากนั้น ถือว่าเป็นเรื่องพิเศษไม่มีขอบเขตจำกัด เพราะมีปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องนอกเหนือวิสัยธรรมดาอยู่มาก เช่น เรื่องที่ว่า คนเราอาจมีอายุยืนถึงกัลป์ ด้วยอำนาจแห่งอิทธิบาท 4 ซึ่งข้อนี้ มิได้มีความหมายขัดกัน ในข้อที่ว่า อิทธิบาท 4 นี้จะเป็นสิ่งที่ทำให้อายุยืนถึงปานนั้นได้หรือไม่ แต่มีปัญหาอยู่ที่ว่า คนจะเจริญอิทธิบาทให้มากเท่านั้นได้หรือไม่ต่างหาก เพราะฉะนั้น ท่านจึงถือว่า หลักเกี่ยวกับอิทธิบาทนี้ คงมีความหมายไปตามตัวหนังสือ โดยไม่ต้องมีขอบเขตจำกัดว่าอะไรบ้าง สรุปความสั้นๆว่า วิสัยของใครทำให้เขาเจริญอิทธิบาทได้มากเท่าใด เขาย่อมได้รับผลเต็มกำลังของอิทธิบาทนั้น แม้ในสิ่งที่บางคนถือว่า เป็นของเหลือวิสัยโดยเฉพาะ เช่น การบรรลุนิพพานในบางแห่ง ท่านเดิมคำว่า อธิปไตยย เข้าข้างท้ายคำเหล่านี้ เป็นฉันทาธิปไตย วิริยาธิปไตย จิตตาธิปไตย วิมังสาธิปไตย ไปดังนี้ก็มี แปลว่า ความมีฉันทะเป็นใหญ่ เป็นต้น ซึ่งที่แท้ได้แก่ อิทธิบาทอย่างเดียวกันนั่นเอง แต่ใช้คำว่าที่มีความหมายที่เห็นได้ชัดเจนยิ่งกว่าในการทำกิจใด ๆ ก็ดี ย่อมมีฉันทะ เป็นต้น เหล่านี้เป็นใหญ่หรือเป็นประธานในความสำเร็จ เป็นการชวนให้สนใจในสิ่งที่เรียกว่า อิทธิบาท นี้ยิ่งขึ้น มีพระพุทธรูปปางที่ ยืนยืนอยู่ในที่หลายแห่งว่า การตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณของพระองค์เองสำเร็จโดยมี อิทธิบาท 4 นี้ เป็นประธานในการทำในลำดับนั้น ๆ ฉะนั้น จึงถือว่าเป็นอุปกรณ์อันขาดเสียไม่ได้ ในความสำเร็จทุกชนิด ผู้ปฏิบัติเพื่อความดับทุกข์จึงต้องสนใจเป็นพิเศษ แม้การประกอบประโยชน์ในทางโลกก็ใช้หลักเกณฑ์อันเดียวกันนี้ได้เป็นอย่างดีโดยเท่าเทียมกัน แม้ที่สุดแต่ในกรณีที่เป็นการทำชั่ว ทำบาป ก็ยังอาจนำไปใช้ให้บรรลุผลได้ตามที่ตนประสงค์

พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตฺโต) (2550, หน้า 40) ได้เขียนเกี่ยวกับอิทธิบาท 4 สรุปได้ว่า หลักธรรมที่ ไม่เคยล้าสมัย หรือหลักธรรมอันเป็นหลักแห่งความสำเร็จ หรือทางแห่งความสำเร็จ 4 ประการนั้น ที่ในปัจจุบันแม้เราจะหลงลืมไปบ้างว่า คืออะไร แต่ถ้าได้ย้อนรำลึกกันบ้างว่ามีอะไร และคืออะไร จะเห็นว่าหลักธรรมอายุ 2 พันกว่าปีนี้ ไม่มีคราวใดที่จะเรียกว่าล้าสมัย

1. ฉันทะ เพราะเหตุว่าทรงรักสิ่งที่ทรงทำ จึงได้ทำสิ่งที่ทำอยู่ในขณะนี้
2. วิริยะ คือ ความพากเพียร ความพยายามไม่ย่อท้อ
3. จิตตะ คือ ความเอาพระทัยจดจ่อในสิ่งที่ทรงทำ เพราะฉะนั้นท่านจึงทำได้
4. วิมังสา ทำงานแล้วไม่ทิ้ง คอยตรวจสอบ ทบทวน ไตร่ตรอง พิจารณา

พระกวีญาณ อ่างใน พัชราพร วีรสิทธิ์ (2546, หน้า 11) ได้กล่าวไว้ว่า หลักในการทำงานให้สำเร็จนั้น ตามหลักพระพุทธศาสนาเรียกว่า อิทธิบาท มาจากคำว่า อิทธิ = ความสำเร็จ, บาท = วิถีทางที่จะนำไปสู่ เมื่ออิทธิบาทเป็นชื่อของธรรมหมวดหนึ่ง ก็หมายความว่า ธรรมหมวดนั้นแหละเป็นหลักการสำคัญ ที่จะนำเราไปสู่จุดหมายปลายทาง หรือไปสู่ความสำเร็จได้

พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ขยมงคล) (2545, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า อิทธิบาท 4 คือ หลักธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ ในการกระทำการกิจการงานหรือการอาชีพ ประการแรก อิทธิบาท แปลความว่า ทางแห่งความสำเร็จ กล่าวคือ ข้อปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพนั่นเอง

สกลิต ราชปัทม (2548, หน้า 9) ได้นิยามคำว่า อิทธิบาท 4 หมายถึงหลักธรรมหรือคำสอนในพระพุทธศาสนา ที่มุ่งให้ผู้ปฏิบัติบรรลุถึงความสำเร็จ อันประกอบไปด้วยหัวข้อธรรม 4 ข้อ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา จากความหมายของอิทธิบาท 4 ที่ได้กล่าวไว้แล้วในเบื้องต้น จึงสรุปได้ว่า อิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา ที่เป็นทางแห่งความสำเร็จ ให้สามารถปฏิบัติงานได้ผลสำเร็จตามความประสงค์

สนอง วรอุไร (2550, หน้า 97) ได้กล่าวว่า อิทธิบาท 4 คือ สูตรสำเร็จของชีวิต ตามที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า จิตเป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย จิตประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จได้ด้วยจิต เพราะฉะนั้น ความสำเร็จจึงอยู่ที่ใจ ไม่ว่าเราจะต้องทำอะไร หากเราตั้งใจกำหนดจิตไว้มั่นคง ทุกสิ่งจะสำเร็จได้ด้วยใจ และอิทธิบาท 4 ได้ถึงขั้นคือ ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยใจรัก ด้วยความพากเพียร ด้วยใจจดจ่อ และ ใช้ปัญญาไตร่ตรองอย่างสม่ำเสมอ แล้วความสำเร็จจะไม่หนีไปไหน

ปัญญา ใช้บางยาง (2548, หน้า 50) ได้กล่าวถึง อิทธิบาท 4 ไว้เป็น 2 นัย คือ นัยแห่งพระสูตรและนัยแห่งพระอภิธรรมจะแสดงหนักไปทางโลกุตตระ ในที่นี้เป็นการแสดงตามนัยแห่งพระสูตร ความหมายของอิทธิบาท มีดังนี้ความพอใจ การทำความพอใจ ความใคร่เพื่อจะทำ ความฉลาดความพอใจในธรรม นี้เรียกว่า ฉันทะ ความปรารถนาความเพียรทางใจ ความขะมักเขม้น ความบากบั่น ความตั้งหน้า ความพยายาม ความอดุสาหะ ความอดทน ความเข้มแข็ง ความหมั่น ความก้าวไปอย่างไม่ท้อถอย สัมมาวายามะ นี้เรียกว่า วิริยะ จิต มโน มานัส มโน วิญญาณธาตุ นี้เรียกว่า จิต ปัญญา กิริยาที่รู้ชัด ความไม่หลง ความวิจยธรรม สัมมาทิฐิ นี้เรียกว่า วิมังสา

พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ขยมงคล) (2545, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า อิทธิบาท 4 คือ หลักธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ ในการกระทำการกิจการงานหรือการอาชีพ ประการแรก อิทธิบาท แปลความว่า ทางแห่งความสำเร็จ กล่าวคือ ข้อปฏิบัติ ให้บรรลุความสำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพนั่นเอง

พุทธทาสภิกขุ (2538) ได้กล่าวว่า อิทธิบาท 4 หมายถึง หลักธรรมที่ช่วยผู้เรียนที่ปฏิบัติ ตามอิทธิบาท 4 ประสบความสำเร็จจากการเรียนหรือการทำงานทุกอย่าง อิทธิบาทถือเป็นแนวทาง ปฏิบัติที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นหลักใกล้เคียงกับหลักการพึ่งตนเอง แต่แสดงให้เห็นว่า พึ่งตนเองอย่างไร ทำอย่างไรจึงจะสำเร็จ อิทธิบาท 4 มีองค์ประกอบคือ

- 1) ฉันทะ (ความพอใจ) หมายถึง ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักที่จะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาที่จะทำสิ่งนั้นให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป
- 2) วิริยะ (ความเพียร) หมายถึง ความขยันประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง
- 3) จิตตะ (ความเอาใจใส่) หมายถึง การตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกฝั ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป
- 4) วิมังสา (ความไตร่ตรอง) หมายถึง การใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง ตรวจสอบ หา เหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ วิเคราะห์แก้ไขปรับปรุงจะเห็นได้ ว่า ฉันทะ และ วิริยะ เป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยให้บุคคลมีความมั่นใจในการที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาและ อุปสรรคในการทำงาน และ จิตตะ กับ วิมังสา เป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยในการเอาชนะปัญหาและ อุปสรรค ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ผ่านการจัดกิจกรรมแนะแนว

พระมหาบวรจก ดิสรโณ (ศรีสุข) (2560) อิทธิบาท หมายถึง คุณเครื่องให้สำเร็จความ ประสงค์ หรือคุณธรรมให้ถึงความเจริญ หรือให้ถึงความสำเร็จก็ได้ หมายความว่า คุณธรรมทั้ง 4 นี้ ผู้ ปฏิบัติให้ครบถ้วนบริบูรณ์ ผู้นั้นจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ เป็นภุชชัญหรือบรรพชิตก็ตาม ย่อมประสบสิ่ง ที่ตนประสงค์ ทั้งคติโลกทั้งคติธรรม ทั้งชั้นต่ำหรือชั้นสูง ซึ่งไม่เหลือวิสัย คือ ไม่เกินขีดความสามารถ ของแต่ละบุคคลนับอันตรงกันข้าม ถ้าทำงานสิ่งใดด้วยความไม่พอใจ ใจไม่รักงานแล้ว ความเกียจ คร้านก็ตามมา ความเอาใจฝักใฝ่ก็ไม่มีความไตร่ตรองพิจารณาก็ไม่เกิดในสิ่งนั้น ๆ แม้จะมีใครตักเตือน แนะนำ สั่งสอนให้ทำก็ไม่เชื่อฟัง ไม่ยอมทำตาม อาจกลายเป็นคนหัวดื้อ ใจด้าน ทำงานขาดการเอาใจ ใส่ ไม่เป็นชิ้นเป็นอัน ก็ปรากฏว่าล้มเหลว ทำอะไรไม่สำเร็จแม้แต่อย่างเดียว นี่เป็นโทษของการขาด อิทธิบาท 4 การเรียนการสอนในห้องเรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจำเป็นต้องสอดแทรกคุณธรรม เพื่อ เสริมแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเองมีแรงผลักดันที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดผลทางการเรียนที่ดีขึ้น และ เป็นนักเรียนที่ดีของสังคมต่อไป

พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรตร ภิธรรมโม) (2552) ได้กล่าวถึงอิทธิบาท 4 ว่า เป็น หัวข้อธรรมที่นำศึกษา เหตุเพราะประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าได้ ใช้หมวดธรรมข้อนี้พัฒนาประเทศ ให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะประเทศอุตสาหกรรม ซึ่งมาจากคำว่า “อุตสาหกรรม” แปลว่า ความ เพียรพยายาม และคำว่า “กรรม” แปลว่า การกระทำ เมื่อรวมกันแล้วได้คำว่า “ประเทศ อุตสาหกรรม” ซึ่งแปลว่า ประเทศที่ใช้ความเพียรพยายามในการสร้างกรรมให้เกิดขึ้น หรือประเทศที่ ใช้อิทธิบาท 4 ในการสร้างประเทศสูง

วิทยภา เมธีวรฉัตร (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท 4 กรณีศึกษาโรงเรียนศรีรังสรรค์วิทยา จังหวัดนครสวรรค์” พบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนศรีรังสรรค์วิทยา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า บุคลากรมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนศรีรังสรรค์วิทยา จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2551) ได้กล่าวไว้ว่า อิทธิบาท 4 หมายถึง ใช้คุณธรรมนำทางสู่ความสำเร็จที่ตนประสงค์ ต้องมีความพึงพอใจ มีความเพียร มีสมาธิ จึงทำให้เกิดปัญญา และหัวใจของการบริหารเชิงพุทธที่สำคัญที่สุด คือ พรหมวิหาร 4 ต้องมีทั้งเมตตา กรุณา ให้ความช่วยเหลือ สอนผู้น้อย ให้เรียนรู้ที่จะอยู่ได้ด้วยตนเอง มีมิตตา ปลอຍให้เขาเติบโตได้ ไม่เข้าไปแทรกแซง และอุเบกขา รู้จักความพอดี ปลอຍวาง ฝึกจิตให้พอเพียงในสิ่งที่มี ที่เป็น นี่คือหลักธรรมประจำใจที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิต และบริหารงานได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์

สรุปได้ว่า อิทธิบาท 4 หมายถึง หลักการหรือแนวทางในการทำให้การกระทำประสบผลสำเร็จ โดยประกอบไปด้วย 4 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ฉันทะ คือ ความพอใจหรือความตั้งใจจริงในการทำสิ่งนั้นๆ โดยมีความสนใจหรือความรักในสิ่งที่ทำ วิริยะ คือ ความขยันหมั่นเพียร หรือความมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จ แม้จะต้องเผชิญกับอุปสรรค จิตตะ คือ ความตั้งใจแน่วแน่ในการทำสิ่งนั้น โดยไม่ท้อถอยหรือเปลี่ยนใจ วิมังสา คือ การใช้ปัญญาหรือความรู้ในการพิจารณา วิเคราะห์ และตัดสินใจในการกระทำ เพื่อให้สำเร็จส่วนในเชิงพุทธศาสนา อิทธิบาท 4 จึงเป็นแนวทางที่ช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุผลสำเร็จในสิ่งที่ต้องการ หากนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งในด้านการงานและการพัฒนาตนเอง

2.2.2 องค์ประกอบหลักอิทธิบาท 4

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของหลักอิทธิบาท 4 จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเข้าถึงหลักอิทธิบาท 4 อย่างถ่องแท้ทั้งนี้ได้นักวิชาการที่ได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไปในด้านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลัก อิทธิบาท 4 ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักอิทธิบาท 4 ไว้ดังนี้

แสงอรุณ โปร่งธนะ (2539, หน้า 228-229) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของอิทธิบาท 4 ไว้ดังนี้อิทธิบาทหมายถึง หลักธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งกิจการนั้นๆ ที่เรียกว่า อิทธิบาท (ธรรมให้ถึงความสำเร็จ) ซึ่งมี 4 ข้อ คือ

1) ฉันทะ มีใจรัก คือ พอใจจะทำสิ่งนั้นและทำด้วยใจรักต้องการทำให้เป็นผลสำเร็จอย่างดีแห่งกิจการหรืองานที่ทำมิใช่สักว่าทำพอให้เสร็จๆ หรือเพียงเพราะอยากได้รางวัลหรือผลกำไร

2) วิริยะ พากเพียรทำ คือ ขยันหมั่นประกอบหมั่นกระทำสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ไม่ทอดเลย

3. จิตตะ เอาจิตฝึกฝน คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดไม่ปล่อยใจให้ ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยใช้ความคิดในเรื่องนั้นบ่อยๆ เสมอๆ

4) วิมังสา ใช้ปัญญาสอบสวน คือ หมั่นตรិตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น แกไขความ บกพร่อง ขัดข้อง ในสิ่งที่ทำนั้นด้วยปัญญา

พิฑูร มลิวลย์(2540, หน้า 19-20) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของอิทธิบาท 4 ไว้ดังนี้
องค์ประกอบของอิทธิบาท 4 ได้แก่

1) ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น คือ ความชอบใจ ความรัก ความพอใจในงาน ใน สิ่งที่เราจะกระทำ ฉันทะ ได้แก่ ความพอใจ ความรักและความเต็มใจเป็นคุณธรรมสำคัญยิ่ง

2) วิริยะ ความเพียรประกอบสิ่งนั้น คือ ความเพียรในการทำสิ่งนั้นๆ ในทางที่ถูกตามเหตุ และผล ภายใต้พื้นฐานตามหลักคุณธรรม

3) จิตตะ ความเอาใจฝึกฝนในสิ่งนั้นไม่วางธุระ คือ การเอาใจใส่ในขณะที่กระทำสิ่งนั้นๆ มีความสนใจในสิ่งที่ทำนั้นอย่างจริงจัง และการที่มีจิตใจมุ่งมั่น และแน่วแน่ในขณะที่กระทำสิ่งนั้น

4) วิมังสา ความหมั่นตริตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้นเมื่อทำสิ่งใดทำด้วยความรู้จัก ไตร่ตรองรู้จักพิจารณาใคร่ครวญรู้จักพิจารณาเหตุแห่งผล ทดสอบ (เข้าใจ)

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2542, หน้า 842 – 844) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของ อิทธิบาท 4 ไว้ดังนี้

1) ฉันทะ แปลว่า ความพอใจ ได้แก่ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งที่จะทำ และพอใจใฝ่รักใน จุดหมายของสิ่งที่ทำนั้น อยากทำสิ่งนั้น ๆ ให้สำเร็จ อยากให้งานนั้นหรือสิ่งนั้นบรรลุ พุดง่าย ๆ รักงาน และรักจุดหมายของงาน พุดให้ลึกลงไปทางธรรมว่า ความรักความใฝ่ใจปรารถนาต่อภาวะดีงาม เต็มเปี่ยมสมบูรณ์ของสิ่งนั้น ๆ ของงานนั้น อยากทำให้สำเร็จผลตามจุดหมายที่ดีงามนั้น เมื่อเห็นสิ่ง นั้น หรืองานนั้นเดินหน้าไปสู่จุดหมาย ก็เกิดปิติเป็นความอิ่มใจ ครั้นสิ่งหรืองานที่ทำนั้นบรรลุจุดหมาย ก็รับความโสมนัสเป็นความน่ายินดี ที่พร้อมไปด้วยความรู้สึกโปร่งโล่งผ่องใสเบิกบานแผ่ออกไปเป็น อิสระไร้ขอบเขตถ้าปลูกเร้าฉันทะให้เกิดอย่างแรงกล้า เกิดความรักในคุณค่าความดีงาม ความสมบูรณ์ ของ สิ่งนั้นหรือจุดหมายนั้นอย่างเต็มที่แล้ว คนก็จะทุ่มเทชีวิตและจิตใจอุทิศไปให้แก่สิ่งนั้น เมื่อรักแท้ ก็มอบใจให้ อาจถึงขนาดยอมสละชีวิตเพื่อสิ่งนั้นได้ เมื่อมีฉันทะนำแล้วก็ต้องทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุดให้ สำเร็จผลอย่างดีที่สุดของสิ่งนั้นของงานนั้น ไม่หวั่นพะวงกับสิ่งล่อเร้าหรือตอบแทนทั้งหลาย จิตก็มุ่งมั่น แน่วแน่มั่นคงในการดำเนินสู่จุดหมาย เดินเรียบสม่ำเสมอ ไม่ซำน ไม่ส่าย ฉันทสมาธิจึงเกิดได้โดยนัยนี้ และพร้อมกับปธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรค์ก็ย่อมเกิดควบคู่มาด้วย

2) วิริยะ แปลว่า ความอาจหาญ แก่กล้า บากบั่น ก้าวไป ใจสู้ ไม่ย่อท้อหวั่นกลัวต่อ อุปสรรคและความยากลำบาก เมื่อคนรู้ว่าสิ่งใดมีคุณค่าควรแก่การบรรลุถึง ถ้าวิริยะเกิดขึ้นแก่เขาแล้ว แม้ได้ยินว่าจุดหมายนั้นจะลุล่วงได้ยากนัก มีอุปสรรคมาก หรืออาจใช้เวลาเท่านั้นเท่านั้นเดือนเท่านั้น

เท่านั้น เขาก็ไม่ท้อถอย กลับเห็นเป็นสิ่งที่ท้าทายที่เขาจะเอาชนะให้ได้ทำให้สำเร็จ คนที่มีความเพียรเท่ากัมีแรงหนุน เวลาทำงานหรือปฏิบัติธรรมก็ตาม จิตใจจะแน่วแน่มั่นคง พุ่งตรงต่อจุดหมาย สมาธิก็เกิดขึ้นได้ เรียกว่าเป็นวิริยสมาธิ พร้อมปธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรค์ก็ย่อมเกิดควบคู่ไปด้วยกัน

3) จิตตะ แปลว่า ความคิดจ่อจ่อ หรือเอาใจฝักใฝ่ ได้แก่ ความมีจิตผูกพัน จดจ่อเฝ้าคิดอยู่กับเรื่องนั้น ใจอยู่กับงานนั้น ไม่ปล่อย ไม่ห่างไปไหน ถ้าจิตตะเป็นไปอย่างแรงกล้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรืองานอย่างใดอย่างหนึ่ง คนผู้นั้นจะไม่สนใจไม่รับรู้เรื่องอื่น ๆ ใครพูดอะไรเรื่องอื่น ๆ ไม่สนใจ แต่ถ้าพูดเรื่องงานจะสนใจเป็นพิเศษทันที บางทีจัดทำเรื่องนั้น งานนั้น ชลุลง่วนอยู่ได้ทั้งวันทั้งคืน ไม่เอาใจใส่ร่างกายการแต่งเนื้อแต่งตัว อะไรเกิดขึ้นก็ไม่สนใจ เรื่องอื่นเกิดขึ้นใกล้ ๆ บางทีก็ไม่รู้ ทำจนลืมนวันลืมนคืน ลืมกินลืมนอน ความมีใจฝักใฝ่เช่นนี้ ย่อมทำให้เกิดสมาธิขึ้น จิตจะแน่วแน่มั่นคงในกิจในกิจที่ทำมีกำลังมากเฉพาะสำหรับกิจนั้น เรียกว่าเป็นจิตตสมาธิ พร้อมกันนั้นก็เกิดปธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรค์ร่วมสนับสนุนไปด้วย

4) วิมังสา ความสอบสวนไตร่ตรอง ได้แก่ การใช้ปัญญาพิจารณาหมั่นใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนเกินเลย บกพร่องหรือขัดข้อง เป็นต้น ในกิจที่รู้จักทดลองและคิดค้นหาทางแก้ไขปัญหาปรับปรุง ข้อนี้เป็นการใช้ปัญญาชักนำสมาธิ ซึ่งจะเห็นได้ไม่ยากคนมีวิมังสาเป็นพวกชอบคิด ค้นหาเหตุผล ชอบสอบสวนทดลอง เมื่อทำอะไรก็คิดพิจารณาทดสอบไป เช่น คิดว่าผลนี้เกิดจากสาเหตุอะไร ทำไมจึงเป็นอย่างนี้ ผลคราวนี้เกิดจากปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบเหล่านี้เท่านั้น ลองเปลี่ยนองค์ประกอบนั้นแล้วไม่เกิดผลอย่างคาดหมาย เป็นเพราะอะไร จะแก้ไขจุดไหน ฯลฯ เป็นเหตุให้จิตแน่วแน่มั่นคงไปกับเรื่องที่พิจารณาไม่ฟุ้งซ่านไม่วกแวก และมีกำลังเรียกว่า วิมังสาสมาธิ ซึ่งจะมีปธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรค์เกิดมาด้วย เช่นเดียวกับสมาธิข้ออื่น ๆ

วิเชียร ขาบุตฺรบุญทริก (2535, หน้า 126) กล่าวว่า องค์ประกอบอิทธิบาท 4 คือ

1. ฉันทะ ความพอใจ ความยินดี หรือความเต็มใจที่จะกระทำ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. วิริยะ ความพยายาม ความเพียรหรือความกล้าที่จะทุ่มเทชีวิตจิตใจให้การกระทำนั้น ๆ โดยไม่มีคำว่าท้อแท้หรือเบื่อหน่าย
3. จิตตะ ความสนใจ เอาใจใส่ หรือตั้งใจในการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงจัง โดยใส่ใจถึงปัญหาและอุปสรรคอันจะเป็นเหตุให้เสียกำลังใจ

4. วิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาตรวจสอบข้อดีข้อเสียข้อบกพร่องตลอดจนปัญหาอุปสรรค และวิธีการแก้ไขอย่างมีเหตุผลว่า ผลที่ปรากฏนั้นมีสาเหตุมาจากอะไร มิใช่ชย้นอย่างใด ๆ

วิทย์ วิศทเวทย์ และ เสถียรพงษ์ วรรณปก (2544, หน้า 89) กล่าวว่า องค์ประกอบของอิทธิบาท 4 ได้แก่

1. ฉันทะ คือ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น
2. วิริยะ คือ ความเพียรหมั่นประกอบสิ่งนั้น
3. จิตตะ คือ ความเอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น

4. วิมังสา คือ การหมั่นตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น

ว.วชิรเมธี (พระมหาวิชัย วชิรเมธี) (2551, หน้า 92) ได้กล่าวถึง การทำงานให้ประสบความสำเร็จตามแนวพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าทรงแนะนำให้ปฏิบัติตามหลักอริยบท 4 อริยบท แปลว่า หลักพื้นฐานแห่งความสำเร็จหรือทางสู่ความสำเร็จ มีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1) ฉันทะ คือ มีใจรัก ทำงานด้วยใจรักงาน

2) วิริยะ คือ พากเพียรทำ รักแล้วต้องขยัน ความขยัน คือ ภาวปฏิบัติการของความรัก ในงานจะทำให้เรารู้ว่าควรทำอะไร ส่วนความขยันจะทำงานนั้นก้าวไปสู่ความสำเร็จ การทำงานถ้าขาดความขยัน ความชำนาญก็จะไม่เกิด

3) จิตตะ คือ จดจำจ่อจิต หมายความว่า ทำอะไรก็ตามให้เจาะลงไป ปักใจลงไปในสิ่งนั้น อย่างลึกซึ้งอย่างมุ่งมั่น อย่างจริงจัง และอย่างทุ่มเท ใครก็ตามที่ทำงานด้วยการเอาใจจดจ่ออยู่กับงานนั้น คนนั้นจะประสบความสำเร็จ

4) วิมังสา คือ วินิจจิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์พัฒนานั่นเอง เมื่อเราทำงานอะไรก็ตามให้พินิจพิเคราะห์ สร้างสรรค์พัฒนา พระพุทธเจ้าทรงเป็นตัวอย่างของนักวิจัยชั้นยอดของโลกพระองค์ทรงสามารถสร้างปัญญาขึ้นมาใหม่จากเหตุการณ์ที่คนทั้งหลายมองไม่เห็นว่าเป็นทางมาของปัญญาได้อย่างไร หากเราจำพุทธประวัติได้ก็จะพบว่า สาเหตุที่ทำให้พระพุทธเจ้าแต่เมื่อยังเป็นเจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกผนวช ก็เป็นเพราะว่าพระองค์ทรงรู้จักใช้ปัญญาในเชิงสร้างสรรค์อันได้แก่การรู้จักคิดเชิงวิเคราะห์

พระรุ่งตะวัน สวโร (เกษสว่าง) (2561) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบอริยบท 4 หมายถึง ธรรมอันเป็นทางแห่ง ความสำเร็จปฏิบัติงานได้ผลสำเร็จตามความประสงค์ คือ ฉันทะ ความพอใจ รักใคร่ เต็มใจ ใฝ่ใจในการทำงานอยู่เสมอ บุคคลเมื่อมีความ พื่อใจในการทำงานจะเกิดความ ตั้งใจในการทำงานและเต็มใจที่จะอุทิศเวลาร่างกายและความคิดของตน เพื่อสนองความต้องการของ หน่วยงาน นอกจากนี้ยังช่วยลดแนวโน้มปรากฏการณ์อันเกิดจากการเป็นปฏิปักษ์ต่อต้านด้วย ซึ่งถ้า หากปฏิบัติงานสามารถปลุกเร้าฉันทะให้เกิดขึ้นอย่างแรงกล้า เกิดความ รักในคุณค่าความดีงาม สมบูรณ์ของสิ่งนั้นหรือจุดหมายนั้นอย่างเต็มที่แล้ว บุคคลก็จะทุ่มเทชีวิตจิตใจ ให้แก่สิ่งนั้นต้องการทำ สิ่งนั้นให้ดีที่สุด เกิดความกระตือรือร้นมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จผล อย่างดีที่สุดของสิ่งนั้นของ งานนั้นไม่หวั่นพะวักกับสิ่งล่อเร้าหรือผลตอบแทนทั้งหลาย จิตใจก็มุ่งมั่นแน่วแน่ มั่นคง ในการดำเนินสู่ จุดหมาย สม่่าเสมอไม่ซวนไม่สั่นไป ฉันทสมานจึงเกิดขึ้น โดยนัยนี้และพร้อมนั้น ปธานสังขารคือความ เพียรสร้างสรรค์ก็ย่อมเกิดควบคู่มาด้วย สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของการ ทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมาย

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของอริยบท 4 หลักธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจการ ต่างๆ มี 4 ประการ

ฉันทะ (ความพอใจหรือความรัก) ความรักและความพอใจในสิ่งที่ทำ เช่น ความรักในงานที่ทำ หรือความตั้งใจที่จะทำงานให้สำเร็จด้วยใจรักและเต็มใจ ไม่ใช่แค่ทำเพื่อผลตอบแทนหรือเพียงเพื่อให้เสร็จสิ้น

วิริยะ (ความพากเพียร) ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน ไม่ย่อท้อหรือทิ้งงานไปกลางคัน มีความพยายามและอดทนเพื่อบรรลุเป้าหมาย แม้จะต้องพบกับอุปสรรคหรือความยากลำบาก

จิตตะ (ความตั้งใจหรือความเอาใจใส่) การมีจิตจดจ่อและมุ่งมั่นในการทำงาน หรือการให้ความสนใจอย่างลึกซึ้งและจริงจังในสิ่งที่ทำ ไม่ปล่อยให้ใจหลุดลอยไปจากงานที่ทำ

วิมังสา (การใช้ปัญญา) การตรិตรอง พิจารณาเหตุผล หรือใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนางานอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาถึงข้อดีข้อเสียและอุปสรรคในการทำงาน พร้อมหาทางแก้ไขและปรับปรุง

อิทธิบาท 4 เป็นหลักการที่ประกอบไปด้วยการมีใจรักในสิ่งที่ทำ ความขยันพากเพียร ความมุ่งมั่นตั้งใจ และการใช้ปัญญาพิจารณา เพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จอย่างเต็มที่

2.2.3 ประโยชน์ของอิทธิบาท 4

วิเชียร พากเพียร (2531, หน้า 148-150) ได้กล่าวไว้ว่า อิทธิบาท 4 เป็นธรรมที่คอยสกัดกั้นอุปสรรคต่อความสำเร็จ และเป็นแรงเสริมกำลังใจที่คอยผลักดันการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของอิทธิบาท 4 ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1) ประโยชน์ของฉันทะ คือ ทำให้เป็นผู้มีความพอใจ และมีใจรักต่องานทำให้เกิดความรู้สึกเต็มใจในการทำงาน เกิดการทำงานด้วยความสุข ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายง่าย ไม่เกิดอาการท้อแท้ ช่วยให้งานดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง และเกิดการสร้างสรรคในงาน

2) ประโยชน์ของวิริยะ คือ ทำให้เป็นคนหมั่นเพียร และขยันในการทำงานไม่มีความเกียจคร้าน มุ่งมั่นที่จะทำงานให้เสร็จ ผู้ที่ขาดความขยัน ย่อมทำงานขาดๆ เกินๆ หรือมักทำงานนั้นไม่สำเร็จ หรือหากสำเร็จก็สำเร็จล่าช้า และไม่มีประสิทธิภาพ

3) ประโยชน์ของจิตตะ คือ ใจที่จดจ่อและรับผิดชอบ เมื่อมีใจที่จดจ่อแล้วก็จะเกิดความรอบคอบตาม คำนี้ยิ่งใหญ่มากปัจจุบัน สังคมซับซ้อน มีสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย แต่ทุกคนมีภาระหน้าที่ ที่ต้องทำมากมาย ไม่รู้จะทำอะไรก่อน แต่ถ้าเรามีใจที่จดจ่อต่อสิ่งที่เราคิดเราทำและรับผิดชอบแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการเรียนหรือการงานก็ตาม ทุกอย่างก็จะดีขึ้นเอง

4) ประโยชน์ของวิมังสา คือ ทำให้เป็นผู้ที่รู้จักคิด วิเคราะห์ในงาน ช่วยทำให้ทราบ และเข้าใจในกระบวนการของงาน ทำงานด้วยปัญญา

สมพร อินทรพาเพียร (2560) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของอิทธิบาท 4 ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ประโยชน์ของฉันทะ คือ เป็นข้าศึกกับความเบื่อหน่าย ทำให้ไม่เบื่องาน ไม่ท้อแท้ มีกำลังใจต่อสู้ ป้องกัน สร้างสรรค์สิ่งที่ตนรัก ทำให้งานหนักกลายเป็นงานเบา ที่ยากก็กลายเป็นง่าย ถ้าขาดฉันทะจะทำให้ขาดกำลังใจ เบื่องาน ทอดทิ้งงาน กลายเป็นคนจับจด ไม่ก้าวหน้า

2. ประโยชน์ของวิริยะ คือ กำจัดความเกียจคร้าน ทำให้งานต่อเนื่อง ถ้าขาดวิริยะจะเป็นคนอ่อนแอ หนีที่ยากไปหาแต่ที่ง่าย ทำอะไรไม่สำเร็จ ขาดความก้าวหน้า มีแต่งานค้าง กลายเป็นคนหย่อนสมรรถภาพ

3. ประโยชน์ของจิตตะ คือ ทำให้ทราบความเป็นไปของงานอยู่เสมอ เมื่อมีปัญหาสามารถแก้ไขเหตุการณ์ได้ทันทั่วทั้งที่ ถ้าขาดจิตตะ งานอาจเสียหายได้โดยไม่รู้ตัว หรือรู้ตัวเมื่อสายเกินแก้ไขแล้ว

4. ประโยชน์ของวิมังสา คือ ช่วยให้ทำงานไม่ผิดพลาด และทำให้มองเห็นลู่ทางที่จะทำงานให้ได้ผลดี ถ้าขาดวิมังสาจะทำงานผิด ๆ ถูก ๆ เปลืองทุน เปลืองแรง เปลืองเวลา และทำให้โง่เขลา

สรุปได้ว่า อิทธิบาท 4 มีประโยชน์สำคัญในการส่งเสริมความสำเร็จในชีวิตและการทำงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้ ฉันทะ หรือความพอใจในงานทำให้เรามีใจรักและเต็มใจทำงาน ทำให้การทำงานไม่รู้สึกเบื่อหน่าย มีความสุขและสร้างสรรค์ในสิ่งที่ทำ ช่วยให้เราผ่านอุปสรรคและดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่อง วิริยะ คือความขยันหมั่นเพียร ที่ทำให้เรามีความมุ่งมั่นในการทำงาน ไม่เกียจคร้าน ช่วยให้การงานเสร็จตามกำหนดและมีประสิทธิภาพ หากขาดวิริยะ อาจทำให้งานไม่สำเร็จหรือล่าช้า จิตตะ คือการมีใจจดจ่อและรับผิดชอบในการทำงาน ทำให้เราสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ ช่วยให้การงานมีความรอบคอบและไม่ผิดพลาด วิมังสา คือการคิดวิเคราะห์ ซึ่งช่วยให้เราเข้าใจในกระบวนการทำงาน และหาวิธีการที่ดีที่สุดในการทำงาน ถ้าขาดวิมังสาอาจทำให้การทำงานไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง เปลืองทรัพยากรและเวลา โดยรวมแล้ว อิทธิบาท 4 เป็นหลักสำคัญในการสร้างแรงผลักดันที่ทำให้เราเดินหน้าต่อไปจนสำเร็จในทุกๆ งานที่ทำ

2.3 ทรัพยากรน้ำและระบบน้ำประปา

น้ำเป็นสิ่งสำคัญของสิ่งมีชีวิตในการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นการเข้าถึงน้ำสะอาดเพื่อใช้ในการอุปโภคและบริโภคเป็นสิ่งขั้นพื้นฐานที่ประชาชนควรได้รับอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

2.3.1 แหล่งน้ำดิบ

มันสิน ตันทุลเวศม์ (2532) การเลือกแหล่งน้ำดิบ นับเป็นส่วนที่สำคัญในการควบคุมคุณภาพน้ำประปาที่ผลิตได้และเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดต้นทุนการผลิตน้ำประปาด้วย การเลือกแหล่งน้ำดิบที่มีความสกปรกหรือถูกปนเปื้อนจากมลพิษน้อย จะทำให้มั่นใจได้ว่าน้ำประปาที่ผลิต

ได้นั้นจะมีคุณภาพและใช้สารเคมีในการปรับปรุงคุณภาพน้ำน้อยไปด้วย ดังนั้น โดยทั่วไปแล้วในการเลือกแหล่งน้ำดิบสำหรับระบบประปาขนาดเล็ก แหล่งน้ำบาดาลจึงเป็นทางเลือกแรกก่อนแหล่งน้ำผิวดิน เพราะน้ำบาดาลส่วนใหญ่จะมีคุณภาพดีกว่าน้ำผิวดิน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ต้องกระทำอย่างถูกต้องเพื่อป้องกันการปนเปื้อนและเพื่อให้ได้ผลมากที่สุด

หน่วยปฏิบัติการวิจัยระบบการจัดการแหล่งน้ำคณะวิศวกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2552) แหล่งน้ำ ดิบที่สามารถพบได้โดยการขุดผิวดินลงไป ได้แก่บ่อบาดาลเป็นแหล่งน้ำที่จัดหาได้ง่ายและสะดวกที่สุดในเกือบทุกพื้นที่แต่มีข้อเสียที่สำคัญ คือข้อจำกัดด้านปริมาณและคุณภาพ

สมาคมวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม (2550) แหล่งน้ำดิบแหล่งน้ำดิบที่นำไปใช้ในการผลิตน้ำประปา ก่อนที่จะทำการผลิตน้ำประปาจำเป็นจะต้องมีการศึกษาและสำรวจถึงแหล่งน้ำที่จะนำมาผลิตน้ำประปา ว่ามีปริมาณเพียงพอและมีคุณสมบัติที่เหมาะสมหรือไม่ เพื่อที่จะได้น้ำประปาที่มีคุณภาพสูงเหมาะแก่การอุปโภคบริโภค แหล่งน้ำดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิตน้ำประปามี 2 ประเภท คือ น้ำผิวดิน และน้ำใต้ดิน

2.3.1.1 แหล่งน้ำผิวดิน คือ น้ำฝนส่วนที่ตกลงมาสู่พื้นดินแล้วไหลลงสู่ที่ต่ำตามลำธาร คลอง หนอง ลำธาร แม่น้ำ ทะเล รวมถึงน้ำที่ไหลล้นจากใต้ดินเข้ามาสมทบในช่วงที่ไม่มีฝนตกสำหรับแหล่งน้ำบางแหล่ง ปริมาณน้ำผิวดินจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ ปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมา และขนาดและระดับความสูงต่ำของพื้นที่ ลักษณะดิน สิ่งปกคลุมพื้นที่นั้น เช่น ป่าไม้ หรือถนน

2.3.1.2 แหล่งน้ำใต้ดิน น้ำฝนส่วนที่ตกลงมาและถูกดูดซึมลงไปในดิน และไหลผ่านชั้นดินต่าง ๆตามรอยแตกของหิน หรือช่องว่างของเม็ดทราย หินปูน ลึกลงไปจนถึงชั้นหินหรือดินที่น้ำซึมต่อไปไม่ได้ ระดับน้ำใต้ดินจะสูงต่ำตามระดับของพื้นดิน (profile) ที่อยู่เหนือน้ำใต้ดินนั้น และระดับน้ำไม่คงที่ ขึ้นลงตามฤดูกาล คือ ในฤดูฝนระดับน้ำใต้ดินจะสูงขึ้น และในฤดูแล้งระดับน้ำจะลดลง มุมเทเอียงของระดับน้ำใต้ดินจะลาดหรือชันขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนที่ซึมลงดิน และความฝืดของชั้นดินที่น้ำไหลผ่าน

สรุปได้ว่า แหล่งน้ำดิบเป็นน้ำที่ใช้สำหรับการทำน้ำประปาและเป็นส่วนที่สำคัญในการควบคุมคุณภาพน้ำประปาที่ผลิตได้หากเลือกแหล่งน้ำดิบที่มีความสกปรกหรือถูกปนเปื้อนน้อยก็จะทำให้สามารถมั่นใจได้ว่าน้ำประปาที่ผลิตได้นั้นจะมีคุณภาพ แหล่งน้ำดิบที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิตน้ำประปามี 2 ประเภทด้วยกัน คือ น้ำผิวดิน และน้ำใต้ดิน

2.3.2 การปรับปรุงคุณภาพน้ำดิบ

ปัจจัยในการเลือกระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ ในการเลือกระบบการในระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ นั้นต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่สำคัญดังนี้

2.3.2.1 คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำดิบ

ปราโมทย์ เขียวชาญ (2551) ในการเลือกแหล่งน้ำดิบนั้น นอกจากต้องพิจารณาในด้านปริมาณของน้ำต้องเพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำแล้ว การพิจารณาทางด้านคุณภาพของน้ำมีความจำ

เป็นอย่างยิ่งเนื่องจากจะเป็นปัจจัยซึ่งกำหนดระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำว่าจะต้องใช้กระบวนการอะไรบ้างและมีจำนวนมากน้อยเพียงใด ดังนั้นโดยทั่วไปจึงต้องมีการเก็บน้ำตัวอย่างจากแหล่งน้ำดิบนำไปตรวจวิเคราะห์คุณภาพ ก่อนตัดสินใจเลือกระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ และถ้าเป็นไปได้ควรพยายามเลือกแหล่งน้ำดิบที่มีคุณภาพดีหรือสะอาดมากที่สุด เพราะจะส่งผลให้มีกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำน้อยที่สุด ซึ่งจะทำให้ประหยัดในการลงทุนก่อสร้างและดำเนินการ

2.3.2.2 คุณภาพน้ำที่ต้องการ

ปราโมทย์ เชี่ยวชาญ (2551) ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำโดยทั่วไปคุณภาพน้ำที่ต้องการคือ มีความสะอาดปลอดภัย และมีลักษณะน่าใช้เพื่ออุปโภค บริโภคของประชาชน หรือกล่าวได้ว่ามีคุณภาพน้ำ ตามมาตรฐานน้ำ ดื่มนั้นหลังจากที่ทราบคุณภาพของแหล่งน้ำดิบแล้ว เราจะต้องพิจารณาว่า คุณภาพน้ำ ด้านใดหรือพารามิเตอร์ใด ไม่ได้ตามมาตรฐานน้ำดื่มและจำเป็นต้องเลือกหรืออาศัยกระบวนการใดมาปรับปรุงคุณภาพน้ำดังกล่าวเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานน้ำดื่ม

สรุปได้ว่า การปรับปรุงคุณภาพน้ำดิบคือกระบวนการที่ใช้ปรับแต่งคุณภาพน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติให้สามารถใช้งานได้ตามมาตรฐานน้ำดื่ม โดยพิจารณาจากคุณภาพของน้ำในแหล่งน้ำดิบที่ต้องตรวจสอบก่อนเพื่อเลือกระบบการที่เหมาะสม และต้องคำนึงถึงคุณภาพน้ำที่ต้องการให้สะอาด ปลอดภัย และเหมาะสมสำหรับการอุปโภคบริโภค โดยการเลือกแหล่งน้ำดิบที่มีคุณภาพดีจะช่วยลดขั้นตอนการปรับปรุงและประหยัดค่าใช้จ่ายในการลงทุนและดำเนินการ

2.3.3 ระบบน้ำประปา

MITTWATER (2567) ระบบน้ำประปา (Water Treatment System) หรือ ระบบผลิตน้ำประปา คือ ระบบน้ำที่นำน้ำจากแหล่งธรรมชาติ เช่น น้ำบาดาล น้ำผิวดิน บึง ฯลฯ มาเข้าสู่กระบวนการผลิตน้ำประปา เพื่อให้ได้น้ำประปาที่มีคุณภาพดี เหมาะสำหรับใช้เพื่ออุปโภค-บริโภคในการดำรงชีวิตประจำวัน

2.3.3.1 ระบบน้ำประปาผิวดิน เป็นแหล่งน้ำจากธรรมชาติที่สามารถพบเจอได้บริเวณผิวดิน หรือที่หลาย ๆ คน เรียกว่าน้ำผิวดินการหาระบบน้ำประปาผิวดินจะมีการสูบน้ำผิวดินขึ้นมาเพื่อเข้าสู่ระบบผลิตน้ำประปาโดยเฉพาะ ก่อนจะส่งน้ำที่ผ่านการปรับสภาพ ให้คนภายในชุมชนใช้อุปโภค-บริโภค ได้อย่างไม่ต้องกลัวว่าจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของผู้ใช้งาน

2.3.3.2 ระบบน้ำประปาบาดาล เป็นแหล่งจากธรรมชาติ ที่ได้รับความนิยมนำมาทำระบบน้ำประปาบาดาลเป็นอย่างมากแต่ก่อนที่จะนำไปใช้งานได้โดยไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย ก็จะต้องนำเข้าสู่กระบวนการกรอง บำบัด และผ่านระบบกรองน้ำบาดาล ให้น้ำมีความสะอาดที่เพิ่มมากขึ้น โดยขนาดของระบบน้ำประปาบาดาลมี 3 ขนาดได้แก่

1.ระบบประปาบาดาลขนาดเล็ก เหมาะสำหรับการติดตั้งในครัวเรือน แหล่งชุมชนขนาดเล็ก ที่มีจำนวนประชากรไม่มาก หรือในพื้นที่ที่มีความต้องการใช้น้ำในปริมาณไม่มาก

2.ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง เหมาะสำหรับการติดตั้งในแหล่งชุมชนขนาดกลาง หรือในพื้นที่ที่มีความต้องการใช้น้ำในปริมาณมากพอสมควร

3.ระบบประปาบาดาลขนาดใหญ่ เหมาะสำหรับการติดตั้งในแหล่งชุมชนขนาดใหญ่ ชุมชนเมือง หรือในพื้นที่ที่มีความต้องการใช้น้ำในปริมาณมาก ทั้งนี้ยังรวมถึงความต้องการใช้น้ำในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ด้วย

2.3.3.3 ระบบน้ำประปาหมู่บ้าน เป็นการผลิตน้ำประปาขึ้นมาทดแทนระบบน้ำประปาที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน ซึ่งก่อนที่จะนำไปจ่ายกระจายให้กับคนภายในหมู่บ้าน จะต้องทำให้น้ำมีความสะอาดมากพอ ที่จะนำไปใช้งานได้อย่างปลอดภัย ซึ่งระบบประปาหมู่บ้านมีหลากหลายขนาดให้เลือกติดตั้งด้วยกัน ดังนี้

- 1.ระบบประปาหมู่บ้านขนาดเล็ก
- 2.ระบบประปาหมู่บ้านขนาดกลาง
- 3.ระบบประปาหมู่บ้านขนาดใหญ่

ระบบน้ำประปา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะในบางพื้นที่ต้องยอมรับว่าน้ำประปามีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน จึงจำเป็นต้องนำแหล่งน้ำที่มีในพื้นที่มาทำระบบน้ำประปาหมู่บ้าน เพื่อให้ได้น้ำที่มีคุณภาพใกล้เคียงมาตรฐานเดียวกับระบบน้ำประปาเอาไว้ใช้งาน การทำระบบน้ำประปาหมู่บ้าน จะช่วยให้ำนน้ำจากพื้นที่ที่มีอยู่ มาเข้าสู่กระบวนการผลิตน้ำประปา กรองน้ำประปา เพื่อปรับคุณภาพน้ำให้ดียิ่งขึ้น จนอยู่ในระดับมาตรฐานที่นำมาใช้อุปโภค-บริโภค ภายในหมู่บ้านได้อย่างปลอดภัย

2.3.4 มาตรฐานด้านระบบประปา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2565) มาตรฐานระบบประปา ประกอบด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบประปา ได้แก่ ระบบน้ำดิบ ระบบผลิต และระบบจ่ายน้ำ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.ระบบน้ำดิบ จะพิจารณาจาก เครื่องสูบน้ำดิบและอุปกรณ์ ท่อส่งน้ำดิบ โรงสูบน้ำดิบ น้ำดิบและอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ ทั้งหมด ซึ่งจะต้องมีสภาพมั่นคง แข็งแรง พร้อมใช้งาน มีองค์ประกอบครบถ้วน

2.ระบบผลิตน้ำประปา จะพิจารณาจากระบบประปาจะต้องมีขนาดการผลิตเพียงพอ กับความต้องการใช้น้ำของชุมชน และรองรับปริมาณการใช้น้ำสูงสุดต่อวันได้ ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ (ระบบประปาแบบบาดาลประกอบด้วยถังกรองน้ำ ทRAYกรองน้ำ และอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ ส่วนระบบประปาแบบผิวดินจะประกอบด้วย ถังสร้างตะกอน รวมตะกอน ตกตะกอน และทRAYกรอง และอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ) ถังน้ำใสและอุปกรณ์ต่าง ๆ ระบบจ่ายสารเคมีเพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำ และเพื่อฆ่าเชื้อโรคจะต้องมีสภาพมั่นคง แข็งแรง พร้อมใช้งานนาน มีองค์ประกอบครบถ้วน

3.ระบบจ่ายน้ำประปา จะพิจารณาจากเครื่องสูบน้ำดีและอุปกรณ์ หอดึงสูงหรือบางแห่ง ใช้ระบบถังอัดความดัน และอุปกรณ์ประกอบ มาตรวัดน้ำ ท่อเมนจ่ายน้ำ และอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ จะต้องมีความมั่นคง แข็งแรงพร้อมใช้งาน มีองค์ประกอบครบถ้วน

2.3.5 มาตรฐานด้านการควบคุมการผลิตและบำรุงรักษาระบบประปา

กรมทรัพยากรน้ำ (2561) มาตรฐานด้านการควบคุมการผลิตและบำรุงรักษาระบบประปาประกอบด้วยคุณสมบัติผู้ที่ทำหน้าที่ในการควบคุมการผลิต และการปฏิบัติงานในหน้าที่การควบคุมการผลิต และการบำรุงรักษาระบบประปา จะต้องมีการดำเนินการให้ได้มาตรฐาน ดังนี้

1.ผู้ควบคุมการผลิตน้ำประปา จะต้องมีความรู้ความสามารถในการผลิตน้ำประปา เนื่องจาก ในการผลิตน้ำประปาจำเป็นต้องมีผู้ควบคุมการผลิตน้ำประปาที่มีความรู้ความสามารถเรื่องระบบประปาตั้งแต่การพิจารณา การเตรียมน้ำดิบ เพื่อจะนำเข้าสู่ระบบผลิตและปรับปรุงคุณภาพได้อย่างเหมาะสม การดูแลเอาใจใส่ทุกขั้นตอน ของการผลิตน้ำประปาให้ได้ตามมาตรฐาน

2.ผู้ควบคุมการผลิตน้ำประปาจะต้องมีการดูแลและบำรุงรักษาระบบประปาตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ เพื่อให้มีการดูแลควบคุมการผลิตน้ำประปาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้น้ำประปาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ด้วยต้นทุนที่เหมาะสม และมีการบำรุงรักษาระบบประปาอย่างถูกต้อง ผู้ควบคุมการผลิตจะต้องมีความสนใจเอาใจใส่ในการ บำรุงรักษาระบบประปาทุกองค์ประกอบ ตามระยะเวลาที่กำหนด และวิธีการที่ถูกต้อง โดยปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

3.การซ่อมแซมหรือเปลี่ยน ท่อ อุปกรณ์ และระบบควบคุม จะต้องสามารถดำเนินการอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดผลกระทบกับประชาชนผู้ใช้น้ำให้น้อยที่สุด

4.มีการควบคุมปริมาณสูญเสียให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากมีความสำคัญที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของการบริหารจัดการระบบประปาให้ยั่งยืน ผู้ควบคุมการผลิตจะต้องมีการสอดส่องดูแล การรั่วไหลของน้ำทั้งที่ระบบผลิตและตามตลอดแนวเส้นท่อที่จ่ายน้ำไม่มีจุดรั่วซึมของนตลอดจนไม่ให้มีการใช้น้ำฟรี ซึ่งการสูญเสียน้ำเหล่านี้เป็นการเสียน้ำโดยเปล่าประโยชน์ไม่ได้รายรับ ซึ่งอาจจะทำให้ระบบประปาประสบปัญหาการขาดทุน และอาจส่งผลกระทบต่อรายรับที่จะนำมาใช้ในการบำรุงรักษาระบบประปาได้

2.3.6 คุณภาพน้ำประปา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2565) คุณภาพน้ำประปา

(1) คุณภาพน้ำทางกายภาพ

(ก) ความขุ่น (Turbidity) ต้องมีค่าไม่เกิน 5 เอ็นทียู

(ข) สีปรากฏ (Apparent color) ต้องมีค่าไม่เกิน 15 แพลตตินัมโคบอลท์

(ค) ความเป็นกรดและด่าง (pH) ต้องมีค่าอยู่ระหว่าง 6.5 – 8.5

(2) คุณภาพน้ำทางเคมีทั่วไป

(ก) ของแข็งละลายน้ำทั้งหมด (Total dissolved solids) ต้องมีค่าไม่เกิน 500 มิลลิกรัม

ต่อลิตร

(ข) ความกระด้าง (Hardness as CaCO₃) ต้องมีค่าไม่เกิน 300 มิลลิกรัมต่อลิตร

(ค) ซัลเฟต (Sulfate) ต้องมีค่าไม่เกิน 250 มิลลิกรัมต่อลิตร

(ง) คลอไรด์ (Chloride) ต้องมีค่าไม่เกิน 250 มิลลิกรัมต่อลิตร

- (จ) ไนเตรท (Nitrate as NO₃) ต้องมีค่าไม่เกิน 50 มิลลิกรัมต่อลิตร
 - (ฉ) ไนไตรท์ (Nitrite as NO₂) ต้องมีค่าไม่เกิน 3 มิลลิกรัมต่อลิตร
 - (ช) ฟลูออไรด์ (Fluoride) ต้องมีค่าไม่เกิน 0.7 มิลลิกรัมต่อลิตร
 - (3) คุณภาพน้ำทางโลหะหนักทั่วไป
 - (ก) เหล็ก (Iron) ต้องมีค่าไม่เกิน 0.3 มิลลิกรัมต่อลิตร
 - (ข) แมงกานีส (Manganese) ต้องมีค่าไม่เกิน 0.3 มิลลิกรัมต่อลิตร
 - (ค) ทองแดง (Copper) ต้องมีค่าไม่เกิน 1 มิลลิกรัมต่อลิตร
 - (ง) สังกะสี (Zinc) ต้องมีค่าไม่เกิน 3 มิลลิกรัมต่อลิตร
 - (4) คุณภาพน้ำทางโลหะหนักที่เป็นพิษ
 - (ก) ตะกั่ว (Lead) ต้องมีค่าไม่เกิน 0.01 มิลลิกรัมต่อลิตร
 - (ข) โครเมียมรวม (Total chromium) ต้องมีค่าไม่เกิน 0.05 มิลลิกรัมต่อลิตร
 - (ค) แคดเมียม (Cadmium) ต้องมีค่าไม่เกิน 0.003 มิลลิกรัมต่อลิตร
- คู่มือหลักเกณฑ์และมาตรฐานคุณภาพระบบประปาหมู่บ้านขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

- (ง) สารหนู (Arsenic) ต้องมีค่าไม่เกิน 0.01 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (จ)ปรอท (Mercury) ต้องมีค่าไม่เกิน 0.001 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (5) คุณภาพน้ำทางแบคทีเรีย
- (ก) โคลิฟอร์มแบคทีเรีย (Total coliforms bacteria) ต้องตรวจไม่พบต่อ 100 มิลลิลิตร หรือต้องมีค่า < 1.1 เอ็มพีเอ็นต่อ 100 มิลลิลิตร
- (ข) อีโคไล (Escherichia coli) ต้องตรวจไม่พบต่อ 100 มิลลิลิตร หรือต้องมีค่า < 1.1 เอ็มพีเอ็น ต่อ 100 มิลลิลิตร

ข้อ 5 การตรวจวิเคราะห์ วิธีการเก็บและรักษาตัวอย่างคุณภาพน้ำประปาตามข้อ 4 จะต้องเป็นไปตามวิธีการตามหนังสือ Standard Methods for the Examination of Water and Wastewater Edition 23rd ed., 2017 APHA AWWA WEF

2.3.7 ระบบจ่ายน้ำประปา

MITTWATER (2567) ระบบจ่ายน้ำประปา คือ ระบบจ่ายน้ำประปาที่สะอาดไม่ว่าจะเป็นระบบประปาบาดาล หรือระบบประปาผิวดิน น้ำที่ผ่านการปรับปรุงคุณภาพมาแล้วจะจ่ายไปยังจุดต่าง ๆ ในปริมาณและแรงดันที่เหมาะสม เพื่อให้อาคารบ้านพักครัวเรือน หรือโรงงานอุตสาหกรรม ได้มีน้ำประปาที่สะอาดปลอดภัยเหมาะสำหรับการบริโภคและบริโภค หรือนำไปใช้ในกระบวนการผลิตทำให้สินค้ามีคุณภาพและได้มาตรฐาน อย่างไรก็ตาม อาคาร บ้านพักหรือครัวเรือนจะต้องมีการวางระบบท่อประปาทั้งภายในและภายนอกให้ดี ต้องมีการวางท่อประปาตามจุดต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถใช้น้ำประปาได้อย่างสะดวกสบาย

สรุป ระบบจ่ายน้ำประปาคือระบบที่จ่ายน้ำสะอาดจากแหล่งน้ำต่าง ๆ เช่น ประปาบาดาลหรือประปาผิวดิน ไปยังอาคาร บ้านพัก หรือโรงงาน โดยน้ำจะผ่านการปรับปรุงคุณภาพและถูกจ่ายในปริมาณและแรงดันที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถใช้งานได้สะดวกและปลอดภัย ทั้งนี้ต้องมีการวางระบบท่อประปาภายในและภายนอกอาคารอย่างเหมาะสมเพื่อความสะดวกในการใช้งาน

2.4 บริบทพื้นที่วิจัย

2.4.1 ประวัติความเป็นมาอำเภอบางละมุง

อำเภอบางละมุงแต่ดั้งเดิมเป็นชุมชนที่มีความสงบสุขประกอบอาชีพทางด้านเกษตร เช่น การประมง, ทำไร่, ทำสวน เป็นชุมชนเล็กๆ ยึดมั่นในการทำบุญกุศลและการเสียสละเพื่อท้องถิ่น ซึ่งเดิมมีฐานะเป็นเมืองตั้งอยู่บ้านบางละมุง ตำบลบางละมุง จนถึงปี พ.ศ.2444 ได้ยุบเมืองจากบางละมุง เป็นอำเภอขึ้นต่อจังหวัดชลบุรี โดยตั้งที่ว่าการอำเภออยู่บริเวณริมคลองนกยาง ซึ่งในบริเวณดังกล่าวเป็นทำนน้ำที่สำคัญ ทั้งด้านการคมนาคมและเป็นชุมชนของเรือสินค้าต่างๆ ต่อมาคลองนกยางตื้นเขินไม่สะดวกแก่การที่เรือสินค้าต่างๆ จะล่องเข้าออก ทั้งสภาพท้องที่ก็ไม่เหมาะสมที่จะขยายชุมชนให้กว้างขวาง นายอำเภอสมัยนั้น คือ นายเจิม (ต่อมาได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระสัตยานุกุล) จึงย้ายที่ว่าการอำเภอไปตั้งที่ทำการใหม่ ในบริเวณตำบลนาเกลือ เมื่อ พ.ศ.2452

ต่อมาในปี พ.ศ.2480 ทางราชการได้แบ่งแยกพื้นที่ตำบลสัตหีบและตำบลนาจอมเทียนออกไปตั้งเป็นกิ่งอำเภอ เรียกว่า กิ่งอำเภอสัตหีบขึ้นอยู่ในความปกครองของอำเภอบางละมุง จนถึงปี พ.ศ.2496 จึงยกฐานะกิ่งอำเภอสัตหีบขึ้นเป็นอำเภอ สัตหีบแยกออกจากอำเภอบางละมุงโดยเด็ดขาด ตั้งแต่นั้นมา วันที่ 21 ตุลาคม 2495 เกิดวาตภัยร้ายแรง ตัวอาคารที่ว่าการอำเภอพังเสียหายจนไม่สามารถจะใช้งานได้ จึงย้ายไปตั้งที่ทำการชั่วคราวอยู่ที่โรงเรียนบางละมุง ซึ่งอยู่ริมถนนสุขุมวิท ปีต่อมา คือ พ.ศ.2496 ทางราชการจึงอนุมัติเงินงบประมาณให้สร้างที่ว่าการอำเภอใหม่ขึ้นใกล้ ๆ กับโรงเรียนบางละมุงนั่นเอง และให้ใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติราชการมาจนถึงปัจจุบัน การตั้งชื่อบางตำบลมีที่มาจากสภาพแวดล้อมเช่น ตำบลหนองปลาไหล ในอดีตจะเป็นบริเวณที่มีหนองน้ำเป็นที่อาศัยของปลาไหล จำนวนมาก นอกจากนี้อำเภอบางละมุงยังมีการปกครองลักษณะพิเศษ ได้แก่ “เมืองพัทยา”

2.4.2 ข้อมูลทั่วไปของอำเภอบางละมุง

สภาพทั่วไป

ที่ตั้งและพื้นที่อำเภอบางละมุง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดชลบุรี ที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ริมถนนสุขุมวิท ในพื้นที่หมู่ที่ 2 ตำบลนาเกลือ (ปัจจุบันเป็นเขตเมืองพัทยา) ระยะทางห่างจากจังหวัดชลบุรี ประมาณ 48 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพฯ 142 กิโลเมตร มีพื้นที่รวมประมาณ 727 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อเขตอำเภอศรีราชา

ทิศใต้ ติดต่อเขตอำเภอสัตหีบ

ทิศตะวันออก ติดต่อเขตอำเภอศรีราชา และกิ่งอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

ทิศตะวันตก ติดต่อทะเลอ่าวไทย

ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอบางละมุง ตั้งอยู่บริเวณชายทะเล อากาศไม่หนาวจัดในฤดูหนาว และไม่ร้อนจัดในฤดูร้อน อากาศอบอุ่นตลอดทั้งปี มีลมมรสุมพัดผ่าน โดยพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว และพัดมาจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ในฤดูร้อน

เขตการปกครอง

อำเภอบางละมุง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 ตำบล 47 หมู่บ้าน ดังนี้

ลำดับที่	ตำบล	หมู่บ้าน
1	ตำบลบางละมุง	5
2	ตำบลห้วยใหญ่	13
3	ตำบลตะเคียนเตี้ย	5
4	ตำบลโปัง	10
5	ตำบลเขาไม้แก้ว	5
6	ตำบลหนองปลาไหลตำบลหนองปลาไหล	9
รวมทั้งสิ้น	47	

การปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. เมืองพัทยา 1 แห่ง
2. เทศบาลนคร 1 แห่ง คือ เทศบาลนครแหลมฉบัง (บางส่วน หมู่ที่ 4,6,7,8,9)
3. เทศบาลเมือง 1 แห่ง คือ เทศบาลเมืองหนองปรือ
4. เทศบาลตำบล 5 แห่ง คือ
5. เทศบาลตำบลบางละมุง
6. เทศบาลตำบลห้วยใหญ่
7. เทศบาลตำบลโปัง
8. เทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย
9. เทศบาลตำบลหนองปลาไหล
10. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 1 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาไม้แก้ว

จำนวนประชากร

จำนวนประชากรในเขตอำเภอบางละมุง และเมืองพัทยา จำแนกได้ ดังนี้

พื้นที่	จำนวนประชากร		รวม
	ชาย	หญิง	
เมืองพัทยา	51,428	59,785	111,231
เทศบาลนครแหลมฉบัง (บางส่วน)	36,148	37,614	73,726
เทศบาลเมืองหนองปรือ	28,400	35,447	63,847
เทศบาลตำบลบางละมุง	4,735	4,987	9,722
เทศบาลตำบลห้วยใหญ่	12,190	13,320	25,510
เทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย	8,697	9,127	17,869
เทศบาลตำบลโป่ง	3,936	4,428	8,364
เทศบาลตำบลหนองปลาไหล	6,899	8,050	14,949
องค์การบริหารส่วนตำบลเขาไม้แก้ว	2,963	2,978	5,941
รวมทั้งสิ้น	155,396	175,781	331,177

2.4.3 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

อำเภอบางละมุง เป็นเมืองท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นเมืองชายทะเล มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในระดับโลก คือ เมืองพัทยา แต่ยังมีลักษณะของชนบท ในเขตรอบนอก จึงยังคงมีราษฎรประกอบอาชีพทางการเกษตร และเลี้ยงสัตว์ นอกเหนือจากที่อาศัยอยู่ในเมือง และ เป็นลูกจ้างของภาคอุตสาหกรรม และส่วนหนึ่งประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว จึงมีความหลากหลายของชุมชน มีประชาชนหลายเชื้อชาติ ทั้งคนไทย และชาวต่างชาติ คนส่วนหนึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน แต่มีบางส่วนเป็นประชากรแฝง เพียงเข้ามาอยู่และประกอบอาชีพเท่านั้น

ด้านสังคม และแรงงาน

อำเภอบางละมุง มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชนชาติไทย มีชาวจีน อินเดีย และชนชาติอื่นๆ เป็นส่วนน้อย แต่โดยที่ชนกลุ่มน้อยที่มีอยู่ในพื้นที่อำเภอบางละมุงมานานแล้ว จึงถูกกลืนในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ทำให้มีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคม จึงมีปัญหาก่เกิดจากชนกลุ่มน้อยเหล่านี้

ในด้านการย้ายถิ่นฐานหรือการอพยพจากภาคอื่น จะมีการหลั่งไหลเข้ามาทุกระยะ เนื่องจากสภาพท้องที่เอื้ออำนวยต่อการใช้แรงงาน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม สถานบริการ โรงงานอุตสาหกรรม กิจการท่องเที่ยว และสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้แรงงานจำนวนมาก ทำให้ประชากรที่ใช้แรงงาน และหรือผู้ที่ไม่ประสบผลสำเร็จในด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรม พวกนี้อพยพเข้ามาทำงานด้วยการเป็นลูกจ้างตามโรงแรม โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ เนื่องจากมีรายได้สูงกว่า ทั้งในเขตเมืองพัทยา และนอกเขตเมืองพัทยา ทำให้เกิดประชากรแฝง ยากต่อการสำรวจจำนวน และติดตามพฤติกรรม ซึ่งเป็นสาเหตุปัญหาหนึ่งในการพัฒนาท้องที่ ทั้งนี้ ไม่รวมประชากรที่อยู่ในลักษณะแฝงเข้ามาพักอาศัยในลักษณะแฝงเข้ามาพักอาศัยในลักษณะท่องเที่ยว หรือ

ชั่วคราว โดยไม่แจ้งย้ายชื่อทางทะเบียนราษฎร ซึ่งมีจำนวนมากมายากแก่การสำรวจให้แน่ชัดได้ การตั้งบ้านเรือนส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ริมถนนตลอดแทบทุกสาย ซึ่งถนนทุกสายสามารถใช้ได้อย่างสะดวก และตามหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านจะอยู่รวมกลุ่มกัน และใช้ถนนเป็นเส้นทางหลักในการไปมาติดต่อระหว่างหมู่บ้าน

สำหรับแรงงานในพื้นที่เป็นการรับจ้างใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรม เพื่อเป็นรายได้เสริม ซึ่งพวกนี้จะเป็นเกษตรกรรายย่อยที่ทำการเกษตรกรรมของตนเองอยู่แล้ว และเมื่อเสร็จงานของตนเองก็จะรับจ้างเกษตรกรรายข้างเคียงในพื้นที่ และอีกพวกหนึ่งใช้แรงงานไปประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ซึ่งในขณะนี้ มีถึงร้อยละ 60 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาคเกษตรกรรมขาดแคลนแรงงาน ทำให้ผลทางการเกษตรกรรมลดน้อยลง เกิดการทอดทิ้งและอยากเปลี่ยนอาชีพ ยอมเสียสละพื้นที่โดยขายที่ดินให้แก่ธุรกิจอื่นๆ ไป สำหรับแรงงานไม่สามารถจำแนกได้เนื่องจากปัญหาประชากรแฝงเป็นจำนวนมาก

การศึกษา

อำเภอบางละมุง มีสถานศึกษาระดับต่างๆ จำนวนหลายแห่ง จำแนกตามสังกัด ดังนี้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 35 แห่ง สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 24 แห่ง สังกัดเมืองพัทยา 11 แห่ง (ระดับประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษา) ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในมัสยิด 1 แห่ง ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด 4 แห่ง

ประเพณี และวัฒนธรรม

ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอบางละมุง เป็นพุทธศาสนา จะมีศาสนาอื่นบ้างเป็นกลุ่มย่อย แต่ก็ปรับสภาพและถูกกลืนในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมยุคใหม่แล้ว กล่าวคือยอมรับ ในความก้าวหน้าของสภาพสังคม มีการปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ตั้งแต่การแต่งตัว การพูด และสำเนียงการพูดสามารถสื่อความหมายเข้าใจกันได้ อีกทั้งสิ่งล่อใจ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกก็มีส่วนที่ทำให้ค่านิยมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีของประชากรเปลี่ยนแปลง แต่ถึงอย่างไรก็ตามประชากรก็มีประเพณีเหมือนกับคนไทยภาคกลางทั่ว ๆ ไป เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันลอยกระทง ประเพณีกินเจ ประเพณีวันไหล กลู๊น ประเพณีกองข้าว จุลกลู๊น ผ้าป่า เป็นต้น

การสาธารณสุข

อำเภอบางละมุง มีหน่วยงานสาธารณสุข ทั้งสังกัดส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคตั้งอยู่หลายหน่วยงานด้วยกัน ดังนี้

1. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ
2. โรงพยาบาลบางละมุง
3. โรงพยาบาลวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร
4. กองสาธารณสุขเมืองพัทยา
5. หน่วยมาลาเรียที่ 2 อำเภอบางละมุง
6. สถานีอนามัยประจำตำบล มีจำนวน 14 แห่ง

2.4.4 โครงสร้างด้านพื้นฐาน

การคมนาคม และการสื่อสาร

เส้นทางถนน

อำเภอบางละมุง มีการคมนาคม ติดต่อกับอำเภออื่น โดยใช้ถนนเป็นเส้นทางหลัก คือ ถนนสุขุมวิท การเดินทางจากอำเภอถึงจังหวัด ระยะทางประมาณ 48 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

อำเภอบางละมุง มีเส้นทางคมนาคม ที่สามารถติดต่อกับหมู่บ้านต่างๆ ได้สะดวกใน ทุกหมู่บ้าน และทุกฤดูกาล โดยมีทางหลวงแผ่นดินผ่าน 3 สาย คือ

1. สายทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) รวมระยะทางในเขตอำเภอบางละมุง ประมาณ 36 กิโลเมตร
2. สายทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 7 (36 เดิม) (บางละมุง- ระยอง) รวมระยะทางในเขตอำเภอบางละมุง ประมาณ 36 กิโลเมตร
3. สายทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 (สัตหีบ-โคราช) รวมระยะทางในเขตอำเภอบางละมุง ประมาณ 35 กิโลเมตร

เส้นทางรถไฟ

ท้องที่อำเภอบางละมุง มีเส้นทางรถไฟผ่าน 1 สาย คือ สายกรุงเทพฯ- ท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ รวมระยะทางในเขตอำเภอบางละมุง ประมาณ 40 กิโลเมตร ส่วนใหญ่เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าจากกรุงเทพฯ ไปท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ

การไปรษณีย์ มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 2 แห่ง คือ

1. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขอำเภอบางละมุง ตั้งอยู่ถนนตลาดใหม่หน้าเกลือ
2. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขเมืองพัทยา ตั้งอยู่บริเวณศูนย์การค้าเมืองพัทยา ซอยไปรษณีย์

การโทรศัพท์ มีชุมสายโทรศัพท์ จำนวน 6 แห่ง คือ

1. ชุมสายโทรศัพท์พัทยา
2. ชุมสายโทรศัพท์นาเกลือ
3. ชุมสายโทรศัพท์หนองปรือ
4. ชุมสายโทรศัพท์โรงโม่
5. ชุมสายโทรศัพท์พัทยาเหนือ
6. ชุมสายโทรศัพท์พัทยาใต้

สถานีวิจัย

1. สถานีวิทยุองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) พัทยา
2. สถานีวิทยุเสียงจากทหารเรือ (สท.ร.5) พัทยา

การไฟฟ้า

มีสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบางละมุง จำนวน 1 แห่ง

การประปา

มีสำนักงานการประปาพัทธยา- นาเกลือ 2 แห่ง

แหล่งน้ำและการชลประทาน

อำเภอบางละมุง ไม่มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ต้องอาศัยน้ำจากอ่างเก็บน้ำชลประทาน ทั้งอุปโภค และเพื่อการเกษตรกรรม อ่างเก็บน้ำของอำเภอบางละมุง

1. อ่างเก็บน้ำมาบประชัน ตำบลโป่ง ความจุ 14.80 (ล้าน ลบม.) มีเนื้อที่ 3,000 ไร่
2. อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ ตำบลห้วยใหญ่ ความจุ 32.80 (ล้าน ลบม.) มีเนื้อที่ 30,000 ไร่
3. อ่างเก็บน้ำชากนอก ตำบลห้วยใหญ่ ความจุ 11.15 (ล้าน ลบม.) มีเนื้อที่ 200 ไร่
4. อ่างเก็บน้ำมาบพิททอง 1 ตำบลห้วยใหญ่ ความจุ 12.93 (ล้าน ลบม.) มีเนื้อที่ 290 ไร่
5. อ่างเก็บน้ำมาบพิททอง 2 ตำบลห้วยใหญ่ ความจุ 15.60 (ล้าน ลบม.) มีเนื้อที่ 300 ไร่
6. อ่างเก็บน้ำหนองกลางดง ตำบลตะเคียนเตี้ย ความจุ 7.60 (ล้าน ลบม.) มีเนื้อที่ 1,000 ไร่
7. อ่างเก็บน้ำห้วยขุนจิต ตำบลตะเคียนเตี้ย ความจุ 1.93 (ล้าน ลบม.) มีเนื้อที่ 1,000 ไร่
8. อ่างเก็บน้ำห้วยลึก ตำบลเขาไม้แก้ว ความจุ 0.45 (ล้าน ลบม.) มีเนื้อที่ 10 ไร่

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สัญญา วาสุทธิ (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการวางแผนการบริหารงาน ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน แนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเมืองสรวง (1) ด้านการตัดสินใจ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาต่างๆ ในหมู่บ้านและมีส่วนร่วมตัดสินใจในการเสนอโครงการแผนงานกิจกรรมต่างๆ (2) ด้านการวางแผนการบริหารงาน ผู้บริหารเทศบาลตำบลควรช่วยเหลือด้านทรัพยากร และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการต่างๆ (3) ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการได้รับค่าตอบแทนหรือเงินรางวัล เกียรติยศชื่อเสียง รวมถึงได้ไปทัศนศึกษาดูงานในสถานที่ต่างๆ ในโครงการที่เทศบาลจัดขึ้น และมีส่วนร่วมในเส้นทางจราจรที่เทศบาลได้

จัดทำตลอดถึงการจัดสรรพื้นที่พักผ่อนด้านสุขภาพ (4) ด้านการติดตามและประเมินผล ควรให้ประชาชนได้ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล รับทราบรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม และ ร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนการบริหารงานของเทศบาล ให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้เพื่อมุ่งพัฒนาการดำเนินงานตรงตามวัตถุประสงค์

ทิพย์ธาดา ตันเจริญ (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า การวิเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า วิริยะ รองลงมา คือ ฉันทะ และวิมังสา ตามลำดับ และการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ตามลำดับ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษีต้องปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนมีความพอใจในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ควรมีการซักถามถึงปัญหาและเสริมแรงกระตุ้นให้กับผู้นำท้องถิ่น และผู้บริหารต้องบริหารงานด้วยหลักธรรมข้อเสนอแนะองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี ควรกำหนดแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนทุกภาพส่วนให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความต้องการของประชาชน และปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาที่ตรงตามความต้องการของประชาชน

พระบุญเพ็ง จันทโชโต (นิวมอง) (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริการสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลโนนศิลา อำเภอนโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริการสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลโนนศิลา อำเภอนโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการบริการสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลโนนศิลา อำเภอนโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น ประชาชนที่มีเพศต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริการสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน พบว่า ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการ

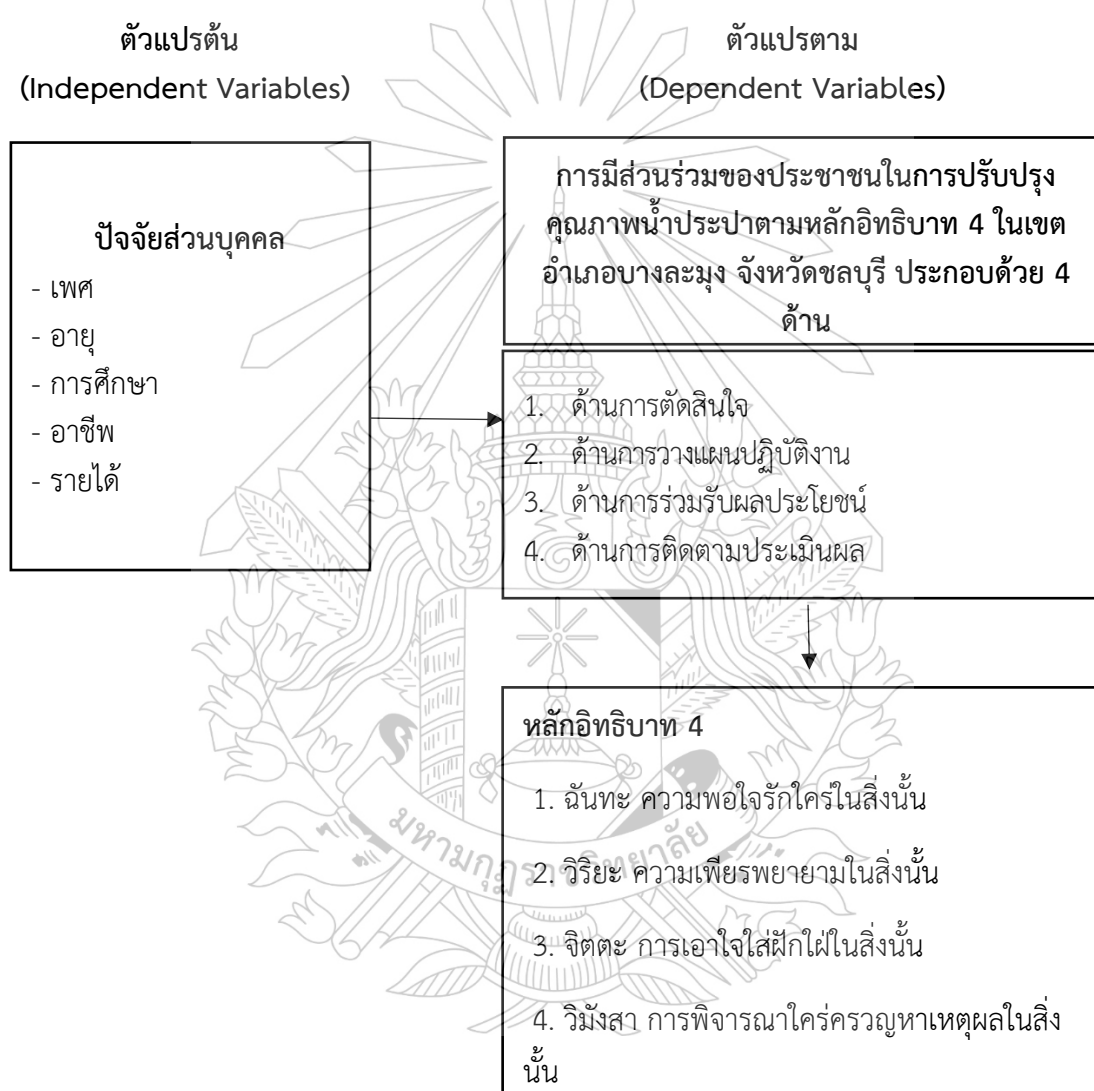
บริการสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริการสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลโนนศิลา อำเภอโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของการบริการสาธารณะเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นของตน ควรติดตามการปกครองส่วนท้องถิ่นของตนอย่างทั่วถึงผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ และบอร์ดประชาสัมพันธ์ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มนตรี ฉัตรเท (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย นนทบุรี มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านวิมังสา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านจิตตะ ผลการเปรียบเทียบพบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีเพศ อายุ ระยะเวลาการทำงาน ระดับการศึกษา ตำแหน่งและสังกัดกอง มีระดับการประยุกต์ใช้โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อธิบายได้ว่าการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย เป็นผู้ที่มีการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดถือปฏิบัติตามแนวของอิทธิบาท 4 มีความพอใจกับการทำงาน ทำงานด้วยความเต็มใจ ปิดใจในการทำงาน ไม่เลื่องงานมีความกระตือรือร้น มีความตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น จะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

จริยา ยิ้มรัตนบวร และ สุตจิต ครุจิต (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณภาพน้ำในระบบประปาในเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า น้ำประปาที่ผลิตได้ผ่านมาตรฐาน ความขุ่น ของแข็งแขวนลอย ของแข็งละลายน้ำ ไนเตรท และ ค่าโคลิฟอร์มทั้งหมด ยกเว้นค่าสี และ เหล็ก เนื่องจาก ระยะเวลาที่อยู่ในถังตกตะกอนไม่เพียงพอ และพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับปริมาณคลอรีนตกค้างมีค่าต่ำกว่ามาตรฐานทั้งในจุดสถานีสูบน้ำก่อนออกจากระบบผลิตน้ำประปา และที่จุดใช้งานในครัวเรือน อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่ใช้น้ำ ผลการเปรียบเทียบระบบประปาที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการประปาส่วนภูมิภาคพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปผลการศึกษาที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้สามารถใช้ในการปรับปรุงการทำงานของระบบประปาชุมชนเมือง และหน่วยงานที่ดูแล

2.6 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขต อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน 4 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านการตัดสินใจ 2) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน 3) ด้านการรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมโดยใช้หลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 1) ฉันทะ 2) วิริยะ 3) จิตตะ และ 4) วิมังสา ซึ่งผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลัก
อิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Methods
Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ
(Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 วิธีการและขั้นตอนการวิจัย

3.2 ระเบียบวิธีวิจัย

3.2.1 การออกแบบการวิจัย

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 วิธีการและขั้นตอนการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินไปตามขั้นตอนและวิธีการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนและ
วิธีการ ประกอบด้วยสามขั้นตอน คือ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพ
น้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัด
ชลบุรี และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพ
น้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุง
คุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1
โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัด ชลบุรี และหลักอิทธิบาท 4

2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลัก
อิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านการตัดสินใจ ตามหลัก
อิทธิบาท 4 2) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ตามหลักอิทธิบาท 4 3) ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ตาม
หลักอิทธิบาท 4 และ 4) ด้านการติดตามผลและประเมินผล ตามหลักอิทธิบาท 4

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล มาประมวลผล ในการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าสถิติพื้นฐานคือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. นำปัจจัยส่วนบุคคลและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 มาทำการเปรียบเทียบ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาข้อเสนอแนะ และการสัมภาษณ์ โดยการรวบรวมข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด และจากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 มาสรุปเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3

3.2 ระเบียบวิธีวิจัย

3.2.1 การออกแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ตามหลักอิทธิบาท 4, ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ตามหลักอิทธิบาท 4, ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ตามหลักอิทธิบาท 4 และด้านการติดตามผลและประเมินผล ตามหลักอิทธิบาท 4

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 ประชากร

ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 331,177 คน (จากสถิติที่ว่าการอำเภอบางละมุง)

3.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน

3.3.3 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยนำจำนวนประชากร มาหาขนาดตัวอย่างจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโรยามาเน (Taro Yamane) ดังนี้ (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย
 e = ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดมีค่าเท่ากับ 0.05)

แทนค่า $n = \frac{331,177}{1 + 331,177 \times (0.05)^2}$
 $= 399.52$
 ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน

3.3.4 ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ โดยผู้วิจัยเลือกจากผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1. ว่าที่ร้อยตรี จเรวัฒน์ ชินวัฒน์ นายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง
2. นางณัฐฉิณีย์ เชิดฉาย รองนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง
3. นางสาวทิพย์วิมล หอมขจร รองนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง
4. นายบุญเลิศ แก้วจินดา เลขานุการนายกเทศมนตรี
5. นางอารรัตน์ ไวลีจิต สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางละมุง

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ จำนวน 5 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบสำรวจรายชื่อ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักสิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

คำถาม	จำนวนข้อ
1. ด้านการตัดสินใจ	5 ข้อ
2. ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน	5 ข้อ
3. ด้านการร่วมรับผลประโยชน์	5 ข้อ
4. ด้านการติดตามประเมินผล	5 ข้อ
รวม	20 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ระดับตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยกำหนดค่า ดังนี้

5 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด
4 หมายถึง	มีระดับการมีส่วนร่วม มาก
3 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง
2 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม น้อย
1 หมายถึง	มีระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะปลายเปิด (Open-ended) ซึ่งเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

3.4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์

1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นามสกุล และหน่วยงานที่สังกัด

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4

3.4.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) นำข้อมูลจากการศึกษามารวบรวม สรุป เพื่อกำหนดขอบเขต และเนื้อหาของคำถามเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อเรื่องที่ทำการวิจัย และผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถตอบข้อเท็จจริงได้

3) นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง และชัดเจนเหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

4) นำแบบสอบถามที่ร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเกี่ยวกับสำนวนภาษา ให้เข้าใจง่าย เพื่อให้ได้ข้อความที่มีข้อความตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

(1) รศ.ดร.สุกิจ ชัยมุสิก

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(2) ผศ.ดร.สมภพ กระจับทุกซ์

ตำแหน่ง

รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

(3) ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต

ตำแหน่ง

อาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(4) ผศ.ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

ตำแหน่ง

อาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(5) ผศ.ดร.สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

โดยให้ตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมของคำถาม

5) นำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC) ตามสูตรดังนี้ (สรชัย พิศาลบุตร, 2549)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

$$\text{IOC} = \text{แทนดัชนีความสอดคล้อง}$$

$$\sum R = \text{แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจาก}$$

$$N = \text{ผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$N = \text{แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

โดยที่	+1	=	แน่ใจว่าสอดคล้อง
	0	=	ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
	-1	=	แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

	N	แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ
ให้คะแนน	+1	แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	0	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	-1	แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 20 ข้อ

6) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

7) นำแบบสอบถามไปใช้กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีคุณลักษณะคล้ายกับกลุ่ม จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาช (Cronbach)

8) นำข้อมูลที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดข้อคำถามไว้ล่วงหน้า และในการสัมภาษณ์ผู้ตอบแต่ละคนจะต้องได้รับการถามเช่นเดียวกัน ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎี หลักการ ตัวแปรหรือประเด็นสำคัญที่ต้องการทราบข้อมูล
2) สร้างข้อคำถามให้สัมพันธ์กับประเด็นที่ต้องการทราบข้อมูล เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

3) นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจนเหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา ให้เข้าใจง่าย เพื่อให้ได้คำสัมภาษณ์ที่มีข้อความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการของการวิจัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ

4) คำนวณด้วยตรรกะความตรงตามเนื้อหา (CVI) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาและประเมินว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความชัดเจนและสอดคล้อง (Polit & Beck, 2012) มีวิธีการให้คะแนนในช่วง 1- 4

โดย 1 คะแนน หมายถึง	ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
2 คะแนน หมายถึง	ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการเล็กน้อย ควรปรับปรุงอย่างมาก

3 คะแนน หมายถึง ข้อคำถามค่อนข้างสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
ควรปรับปรุงเล็กน้อย

4 คะแนน หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

$$CVI = \frac{\text{จำนวนข้อคำถามที่ได้รับความเห็น
คะแนนระดับ 3 หรือ 4}}{\text{จำนวนข้อคำถามทั้งหมด}}$$

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 4 ข้อ

6) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

7) นำข้อมูลที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจาก ประชาชนใน อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ฉบับ

2) ส่งแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด ให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามโดยใช้ Google form

3) เมื่อได้คำตอบแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จึงตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

4) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ และประมวลต่อไป

3.5.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้ง 5 ฉบับ

2) ติดต่อประสานงาน เพื่อบันทึกวันเวลาและสถานที่ที่จะสัมภาษณ์

3) วันสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ขออนุญาตบันทึกเสียง และถ่ายภาพ และผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์โดยการบันทึกเทปและถ่ายภาพประกอบการสัมภาษณ์

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าสถิติพื้นฐานคือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

คะแนน	การแปลผล
5	ระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด
4	ระดับการมีส่วนร่วม มาก
3	ระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง
2	ระดับการมีส่วนร่วม น้อย
1	ระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด

จากนั้น นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสังคมศาสตร์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย โดยการจัดระดับช่วงของการหาค่าเฉลี่ย

สำหรับการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ (สมชัย วงษ์นายะ และ ทวนทอง เขาวงกิตพิงค์, 2551, หน้า 229) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการมีส่วนร่วม ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการมีส่วนร่วม ในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการมีส่วนร่วม ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการมีส่วนร่วม ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการมีส่วนร่วม ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการแปลค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญส่ง นิลแก้ว, 2550, หน้า 56) ใช้เกณฑ์

ดังนี้

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ความหมาย

ต่ำกว่า 0.50 สอดคล้องกัน มากที่สุด

0.51-0.99 สอดคล้องกัน มาก

1.00-1.49 สอดคล้องกัน ปานกลาง

1.50-1.99 สอดคล้องกัน น้อย

2.00 – ขึ้นไป สอดคล้องกัน น้อยที่สุด

3.6.3 ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี กับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างด้าน เพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way

ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

3.6.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3.6.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทั้งหมด ได้แก่ การจัดกรอบแนวคิด (Conceptualize) การแสดงความคิดเห็น (Commentate) จัดหมวดหมู่ (Category) การจำแนกกลุ่ม (Classify) สารสำคัญ (Content) และประเด็น (Concept) จะกระทำไปพร้อมๆ กัน ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งที่ได้จากการบันทึกข้อมูล การถอดเทปสัมภาษณ์ รวมไปถึงภาพถ่ายในแต่ละครั้ง จัดหมวดหมู่ตามแต่ละตัวแปร ว่าครบถ้วนเพียงพอ และเหมาะสมแก่การนำไปวิเคราะห์สรุปผลว่าสมบูรณ์หรือไม่

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้สำหรับการทำวิจัยเรื่องนี้ ได้แก่

3.7.1 สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายปัจจัยส่วนบุคคล

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) (ธำนิษฐ์ ศิลป์จารุ, 2553, หน้า 148)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

$$P = \text{ค่าร้อยละ}$$

$$X = \text{จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}$$

2. การหาค่าเฉลี่ย (Mean) (ธำนิษฐ์ ศิลป์จารุ, 2553, หน้า 148)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}$$

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ธำนิทร์ ศิลป์จารุ, 2553, หน้า 148)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X_i = จำนวนคะแนน

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต

n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3.7.2 สถิติเชิงอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที่ (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

1. การทดสอบสมมติฐาน (t-test) (ธำนิทร์ ศิลป์จารุ, 2553, หน้า 180)

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที่ใช้พิจารณา t-distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) (ธำนิทร์ ศิลป์จารุ, 2553, หน้า 180)

$$\text{สูตร } F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F = ค่าการแจกแจงของ F

MS_b = ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม

MS_w = ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 331,177 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง และนำผลการตอบแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามลำดับขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ประการดังนี้

- 4.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
- 4.2 ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
- 4.3 ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
- 4.4 องค์ความรู้จากการวิจัย

4.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

4.1.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	ประชากร
n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.1.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

2.วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักสิทธิบาท 4 ของ ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดบางละมุง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ในการวิจัยเรื่องนี้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีคุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้ ดังปรากฏในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	164	41.00
หญิง	236	59.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 และเพศชาย จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 - 27 ปี	48	12.00
28 - 37 ปี	90	22.50
38 - 47 ปี	134	33.50
48 - 57 ปี	83	20.75
58 ปี ขึ้นไป	45	11.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอายุ 38 - 47 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองลงมามีอายุ 28 - 37 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 และน้อยที่สุดมีอายุ 58 ปีขึ้นไป มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	163	40.75
ปริญญาตรี	197	49.25
สูงกว่าปริญญาตรี	40	10.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 รองลงมามีระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.75 และน้อยที่สุดมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปึงจ้ยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	45	11.25
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง	124	31.00
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	140	35.00
นิสิต / นักศึกษา	36	9.00
อาชีพแม่บ้าน / พ่อบ้าน	55	13.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมามีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00, อาชีพแม่บ้าน / พ่อบ้าน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75, อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 และน้อยที่สุดนิสิต / นักศึกษาจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปึงจ้ยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15,000 บาท	95	23.75
15,001 – 20,000 บาท	159	39.75
20,001 - 25,000 บาท	98	24.50
25,001 บาทขึ้นไป	48	12.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.75 รองลงมามีรายได้ 20,001 - 25,000 บาท จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 และน้อยที่สุดมีรายได้ 25,001 บาทขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักสิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

การศึกษาวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักสิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการตัดสินใจ	3.45	0.96	ปานกลาง
ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน	3.36	0.98	ปานกลาง
ด้านการร่วมรับผลประโยชน์	3.51	0.91	มาก
ด้านการติดตามประเมินผล	3.42	1.00	ปานกลาง
โดยรวม	3.43	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.43$, S.D.=0.91) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X}=3.51$, S.D.=0.91) รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.96) และด้านการติดตามประเมินผล ($\bar{X}=3.42$, S.D.=1.00) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ($\bar{X}=3.36$, S.D.=0.98) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ

ด้านการตัดสินใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านเคยได้รับการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือไม่	3.85	1.07	มาก
2. ท่านมีโอกาสดำเนินการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	3.38	1.08	ปานกลาง
3. ท่านรู้สึกว่าการตัดสินใจในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีการพิจารณาความคิดเห็นจากประชาชนอย่างเพียงพอหรือไม่	3.36	1.07	ปานกลาง
4. ท่านได้รับการเชิญชวนให้เข้าร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	3.27	1.18	ปานกลาง
5. ท่านเชื่อว่าการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีความโปร่งใสและยุติธรรมหรือไม่	3.40	1.12	ปานกลาง
โดยรวม	3.45	0.96	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเคยได้รับการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือไม่ ($\bar{X}=3.85$, S.D.=1.07) รองลงมา คือ ท่านเชื่อว่าการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีความโปร่งใสและยุติธรรมหรือไม่ ($\bar{X}=3.40$, S.D.=1.12) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านได้รับการเชิญชวนให้เข้าร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X}=3.27$, S.D.=1.18) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน

ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแผนหรือแนวทางการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	3.25	1.23	ปานกลาง
2. ท่านรู้สึกว่าคุณภาพน้ำประปาที่ท่านจะได้รับการพิจารณาในการวางแผนงานการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	3.28	1.12	ปานกลาง
3. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมเพื่อวางแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	3.18	1.22	ปานกลาง
4. ท่านเห็นด้วยกับแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาที่กำลังดำเนินการหรือไม่	3.52	1.09	มาก
5. ท่านเชื่อว่าจะมีการใช้ข้อมูลจากประชาชนในการวางแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	3.55	1.08	มาก
โดยรวม	3.36	0.98	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$, S.D.=0.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเชื่อว่าจะมีการใช้ข้อมูลจากประชาชนในการวางแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X}=3.55$, S.D.=1.08) รองลงมา คือ ท่านเห็นด้วยกับแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาที่กำลังดำเนินการหรือไม่ ($\bar{X}=3.52$, S.D.=1.09) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านเคยมีส่วนร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมเพื่อวางแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X}=3.18$, S.D.=1.22) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์

ด้านการร่วมรับผลประโยชน์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	3.67	1.05	มาก
2. ท่านรู้สึกว่าการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีผลกระทบในทางบวกต่อคุณภาพชีวิตของคุณหรือไม่	3.65	1.03	มาก
3. ท่านได้รับการแจ้งเตือนหรือข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่คุณจะได้รับจากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	3.38	1.11	ปานกลาง
4. ท่านได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	3.37	1.13	ปานกลาง
5. ท่านรู้สึกว่าการแบ่งปันอย่างเป็นธรรมแก่ประชาชนทุกกลุ่มหรือไม่	3.48	1.10	ปานกลาง
โดยรวม	3.51	0.91	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D.=0.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=1.05) รองลงมา คือ ท่านรู้สึกว่าการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีผลกระทบในทางบวกต่อคุณภาพชีวิตของคุณหรือไม่ ($\bar{X} = 3.65$, S.D.=1.03) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X} = 3.37$, S.D.=1.13) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล

ด้านการติดตามประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	3.49	1.13	ปานกลาง
2) ท่านมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	3.36	1.12	ปานกลาง
3) ท่านรู้สึกว่าโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอหรือไม่	3.43	1.07	ปานกลาง
4) ท่านมีการรับข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	3.35	1.13	ปานกลาง
5) ท่านรู้สึกว่าองค์กรที่รับผิดชอบมีการปรับปรุงโครงการตามผลการประเมินที่ได้จากประชาชนหรือไม่	3.46	1.10	ปานกลาง
โดยรวม	3.42	1.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D.=1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X} = 3.49$, S.D.=1.13) รองลงมา คือ ท่านรู้สึกว่าองค์กรที่รับผิดชอบมีการปรับปรุงโครงการตามผลการประเมินที่ได้จากประชาชนหรือไม่ ($\bar{X} = 3.46$, S.D.=1.10) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีการรับข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X} = 3.35$, S.D.=1.13) ตามลำดับ

4.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ในเรื่อง เพศ และ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ในเรื่อง อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะเปรียบเทียบโดยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1 ใช้สถิติ t-test คือ กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม มีความเป็นอิสระต่อกัน ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น จะเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	164	3.50	0.94	ปานกลาง
หญิง	236	3.39	0.88	ปานกลาง
รวม	400	3.43	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	164	3.50	0.94	1.285	0.199
หญิง	236	3.39	0.88		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	164	3.53	0.99	มาก
หญิง	236	3.40	0.95	ปานกลาง
รวม	400	3.43	0.96	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	164	3.53	0.99	1.274	0.203
หญิง	236	3.40	0.95		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	164	3.45	0.99	ปานกลาง
หญิง	236	3.29	0.97	ปานกลาง
รวม	400	3.36	0.98	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	164	3.45	0.99	1.559	0.120
หญิง	236	3.29	0.97		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ชาย	164	3.58	0.96	มาก
หญิง	236	3.47	0.87	ปานกลาง
รวม	400	3.51	0.91	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	164	3.58	0.96	1.185	0.237
หญิง	236	3.47	0.87		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ชาย	164	3.47	1.02	ปานกลาง
หญิง	236	3.38	0.98	ปานกลาง
รวม	400	3.42	1.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	164	3.47	1.02	0.822	0.411
หญิง	236	3.38	0.98		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 2 ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 27 ปี	48	3.64	1.01	มาก
28 - 37 ปี	90	3.44	0.78	ปานกลาง
38 - 47 ปี	134	3.28	0.85	ปานกลาง
48 - 57 ปี	83	3.51	0.94	มาก
58 ปี ขึ้นไป	45	3.52	1.06	มาก
รวม	400	3.43	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามอายุโดยเรียงตามค่าเฉลี่ย พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 - 27 ปี รองลงมาได้แก่ อายุ 58 ปีขึ้นไป, อายุ 48 - 57 ปี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 38 - 47 ปีตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.983	4	1.496	1.82	0.12
ภายในกลุ่ม	323.712	395	0.822		
รวม	329.695	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 27 ปี	48	3.64	1.07	มาก
28 - 37 ปี	90	3.50	0.79	มาก
38 - 47 ปี	134	3.33	0.92	ปานกลาง
48 - 57 ปี	83	3.48	1.02	ปานกลาง
58 ปี ขึ้นไป	45	3.47	1.19	ปานกลาง
รวม	400	3.45	0.96	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามอายุ โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 - 27 ปี รองลงมาได้แก่อายุ 28 - 37 ปี, อายุ 48 - 57 ปี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 38-47 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.784	4	0.946	1.00	0.40
ภายในกลุ่ม	370.387	395	0.940		
รวม	374.171	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 27 ปี	48	3.57	1.16	มาก
28 - 37 ปี	90	3.32	0.88	ปานกลาง
38 - 47 ปี	134	3.18	0.91	ปานกลาง
48 - 57 ปี	83	3.48	0.98	ปานกลาง
58 ปี ขึ้นไป	45	3.49	1.11	ปานกลาง
รวม	400	3.36	0.98	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามอายุโดยเรียงตามค่าเฉลี่ย พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 - 27 ปี รองลงมาได้แก่อายุ 58 ปีขึ้นไป, อายุ 48 - 57 ปี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 38 - 47 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	8.585	4	2.146	2.24	0.06
ภายในกลุ่ม	377.549	395	0.958		
รวม	386.134	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 27 ปี	48	3.73	0.95	มาก
28 - 37 ปี	90	3.49	0.81	ปานกลาง
38 - 47 ปี	134	3.32	0.90	ปานกลาง
48 - 57 ปี	83	3.60	0.93	มาก
58 ปี ขึ้นไป	45	3.70	0.99	มาก
รวม	400	3.51	0.91	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามอายุ โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 - 27 ปี รองลงมาได้แก่ประชาชนอายุ 58 ปีขึ้นไป, อายุ 48 - 57 ปี, อายุ 28-37 ปี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 38 - 47 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.28 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	9.404	4	2.351	2.85	0.02*
ภายในกลุ่ม	324.000	395	0.822		
รวม	398.815	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.29 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

อายุ	38-47 ปี	28-37 ปี	48-57 ปี	58 ปี ขึ้นไป	18-27 ปี
($\bar{x}$)	3.32	3.49	3.60	3.70	3.73
38 - 47 ปี	3.32	-	0.18	0.02*	0.00*
28 - 37 ปี	3.49	-	0.43	0.88	0.13
48 - 57 ปี	3.60	-	-	0.55	0.43
58 ปี ขึ้นไป	3.70	-	-	-	0.88
18 - 27 ปี	3.73	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 38 - 47 ปี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ แตกต่างกับประชาชนที่อายุ 48 - 57 ปี, 58 ปี ขึ้นไป และ 18-27 ปี นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 27 ปี	48	3.62	1.14	มาก
28 - 37 ปี	90	3.45	0.83	ปานกลาง
38 - 47 ปี	134	3.29	0.94	ปานกลาง
48 - 57 ปี	83	3.47	1.04	ปานกลาง
58 ปี ขึ้นไป	45	3.42	1.19	ปานกลาง
รวม	400	3.42	1.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามอายุโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 - 27 ปี รองลงมาได้แก่อายุ 48 - 57 ปี, ประชาชนที่มีอายุ 28 - 37 ปี, ประชาชนที่มีอายุ 58 ปี ขึ้นไป และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ อายุ 38 - 47 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.690	4	1.172	1.17	0.32
ภายในกลุ่ม	394.125	395	1.00		
รวม	398.815	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 3 ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	163	3.65	0.87	มาก
ปริญญาตรี	197	3.30	0.90	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	40	3.22	0.91	ปานกลาง
รวม	400	3.43	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.33 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	12.664	2	6.332	7.90	0.00*
ภายในกลุ่ม	317.031	397	0.801		
รวม	329.695	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.34 แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD

การศึกษา	สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x}$)	ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี
	3.22	3.30	3.65
สูงกว่าปริญญาตรี	3.22	-	0.08
ปริญญาตรี	3.30	-	0.00*
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.65	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกับประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	163	3.64	0.97	มาก
ปริญญาตรี	197	3.34	0.95	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	40	3.28	0.91	ปานกลาง
รวม	400	3.45	0.96	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.36 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	9.400	2	4.700	5.10	0.00*
ภายในกลุ่ม	364.771	397	0.921		
รวม	374.171	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.36 พบว่า พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.37 แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านตัดสินใจ จำแนกตามการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

การศึกษา		สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x}$)	ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี
		3.28	3.34	3.64
สูงกว่าปริญญาตรี	3.28	-	0.76	0.03*
ปริญญาตรี	3.34		-	0.00*
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.64			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาระดับต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกับประชาชน ที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี, ประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกับประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	163	3.61	0.92	มาก
ปริญญาตรี	197	3.20	0.99	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	40	3.11	0.95	ปานกลาง
รวม	400	3.36	0.98	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.39 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	17.735	2	8.868	9.53	0.00*
ภายในกลุ่ม	368.399	397	0.930		
รวม	386.134	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอ ในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.40 แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามการศึกษา เป็น รายคู่ด้วยวิธีของ LSD

การศึกษา	สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x}$)	ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี
	3.11	3.20	3.61
สูงกว่าปริญญาตรี	3.11	-	0.60
ปริญญาตรี	3.20	-	0.00*
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.61	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกับประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี, ประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกับประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 4.41 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	163	3.70	0.86	มาก
ปริญญาตรี	197	3.39	0.91	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	40	3.32	0.97	ปานกลาง
รวม	400	3.51	0.91	มาก

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.42 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	10.424	2	5.212	6.39	0.00*
ภายในกลุ่ม	322.980	397	0.816		
รวม	333.404	399			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.43 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD

การศึกษา	($\bar{x}$)	สูงกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี
		3.32	3.39	3.70
สูงกว่าปริญญาตรี	3.32	-	0.65	0.01*
ปริญญาตรี	3.39		-	0.00*
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.70			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกับประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี, ประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกับประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 4.44 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	n	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	163	3.64	0.96	มาก
ปริญญาตรี	197	3.28	0.99	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	40	3.19	1.01	ปานกลาง
รวม	400	3.42	1.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตาม

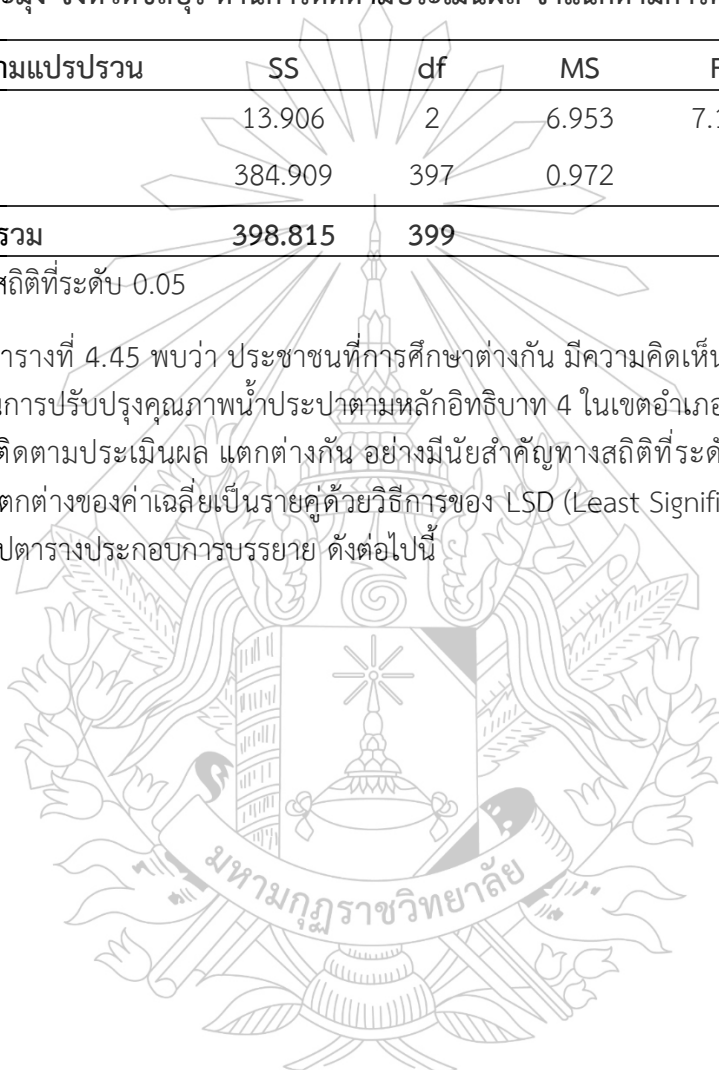
ประเมินผล จำแนกตามการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ย พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.45 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	13.906	2	6.953	7.15	0.00*
ภายในกลุ่ม	384.909	397	0.972		
รวม	398.815	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.46 แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD

การศึกษา	สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x}$)	สูงกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี
		3.19	3.28	3.64
สูงกว่าปริญญาตรี	3.19	-	0.61	0.01*
ปริญญาตรี	3.28		-	0.00*
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.64			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกับประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี, ประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกับประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 4 ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.47 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	45	3.70	0.92	มาก
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง	124	3.35	0.87	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	140	3.45	0.85	ปานกลาง
นิสิต / นักศึกษา	36	3.21	1.01	ปานกลาง
แม่บ้าน / พ่อบ้าน	55	3.51	0.99	มาก
รวม	400	3.43	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.47 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมา ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพนิสิต / นักศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 4.48 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.320	4	1.580	1.92	0.10
ภายในกลุ่ม	323.375	395	0.821		
รวม	329.695	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.48 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.49 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	45	3.68	0.95	มาก
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง	124	3.33	1.00	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	140	3.51	0.87	มาก
นิสิต / นักศึกษา	36	3.36	0.95	ปานกลาง
แม่บ้าน / พ่อบ้าน	55	3.47	1.10	ปานกลาง
รวม	400	3.45	0.96	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.49 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมา ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.50 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.064	4	1.266	1.35	0.25
ภายในกลุ่ม	369.107	395	0.937		
รวม	374.171	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.50 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.51 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	45	3.66	0.99	มาก
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง	124	3.27	0.90	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	140	3.38	0.92	ปานกลาง
นิสิต / นักศึกษา	36	3.04	1.21	ปานกลาง
แม่บ้าน / พ่อบ้าน	55	3.44	1.09	ปานกลาง
รวม	400	3.78	0.98	มาก

จากตารางที่ 4.51 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมา ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพแม่บ้าน / พ่อบ้าน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพนิสิต / นักศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 4.52 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	8.914	4	2.228	2.32	0.05*
ภายในกลุ่ม	377.221	395	0.957		
รวม	386.134	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.52 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.53 แสดงการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD

อาชีพ	$\bar{X}$	นิสิต / นักศึกษา	พนักงาน บริษัทเอกชน / รับจ้าง	ธุรกิจ ส่วนตัว / ค้าขาย	แม่บ้าน/ พ่อบ้าน	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ
		3.04	3.27	3.38	3.44	3.66
นิสิต / นักศึกษา	3.04	-	0.22	0.06	0.06	0.00*
พนักงานบริษัทเอกชน/ รับจ้าง	3.27		-	0.36	0.29	0.02*
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	3.38			-	0.70	0.09
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	3.44				-	0.26
รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	3.66					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.53 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกับประชาชนที่อาชีพนิสิต / นักศึกษา และพนักงานบริษัทเอกชน/ รับจ้าง นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 4.54 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	45	3.78	0.91	มาก
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง	124	3.47	0.86	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	140	3.47	0.91	ปานกลาง
นิสิต / นักศึกษา	36	3.28	1.01	ปานกลาง
แม่บ้าน / พ่อบ้าน	55	3.65	0.94	มาก
รวม	400	3.51	0.91	มาก

จากตารางที่ 4.54 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมา ได้แก่ ประชาชนที่อาชีพแม่บ้าน / พ่อบ้าน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่อาชีพนิสิต / นักศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 4.55 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.672	4	1.668	2.01	0.09
ภายในกลุ่ม	326.732	395	0.829		
รวม	333.404	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.55 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.56 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	45	3.70	1.01	มาก
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง	124	3.33	0.96	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	140	3.44	0.94	ปานกลาง
นิสิต / นักศึกษา	36	3.16	1.17	ปานกลาง
แม่บ้าน / พ่อบ้าน	55	3.49	1.06	ปานกลาง
รวม	400	3.42	1.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.56 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ นิสิต / นักศึกษารับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมา ได้แก่ ประชาชนที่อาชีพแม่บ้าน / พ่อบ้าน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่อาชีพนิสิต / นักศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 4.57 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.154	4	1.789	1.79	0.12
ภายในกลุ่ม	391.660	395	0.994		
รวม	398.815	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.57 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 5 ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.58 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 15,000 บาท	95	3.33	0.94	ปานกลาง
15,001 – 20,000 บาท	159	3.58	0.88	มาก
20,001 - 25,000 บาท	98	3.38	0.87	ปานกลาง
25,001 บาทขึ้นไป	48	3.27	0.92	ปานกลาง
รวม	400	3.43	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.58 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามรายได้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงจามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ รายได้ 15,001 – 20,000 บาท รองลงมา ได้แก่ รายได้ 20,001 - 25,000 บาท, รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่รายได้ 25,001 บาทขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.59 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.065	3	2.022	2.46	0.06
ภายในกลุ่ม	323.630	396	0.819		
รวม	329.695	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.59 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.60 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 15,000 บาท	95	3.32	0.99	ปานกลาง
15,001 – 20,000 บาท	159	3.61	0.94	มาก
20,001 - 25,000 บาท	98	3.45	0.88	ปานกลาง
25,001 บาทขึ้นไป	48	3.18	1.09	ปานกลาง
รวม	400	3.45	0.96	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.60 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ รายได้ 15,001 – 20,000 บาท รองลงมา ได้แก่ รายได้ 20,001 - 25,000 บาท และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีรายได้ 25,001 บาทขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.61 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	9.144	3	3.048	3.29	0.02*
ภายในกลุ่ม	365.027	396	0.924		
รวม	374.171	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.61 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.62 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

รายได้	$\bar{x}$	25,001 บาท ขึ้นไป	ต่ำกว่า 15,000 บาท	20,001 - 25,000 บาท	15,001 - 20,000 บาท
		3.18	3.32	3.45	3.61
25,001 บาทขึ้นไป	3.18	-	0.41	0.11	0.00*
ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.32		-	0.34	0.02*
20,001 - 25,000 บาท	3.45			-	0.19
15,001 - 20,000 บาท	3.61				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.62 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านการตัดสินใจ แตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า 25,001 บาทขึ้นไป และรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 4.63 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 15,000 บาท	95	3.31	1.02	ปานกลาง
15,001 – 20,000 บาท	159	3.47	1.00	ปานกลาง
20,001 - 25,000 บาท	98	3.28	0.92	ปานกลาง
25,001 บาทขึ้นไป	48	3.20	0.96	ปานกลาง
รวม	400	3.36	0.98	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.63 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามรายได้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ รายได้ 15,001 – 20,000 บาท รองลงมา ได้แก่ รายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีรายได้ 25,001 บาทขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.64 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.151	3	1.384	1.43	0.23
ภายในกลุ่ม	381.984	396	0.967		
รวม	386.134	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.64 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.65 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 15,000 บาท	95	3.38	0.93	ปานกลาง
15,001 – 20,000 บาท	159	3.64	0.89	มาก
20,001 - 25,000 บาท	98	3.39	0.94	ปานกลาง
25,001 บาทขึ้นไป	48	3.58	0.82	มาก
รวม	400	3.51	0.91	มาก

จากตารางที่ 4.65 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ รายได้ 15,001 – 20,000 บาท รองลงมา ได้แก่ รายได้ 25,001 บาทขึ้นไป และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 4.66 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.042	3	2.014	2.43	0.06
ภายในกลุ่ม	327.362	396	0.829		
รวม	333.404	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.66 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.67 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 15,000 บาท	95	3.30	1.02	ปานกลาง
15,001 – 20,000 บาท	159	3.59	0.95	มาก
20,001 - 25,000 บาท	98	3.38	0.99	ปานกลาง
25,001 บาทขึ้นไป	48	3.13	1.02	ปานกลาง
รวม	400	3.42	1.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.67 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามรายได้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ รายได้ 15,001 – 20,000 บาท รองลงมา ได้แก่ รายได้ 20,001 - 25,000 บาท และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่รายได้ 25,001 บาทขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.68 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	10.311	3	3.437	3.49	0.01*
ภายในกลุ่ม	388.503	396			
รวม	398.815	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.68 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.69 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

รายได้	$\bar{x}$	25,001 บาท ขึ้นไป	ต่ำกว่า 15,000 บาท	20,001 - 25,000 บาท	15,001 - 20,000 บาท
		3.13	3.30	3.38	3.59
25,001 บาทขึ้นไป	3.13	-	0.35	0.15	0.00*
ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.30		-	0.54	0.02*
20,001 - 25,000 บาท	3.38			-	0.09
15,001 - 20,000 บาท	3.59				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.69 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีรายได้ 25,001 บาทขึ้นไป และต่ำกว่า 15,000 บาท มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 แตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 4.70 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	สถิติทดสอบ	โดยรวม	ด้านการตัดสินใจ	ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน	ด้านการร่วมรับผลประโยชน์	ด้านการติดตามประเมินผล
1. เพศ	t-test	0.199	0.203	0.120	0.237	0.411
2. อายุ	F-test	0.12	0.40	0.06	0.02	0.32
3. ระดับการศึกษา	F-test	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*
4. อาชีพ	F-test	0.10	0.25	0.05*	0.09	0.12
5. รายได้	F-test	0.06	0.02*	0.23*	0.06	0.01*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.70 สรุปได้ว่า ประชาชนที่ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มี เพศ และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

4.3 ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้นำเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ใช้การวิเคราะห์ หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.71 แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติ	ความถี่
1. ควรจัดเวทีประชาคมหรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ก่อนมีการตัดสินใจดำเนินโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมจริง	11
2. ควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับแผนงาน งบประมาณ และผลกระทบของโครงการให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถตัดสินใจร่วมได้อย่างมีข้อมูล	6
รวม	17

จากตารางที่ 4.71 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ คือ 1) ควรจัดเวทีประชาคมหรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ก่อนมีการตัดสินใจดำเนินโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมจริง จำนวน 11 คน 2) ควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับแผนงาน งบประมาณ และผลกระทบของโครงการให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถตัดสินใจร่วมได้อย่างมีข้อมูล จำนวน 6 คน

ตารางที่ 4.72 แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติ	ความถี่
1. ควรเชิญตัวแทนชุมชนเข้าร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เพื่อสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่	6
2. ควรให้ข้อมูลล่วงหน้าเกี่ยวกับแผนงาน ระยะเวลาดำเนินการ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการแก่ประชาชน	4
รวม	10

จากตารางที่ 4.72 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน คือ 1) ควรเชิญตัวแทนชุมชนเข้าร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เพื่อสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่จำนวน 6 คน 2) ควรให้ข้อมูลล่วงหน้าเกี่ยวกับแผนงาน ระยะเวลาดำเนินการ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการแก่ประชาชน จำนวน 4 คน

ตารางที่ 4.73 แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติ	ความถี่
1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และใช้ประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เช่น จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เรื่องคุณภาพน้ำและการใช้น้ำ หรือมอบสิทธิประโยชน์แก่ผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง	6
2. ควรมีมาตรการสนับสนุนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำประปา เช่น การตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำร่วมตรวจสอบคุณภาพน้ำและรายงานปัญหา	5
รวม	11

จากตารางที่ 4.73 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับแนวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ คือ 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และใช้ประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เช่น จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เรื่องคุณภาพน้ำและการใช้น้ำ หรือมอบสิทธิประโยชน์แก่ผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง จำนวน 6 คน 2) ควรมีมาตรการสนับสนุนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำประปา เช่น การตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำร่วมตรวจสอบคุณภาพน้ำและรายงานปัญหา จำนวน 5 คน

ตารางที่ 4.74 แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล

ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติ	ความถี่
1. ควรตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลร่วมกับภาคประชาชนเพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผน และเกิดความโปร่งใส	7
2. ควรจัดให้มีแบบสอบถามหรือช่องทางรับความคิดเห็นหลังจากโครงการแล้วเสร็จ เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชน	9
รวม	16

จากตารางที่ 4.74 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามประเมินผล คือ 1) ควรตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลร่วมกับภาคประชาชนเพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผน และเกิดความโปร่งใส จำนวน 7 คน 2) ควรจัดให้มีแบบสอบถามหรือช่องทางรับความคิดเห็นหลังจากโครงการแล้วเสร็จ เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชน จำนวน 9 คน

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 คน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยสามารถสรุปแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1. **ด้านการตัดสินใจ** จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 5 ท่าน สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลทุกคนเห็นพ้องกันว่า เทศบาลมีแนวทางเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การจัดเวทีประชาคม การสำรวจความคิดเห็นในชุมชน และการเปิดรับฟังข้อเสนอแนะผ่านระบบออนไลน์ โดยเฉพาะนายกเทศมนตรี เน้นย้ำถึงการรับฟังเสียงจากประชาชนในพื้นที่ที่ประสบปัญหาหนักที่สุด เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย ขณะที่สมาชิกสภาเทศบาลยืนยันว่าความคิดเห็นจากประชาชนที่เขาได้รับถูกนำเสนอในการประชุมสภา และมีผลต่อทิศทางการดำเนินงานอย่างแท้จริงในภาพรวมพบว่าประชาชนได้แสดงออกถึง “ฉันทะ” คือ ความพอใจและความต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น และทางภาครัฐเองก็เปิดช่องทางให้ความคิดเห็นเหล่านั้นถูกพิจารณาอย่างเหมาะสม

2. **ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน** จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 5 ท่าน สรุปได้ว่า ในการวางแผนดำเนินงาน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับการบูรณาการความคิดเห็นของประชาชนเข้ากับข้อมูลเชิงเทคนิค ทั้งจากเวทีประชุม การสำรวจข้อมูลในพื้นที่ และการรับฟังข้อเสนอแนะจากตัวแทนชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน กลุ่มอาสาสมัคร และผู้ใช้น้ำในแต่ละเขต รองนายกเทศมนตรีท่านหนึ่งกล่าวว่า การมีข้อมูลจากประชาชนทำให้การวางแผนไม่เป็นแบบสั่งการ

จากบนลงล่างเท่านั้น แต่สามารถตอบโจทย์ปัญหาได้ตรงจุดแสดงให้เห็นถึง “จิตตะ” หรือความคิด การใช้ไวยากรณ์ ความตั้งใจจริงในการนำเสนอประชาชนมาออกแบบแผนให้เหมาะสมกับพื้นที่ และยังสามารถสื่อถึง “วิริยะ” คือ ความพากเพียรของเจ้าหน้าที่ในการประสานงานให้เกิดแผนปฏิบัติการที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

3. ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 5 ท่าน สรุปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลทั้ง 5 รายยืนยันตรงกันว่าประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาอย่างชัดเจน ทั้งในด้านสุขภาพ และความสะดวกในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุและเด็ก ซึ่งมีความเสี่ยงต่อโรคจากน้ำที่ไม่สะอาดได้รับผลดีโดยตรงนายกเทศมนตรีเห็นว่าน้ำประปาที่สะอาดขึ้น ส่งผลให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นทั่วทั้งเขต ส่วนรองนายกเทศมนตรีระบุว่า การกระจายผลประโยชน์นั้น “ยุติธรรมกับทุกกลุ่ม” ซึ่งเป็นสิ่งที่เทศบาลยึดถือเป็นหลัก สะท้อนถึง “วิริยะ” และ “ฉันทะ” ทั้งจากฝ่ายบริหารที่ตั้งใจปรับปรุงคุณภาพชีวิตประชาชน และจากชุมชนที่เห็นคุณค่าและพร้อมสนับสนุนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการติดตามประเมินผล จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 5 ท่าน สรุปได้ว่าผู้บริหารเทศบาลมีการจัดระบบติดตามและประเมินผลที่ชัดเจน เช่น การสุ่มตรวจคุณภาพน้ำอย่างสม่ำเสมอ การจัดเวทีชี้แจงผลการดำเนินงาน และการเปิดช่องทางให้ประชาชนร้องเรียนหรือเสนอแนะ เช่น แอปพลิเคชัน หรือไลน์กลุ่มของเทศบาล เลขานุการนายกเทศมนตรีมีบทบาทในการรวบรวมและประสานข้อมูลจากชุมชนเพื่อนำส่งต่อถึงฝ่ายบริหารอย่างเป็นระบบ ขณะที่สมาชิกสภาเทศบาลใช้เวทีประชุมสภาและการลงพื้นที่เยี่ยมชุมชนเป็นช่องทางติดตามผลและสะท้อนความคิดเห็นของประชาชน ด้านนี้สะท้อนถึง “วิมังสา” อย่างชัดเจน คือ การไตร่ตรอง ตรวจสอบ วิเคราะห์ผล และให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในระยะต่อไป

4.4 องค์ความรู้จากการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามประเมินผล และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ตามลำดับ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

มีข้อเสนอแนะในแต่ละด้าน ดังนี้ **ด้านการตัดสินใจ** คือ ควรมีการจัดเวทีประชาคมหรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ก่อนมีการตัดสินใจดำเนินโครงการปรับปรุง

คุณภาพน้ำประปา เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วม **ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน** คือ ควรมีการเชิญตัวแทนชุมชนเข้าร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ และแจ้งข้อมูลล่วงหน้าเกี่ยวกับแผนงาน ระยะเวลา ดำเนินการ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการแก่ประชาชน **ด้านการร่วมรับผลประโยชน์** คือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และใช้ประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เช่น จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เรื่องคุณภาพน้ำและการใช้น้ำ ควรมีมาตรการสนับสนุน ชุมชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำประปา **ด้านการติดตามประเมินผล** คือ จัดตั้ง คณะกรรมการติดตามและประเมินผลร่วมกับภาคประชาชนเพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตาม แผน และเกิดความโปร่งใส และจัดให้มีแบบสอบถามหรือช่องทางรับความคิดเห็นหลังจากโครงการ แล้วเสร็จ เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 อธิบายได้ว่า

ด้านการตัดสินใจ ประชาชนได้รับการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา และเชื่อว่าการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีความโปร่งใสและยุติธรรม

ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ความคิดเห็นของประชาชนจะได้รับการพิจารณาในการวางแผนงานการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา แผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาที่กำลังดำเนินการจะมีการใช้ข้อมูลจากประชาชนในการวางแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา

ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ประชาชนได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา โครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีผลกระทบในทางบวกต่อคุณภาพชีวิต ผลประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีการแบ่งปันอย่างเป็นธรรมแก่ประชาชนทุกกลุ่ม

ด้านการติดตามประเมินผล ประชาชนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา โครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ องค์การที่รับผิดชอบมีการปรับปรุงโครงการตามผลการประเมินที่ได้จากประชาชน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด ในการศึกษาขอบเขตเนื้อหาในการวิจัย รวมถึงการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ของประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี และ 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 331,177 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการตัดสินใจ 2) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน 3) ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที และสถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 มีอายุ 38 - 47 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 อาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และมีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.75 ตามลำดับ

5.1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวม และจำแนกในแต่ละด้าน

พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.43$, S.D.=0.91) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X}=3.51$, S.D.=0.91) รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.96) และด้านการติดตามประเมินผล ($\bar{X}=3.42$, S.D.=1.00) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ($\bar{X}=3.36$, S.D.=0.98) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ พบว่า

1) ด้านการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเคยได้รับการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือไม่ ($\bar{X}=3.85$, S.D.=1.07) รองลงมา คือ ท่านเชื่อว่าการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีความโปร่งใสและยุติธรรมหรือไม่ ($\bar{X}=3.40$, S.D.=1.12) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านได้รับการเชิญชวนให้เข้าร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X}=3.27$, S.D.=1.18) ตามลำดับ

2) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$, S.D.=0.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเชื่อว่าจะมีการใช้ข้อมูลจากประชาชนในการวางแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X}=3.55$, S.D.=1.08) รองลงมา คือ ท่านเห็นด้วยกับแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาที่กำลังดำเนินการหรือไม่ ($\bar{X}=3.52$, S.D.=1.09) และข้อ

ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านเคยมีส่วนร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมเพื่อวางแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X}=3.18$, S.D.=1.22) ตามลำดับ

3) **ด้านการร่วมรับผลประโยชน์** พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.51$, S.D.=0.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X}=3.67$, S.D.=1.05) รองลงมา คือ ท่านรู้สึกว่าการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีผลกระทบในทางบวกต่อคุณภาพชีวิตของคุณหรือไม่ ($\bar{X}=3.65$, S.D.=1.03) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X}=3.37$, S.D.=1.13) ตามลำดับ

4) **ด้านการติดตามประเมินผล** พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านงานจราจร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.42$, S.D.=1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X}=3.49$, S.D.=1.13) รองลงมา คือ ท่านรู้สึกว่าการที่รับผิดชอบมีการปรับปรุงโครงการตามผลการประเมินที่ได้จากประชาชนหรือไม่ ($\bar{X}=3.46$, S.D.=1.10) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีการรับข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ ($\bar{X}=3.35$, S.D.=1.13) ตามลำดับ

5.1.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

5.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักกฤษฎีกา 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

1. ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักกฤษฎีกา 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ คือ

1 ด้านการตัดสินใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักกฤษฎีกา 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ดังนี้ 1) ควรจัดเวทีประชาคมหรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ก่อนมีการตัดสินใจดำเนินโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมจริง จำนวน 11 คน 2) ควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับแผนงาน งบประมาณ และผลกระทบของโครงการให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถตัดสินใจร่วมได้อย่างมีข้อมูล จำนวน 6 คน

2 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักกฤษฎีกา 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ดังนี้ 1) ควรเชิญตัวแทนชุมชนเข้าร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เพื่อสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่จำนวน 6 คน 2) ควรให้ข้อมูลล่วงหน้าเกี่ยวกับแผนงาน ระยะเวลาดำเนินการ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการแก่ประชาชนจำนวน 4 คน

3 ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักกฤษฎีกา 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ดังนี้ 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และใช้ประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เช่น จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เรื่องคุณภาพน้ำและการใช้น้ำ หรือมอบสิทธิประโยชน์แก่ผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง จำนวน 6 คน 2) ควรมีมาตรการสนับสนุนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำประปา เช่น การตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำร่วมตรวจสอบคุณภาพน้ำและรายงานปัญหา จำนวน 5 คน

4 ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักกฤษฎีกา 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ดังนี้ 1) ควรตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลร่วมกับภาคประชาชนเพื่อการดำเนินโครงการเป็นไปตามแผน และเกิดความโปร่งใส จำนวน 7 คน 2) ควรจัดให้มีแบบสอบถามหรือช่องทางรับความคิดเห็นหลังจากโครงการแล้วเสร็จ เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนจำนวน 9 คน

2. ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

1) ด้านการตัดสินใจ ควรทำให้การรับฟังความคิดเห็นประชาชนเป็นระบบและเข้าถึงได้ง่าย เช่น การจัดเวทีฟังเสียงประชาชนเป็นรายเขตหรือรายชุมชน รวมถึงการเปิดแบบสอบถามออนไลน์เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้ แม้ไม่ได้เข้าร่วมประชุมโดยตรง นอกจากนี้ควรกำหนดขั้นตอนที่ชัดเจนในการนำความคิดเห็นเหล่านี้เข้าสู่การพิจารณาเชิงนโยบาย เพื่อให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณคิดเห็นของตน มีน้ำหนัก และได้รับการพิจารณาอย่างแท้จริง

2) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน มีควรเปิดพื้นที่ให้ตัวแทนประชาชนเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการ หรือเป็นที่ปรึกษาระดับพื้นที่ในการจัดทำแผน เช่น ตัวแทนจากกลุ่มผู้ใช้น้ำ ผู้สูงอายุ กลุ่มเปราะบาง เพื่อให้แผนมีความครอบคลุมและตอบโจทย์ปัญหาที่แท้จริงของแต่ละชุมชน นอกจากนี้ ควรจัดการอบรมให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคุณภาพน้ำและกระบวนการบำบัด เพื่อเพิ่มศักยภาพในการร่วมเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์

3) ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ควรกำหนดมาตรการการประเมินความเสมอภาคในการได้รับประโยชน์จากโครงการ เช่น การประเมินว่าทุกชุมชน ทุกกลุ่มประชากร ได้รับบริการน้ำที่มีคุณภาพในระดับเท่าเทียมกันหรือไม่ หากพบความเหลื่อมล้ำ ควรกำหนดแผนเฉพาะกิจเพิ่มเติมเพื่อแก้ไข นอกจากนี้อาจส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการกระจายผลประโยชน์

4) ด้านการติดตามประเมินผล พัฒนาระบบการประเมินผลแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น เช่น การใช้แบบฟอร์มประเมินความพึงพอใจหลังโครงการ การเปิดเผยรายงานผลดำเนินงานอย่างโปร่งใส และการตั้งคณะกรรมการประเมินผลร่วมระหว่างเทศบาลและประชาชน เพื่อทำหน้าที่ติดตามผลการปรับปรุงคุณภาพน้ำแบบต่อเนื่อง พร้อมทั้งเปิดพื้นที่ให้ประชาชนให้ข้อเสนอแนะผ่านช่องทางดิจิทัล เช่น เว็บไซต์เทศบาลหรือแอปพลิเคชันที่เข้าถึงง่ายและใช้งานสะดวก

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายผลในครั้งนี้มีหลายประเด็นด้วยกัน ผู้วิจัยขอเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

5.2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า ประชาชนเชื่อว่าการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีความโปร่งใสและยุติธรรม เคยได้รับการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เชื่อว่าจะมีการใช้ข้อมูลจากประชาชนในการวางแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เห็นด้วยกับแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาที่กำลังดำเนินการ ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา รู้สึกว่าโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีผลกระทบในทางบวกต่อคุณภาพชีวิต ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผล

การดำเนินงานในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา รู้สึกว่าองค์การที่รับผิดชอบมีการปรับปรุงโครงการตามผลการประเมินที่ได้จากประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์รดา ตันเจริญ (2566) ที่พบว่า การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับ ปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ด้านการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า ด้านการตัดสินใจ ประชาชนบางส่วนเคยได้รับการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของหน่วยงานภาครัฐในการเปิดช่องทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ยังมีประชาชนจำนวนไม่น้อยที่ระบุว่าไม่ได้รับข้อมูลหรือไม่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ การพิจารณาความคิดเห็นของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจยังคงถูกตั้งคำถามถึงความเพียงพอและจริงจัง โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมหรือเวทีการประชุม ซึ่งพบว่าประชาชนจำนวนมากไม่เคยได้รับโอกาสดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ในส่วนของความเชื่อมั่นเกี่ยวกับความโปร่งใสและความยุติธรรมในการตัดสินใจ พบว่าประชาชนบางส่วนเชื่อว่าหน่วยงานมีความโปร่งใส แต่ในขณะเดียวกันก็มีบางส่วนที่ยังกังวลเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนของข้อมูล และการมีส่วนร่วมที่อาจถูกจำกัดเฉพาะกลุ่ม

เมื่อพิจารณาในกรอบของ หลักอิทธิบาท 4 จะเห็นได้ว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม เป็นการส่งเสริม “ฉันทะ” หรือความพึงพอใจในการมีส่วนร่วม หากประชาชนรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองมีคุณค่าและถูกนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ย่อมส่งเสริม “จิตตะ” หรือความใส่ใจต่อประเด็นสาธารณะ ส่วนการเชิญชวนและการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม แสดงถึงการสร้างแรงจูงใจภายนอกที่กระตุ้นให้เกิด “วิริยะ” หรือความพยายามในการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน หากประชาชนได้รับข้อมูลอย่างโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ จะช่วยส่งเสริม “วิมังสา” หรือการพินิจพิจารณาอย่างมีเหตุผล ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานภาครัฐที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์รดา ตันเจริญ (2566) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนในบางพื้นที่มีความพร้อมและต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างชัดเจน

2) **ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน** พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักกิตติบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า ประชาชนบางส่วนมีส่วนร่วมในการเสนอแผนหรือแนวทางการดำเนินงาน และมีความเชื่อว่าความคิดเห็นของตนจะได้รับการพิจารณาในการวางแผนดังกล่าว โดยบางรายเคยเข้าร่วมประชุมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ ขณะเดียวกัน ประชาชนจำนวนหนึ่งแสดงความเห็นด้วยกับแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาที่กำลังดำเนินการ และมีความเชื่อว่าจะมีการนำข้อมูลหรือความคิดเห็นจากประชาชนไปใช้ประกอบในการวางแผนอย่างเหมาะสม

เมื่อพิจารณาตามหลักกิตติบาท 4 ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางแผนสะท้อนให้เห็นถึง “ฉันทะ” หรือความพึงพอใจและตั้งใจในการมีส่วนร่วมต่อสาธารณะประโยชน์ ประชาชนบางกลุ่มแสดง “วิริยะ” ผ่านการเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นและเข้าร่วมกิจกรรมวางแผน นอกจากนี้การที่ประชาชนรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองมีคุณค่า ยังแสดงถึง “จิตตะ” หรือความใส่ใจในการติดตามแผนงานของหน่วยงาน และในแง่ของ “วิมังสา” หรือการใคร่ครวญ ประชาชนแสดงความเชื่อมั่นว่าหน่วยงานจะใช้ข้อมูลจากประชาชนอย่างเหมาะสม ซึ่งสะท้อนถึงความคาดหวังในกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสและเป็นธรรม อย่างไรก็ตาม ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมยังถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่ายังมีช่องว่างในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ การเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง และการรายงานผลการวางแผนอย่างโปร่งใส ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา วาสูที (2566) ที่พบว่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้ประชาชนอาจไม่ได้มีบทบาทหลักในการวางแผน แต่ก็สามารถสนับสนุนและแสดงความเห็นในลักษณะมีส่วนร่วมได้ หากมีช่องทางที่เหมาะสม

3) **ด้านการร่วมรับผลประโยชน์** พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักกิตติบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนบางส่วนได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา และรู้สึกว่าโครงการดังกล่าวส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพชีวิต ไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพ การอุปโภคบริโภค หรือความมั่นใจในความปลอดภัยของน้ำที่ใช้ แต่ก็ยังมีประชาชนจำนวนหนึ่งที่ไม่แน่ใจถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งอาจสะท้อนถึงความคลุมเครือในการประชาสัมพันธ์หรือการสื่อสารข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ประชาชนบางรายระบุว่าไม่ได้รับข้อมูลล่วงหน้าหรือการแจ้งเตือนเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากโครงการ อีกทั้งยังมีข้อสังเกตว่า การชี้แจงเกี่ยวกับผลประโยชน์ของโครงการยังไม่ทั่วถึงเพียงพอ

โดยเฉพาะในกลุ่มประชาชนที่อยู่นอกเขตศูนย์กลางของชุมชน ซึ่งทำให้เกิดความไม่มั่นใจในความเป็นธรรมของการกระจายผลประโยชน์ในภาพรวม

ในประเด็นนี้ หากพิจารณาตามกรอบแนวคิดอิทธิบาท 4 จะเห็นว่า การให้ข้อมูลที่ชัดเจน และทั่วถึงเกี่ยวกับผลประโยชน์จากโครงการ เป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริม “วิมังสา” หรือการพิจารณาอย่างรอบคอบ ซึ่งช่วยให้ประชาชนสามารถประเมินผลกระทบของโครงการต่อชีวิตตนเองได้อย่างมีเหตุผล ขณะเดียวกัน การที่ประชาชนรู้สึกว่าได้รับประโยชน์โดยตรง หรือมีส่วนร่วมในกระบวนการที่ส่งผลเชิงบวกต่อชุมชน ย่อมช่วยกระตุ้น “ฉันทะ” และ “วิริยะ” อันเป็นแรงผลักดันให้เกิดความร่วมมือในการสนับสนุนและติดตามโครงการในระยะยาว ส่วนความเป็นธรรมในการแบ่งปันผลประโยชน์นั้น หากสามารถดำเนินการได้อย่างเท่าเทียม จะช่วยส่งเสริม “จิตตะ” หรือความตั้งใจของประชาชนในการร่วมกันดูแลทรัพยากรสาธารณะอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัญญา วาสุที (2566) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการติดตามและประเมินผลเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความโปร่งใสและความไว้วางใจต่อภาครัฐ โดยประชาชนควรมีโอกาสติดตามผลการดำเนินงานและร่วมประเมินความคืบหน้าของโครงการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระบุญเพ็ง จันทโชโต (2566) ที่เน้นถึงความสำคัญของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ ผ่านช่องทางที่เข้าถึงได้ เช่น สื่อออนไลน์หรือการประชาสัมพันธ์ในชุมชน ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมความโปร่งใส และสร้างความรู้สึกร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

4) ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า ประชาชนบางส่วนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอข้อเสนอนะเกี่ยวกับการดำเนินงานดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ยังพบว่า การสื่อสารข้อมูลดังกล่าวยังไม่ทั่วถึงนัก ส่งผลให้ประชาชนบางกลุ่มไม่มีข้อมูลหรือโอกาสแสดงความคิดเห็นในกระบวนการติดตามประเมินผล

นอกจากนี้ ประชาชนส่วนหนึ่งรู้สึกว่าโครงการมีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ แต่ก็ยังมีเสียงสะท้อนว่าการติดตามผลยังขาดความต่อเนื่องและความชัดเจนในบางพื้นที่ ข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปายังไม่ถูกส่งต่อให้ประชาชนรับรู้มากนัก ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ความเชื่อมั่นในกระบวนการปรับปรุงโครงการลดลง

ในแง่ของการปรับปรุงโครงการตามผลการประเมินที่ได้จากประชาชน มีความเห็นแตกต่างกันไป โดยบางส่วนเห็นว่าหน่วยงานรับผิดชอบมีความพยายามในการนำข้อมูลไปปรับใช้ให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้น แต่บางส่วนยังรู้สึกว่า การตอบสนองต่อความคิดเห็นของประชาชนยังไม่เพียงพอ

เมื่อวิเคราะห์ในรอบของหลักอิทธิบาท 4 การรับข้อมูลและการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นสะท้อนถึง “ฉันทะ” และ “วิริยะ” ซึ่งเป็นพื้นฐานของความตั้งใจและความพยายามในการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ส่วนการที่ประชาชนได้รับข้อมูลผลการติดตามและประเมินผลเป็นการส่งเสริม “วิมังสา” ซึ่งช่วยให้เกิดการใคร่ครวญและการประเมินอย่างมีเหตุผล ขณะเดียวกันความรู้สึกรวบรวมการรับผิดชอบมีการปรับปรุงโครงการตามข้อเสนอแนะเป็นการสร้าง “จิตตะ” หรือความตั้งใจจริงที่จะร่วมมือและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา วาสูที (2566) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและประเมินผลมีระดับความพึงพอใจในระดับมากในบริบทของเทศบาลตำบลเมืองสรวง ซึ่งมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงงานวิจัยของ พระบุญเพ็ง จันทโชโต (2566) ที่เน้นถึงความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลและการมีส่วนร่วมในการติดตามของประชาชนเพื่อสร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในโครงการภาครัฐ

5.2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาไม่แตกต่างกัน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) จากสมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศ แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น เช่น ประสบการณ์ตรง ความรู้ถึงผลกระทบ หรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัญญา วาสูที (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอมือสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอมือสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างไม่แตกต่างกัน

2) จากสมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ความแตกต่างด้านอายุไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม เพราะความตระหนักในประเด็นปัญหาน้ำประปาและความตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชน อาจขึ้นอยู่กับแรงจูงใจส่วนบุคคล ประสบการณ์ และโอกาสในการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรีฉัตรเท (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ไม่ต่างกัน

3) จากสมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมแตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ระดับการศึกษาทำให้คิดต่าง ซึ่งประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาได้ดีว่าประชาชนที่การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกับประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งในด้านการการตัดสินใจ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระบุญเพ็ง จันทโชโต (ผิวผ่อง) (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริการสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลโนนศิลา อำเภอนโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) จากสมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า อาชีพไม่ได้ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจเป็นเพราะปัญหาคุณภาพน้ำประปาเป็นประเด็นที่กระทบกับวิถีชีวิตประจำวันของทุกอาชีพ ทุกกลุ่มต่างมีความต้องการใช้น้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคอย่างเท่าเทียมกัน จึงให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงคุณภาพน้ำไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัญญา วาสูทธิ (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอมือสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอมือสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างไม่แตกต่างกัน

5) จากสมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ปัจจัยด้านรายได้ไม่ได้เป็นอุปสรรคหรือมีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์รดา ต้นเจริญ (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างไม่แตกต่างกัน

5.2.3 จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

พบว่า ด้านการตัดสินใจ ควรมีการจัดเวทีประชาคมหรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ก่อนมีการตัดสินใจดำเนินโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วม ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ควรมีการเชิญตัวแทนชุมชนเข้าร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ และแจ้งข้อมูลล่วงหน้าเกี่ยวกับแผนงาน ระยะเวลาดำเนินการ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก

โครงการแก่ประชาชน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ และใช้ประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เช่น จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ เรื่องคุณภาพน้ำและการใช้น้ำ ควรมีมาตรการสนับสนุนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ น้ำประปา ด้านการติดตามประเมินผล ควรจัดตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลร่วมกับภาค ประชาชนเพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผน และเกิดความโปร่งใส และจัดให้มีแบบสอบถาม หรือช่องทางรับความคิดเห็นหลังจากโครงการแล้วเสร็จ เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชน อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีความคาดหวังที่จะมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกกระบวนการของโครงการ ปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ทั้งในด้านการตัดสินใจ วางแผน การได้รับผลประโยชน์ และการติดตาม ประเมินผล โดยเฉพาะการเปิดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นก่อนตัดสินใจ การเชิญชวน ตัวแทนชุมชนเข้าร่วมจัดทำแผนงาน การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณภาพน้ำ รวมถึงการ มีคณะกรรมการติดตามที่มีภาคประชาชนร่วมด้วย ข้อเสนอแนะเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการ ของประชาชนที่ไม่ได้มุ่งหวังเพียงผลลัพธ์ของโครงการเท่านั้น แต่ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการ ทั้งหมดอย่างต่อเนื่อง โปร่งใส และตรวจสอบได้ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบควรยึดหลักกฤษฎีกา 4 ใน การดำเนินงาน ได้แก่ การมีความตั้งใจจริงในการทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม (ฉันทะ) การพากเพียร ในการประสานความร่วมมือกับชุมชน (วิริยะ) ความใส่ใจในรายละเอียดและความต้องการของ ประชาชน (จิตตะ) และการพิจารณาทบทวนงานอย่างรอบคอบจากความคิดเห็นของประชาชน (วิมังสา) เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และสร้างความ ยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์รดา ต้นเจริญ (2566) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักกฤษฎีกา 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง โดยเฉพาะ ด้านการตัดสินใจ ที่ประชาชนให้ความสำคัญสูงสุด และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สัญญา วาสที (2566) ที่ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักกฤษฎีกา 4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดย งานวิจัยดังกล่าวพบว่า การประยุกต์ใช้หลักกฤษฎีกา 4 สามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้ในระดับมาก โดยเฉพาะ ด้านการตัดสินใจและการติดตามประเมินผล ซึ่งประชาชนควรมีบทบาทใน การเสนอปัญหาในชุมชน รวมถึงการร่วมตัดสินใจในโครงการหรือแผนงานต่าง ๆ ที่เทศบาล ดำเนินการ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปผล ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตาม หลักกฤษฎีกา 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี นั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิง ปฏิบัติการ ดังนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 คือ ด้านการตัดสินใจ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรมีการเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาให้มากขึ้น

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 คือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรให้ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมมีส่วนในการเสนอแผนปฏิบัติงานและนำข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนไปใช้ในการปฏิบัติงาน

3) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรมีการพัฒนาในด้านการสื่อสารข้อมูลผลประโยชน์และการสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงผลประโยชน์

4) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 4 คือ ด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ประชาชนควรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานอย่างครบถ้วนและมีโอกาสได้เสนอแนะความคิดเห็นหลังจากมีการปรับปรุงคุณภาพแล้ว

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักกฏิธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ทำการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ควรศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา เพื่อให้ทราบถึงอุปสรรคหรือแรงจูงใจที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วม”
2. ควรศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักกฏิธิบาท 4 ในพื้นที่อื่น ๆ ทั้งในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดอื่น เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี และนำมาปรับใช้ในพื้นที่อำเภอบางละมุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น”
3. ควรศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับคุณภาพน้ำประปาที่ได้รับ เพื่อหาความเชื่อมโยงที่สามารถนำไปสู่การกำหนดนโยบายหรือมาตรการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ”
4. ควรศึกษาเรื่อง “แนวทางการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน”

บรรณานุกรม

1. หนังสือ

กรมทรัพยากรน้ำ. (2561). *หลักเกณฑ์และมาตรฐานคุณภาพระบบประปาหมู่บ้าน* (พิมพ์ครั้งที่ 1).

กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์

โกวิท พวงงาม. (2553). *การจัดการตนเองของชุมชน*. กรุงเทพฯ: เอ็กเปอเนต.

ดวงจิต แก้วอุบล. (2542). *การศึกษากับการพัฒนาชุมชน*. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ดิน ปรัชญพฤทธิ. (2546). *การบริหารการพัฒนา: ความหมายเนื้อหาแนวทางและปัญหา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. (2551). *การมีส่วนร่วม : แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2547). *กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารพิมพ์.

นิวัติ เรืองพานิช. (2556). *การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญมี แท่นแก้วและคณะ. (2538). *พุทธศาสตร์-ปรัชญา*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.

ปริญญา จงวัฒนา. (2550). *พุทธธรรมเพื่อกัลยาณมิตร*. กรุงเทพฯ: บจก.ศิลป์สยามบรรจุ.

ปิ่น มุทกันต์. (2535). *บันทึกธรรม ฉบับสมบูรณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: คลังวิทยา

พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรดร ถิรธมฺโม). (2552). *รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรดร ถิรธมฺโม). (2552). *รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2551). *ธรรมะในชีวิตประจำวัน*. กรุงเทพฯ: สถาบันบันลือธรรม.

พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ). (ม.ป.ป.). *พจนานุกรมธรรมของท่านปัญญานันทะ*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2542). *พุทธธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2544). **พุทธธรรม (ฉบับเดิม)**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชมรม มก.อาวโส.

พระปราโมทย์ ปาโมชฺโช. (2552). *ประมวลธรรมเทศนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เมตตาทราย.

พระพรหมคุณาภรณ์. (2550). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงคฺโล). (2545). *ความสำเร็จ หลักธรรมสู่ความสำเร็จและสันติสุข*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมสภา.

พระราชปัญญากวี (สุบิน เขมฺมิโย). (2528). *ประมวลบทพระธรรมเทศนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมศาสนา.

พิฑูร มลิวัลย์. (2540). *แบบเรียนวิชาธรรมและนักธรรมชั้นตรี*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.

พุทธทาสภิกขุ. (2538). *คุณธรรมของชีวิตที่ดำรง/พุทธทาสภิกขุ และปัญญานันทภิกขุ*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

พุทธทาสภิกขุ. (2540). *ชุมนุมปาฐกถาชุดพุทธธรรม*. กรุงเทพฯ: หจก.เอมี เทรดตั้ง.

พุทธทาสภิกขุ. (2543). *คู่มือมนุษย์ (ฉบับสมบูรณ์)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสภา.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2551). *นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบันของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารพิมพ์.

มันเกรียติ โกศลนิตติวงศ์. (2541). *ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาพุทธธรรม*. กรุงเทพฯ: สิริวิริยาสาน.

- มันสิน ตันกุลเวศม์. (2532). *วิศวกรรมการประปา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2546). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดนิติบุคคลไทยอนุเคราะห์ไทย.
- วิเชียร ชาบุดรบุญทริก. (2535). *พุทธศาสน์*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- วิทย์ วิศทเวทย์ และ เสถียรพงษ์ วรรณปก. (2544). *หนังสือเรียนวิชาพระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิภาส ทองสุทธิ. (2551). *การบริหารจัดการที่ดี*. กรุงเทพฯ: อินทภาษ.
- สนอง วรอุไร. (2550). *ทำชีวิตให้ได้ดีและมีสุข (พิมพ์ครั้งที่ 10)*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2539). *พระไตรปิฎกสำหรับประชาชน (พิมพ์ครั้งที่ 16)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย, ผศ.ดร. (2550). *หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- แสงอรุณ โปรงธุระ. (2539). *พุทธศาสน์*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายเอกสารตำรา สำนักส่งเสริมวิชาการสถาบันราชภัฏธนบุรี.
- หลักแก้ว อัมโรสถ, พันเอก. (2555). *พุทธชนันดี*. กรุงเทพฯ: หจก.อรุณการพิมพ์.
- Cohen, J.M. & UpHoff, N.T. (1980). *Participation's Place in Rural Development: seeking Clarity though Specificity. World Development*. New York: Mc Grew-Hill.
2. งานวิจัย / วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์
- ทนุศักดิ์ อุดเต็น (2560). *โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำในระบบประปาภูเขาของชุมชนลัวะบ้านนาถิ่น หมู่ 5 ตำบลบ่อเกลือเหนือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม.

- ทิพย์รดา ตันเจริญ. (2566). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม*. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- จริยา ยิ้มรัตนบวร และสุจิตต์ ครุจิต. (2558). *การประเมินคุณภาพน้ำในระบบประปาชุมชน (Water Quality Assessment in Community Water Supply System)*. รายงานการวิจัย, สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- พระครูพิศาลธรรมรักขิต. (2554). *การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการพึ่งตนเอง : กรณีศึกษากลุ่มลัจจะอ้อมทรัพย์บ้านน้ำใส*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระบุญเพ็ง จนทโชโต (ผิวเผ่ง). (2566). *ประสิทธิภาพการบริการสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลโนนศิลา อำเภอนโนศิลา จังหวัดขอนแก่น*. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระมหาบรรจง ดิสรโณ (ศรีสุข). (2560). *ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม 4 ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนปริยัติคุณารวิทยา อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระรุ่งตะวัน ส่วโร. (2561). *การประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลกุดจับ อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พัชรพร วีรสธิ์. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบห้าประการของบุคลิกภาพและความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคตามหลักอิทธิบาท 4 ของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานประกันสังคม*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- พิเรืองรอง ศรีวิบูลย์. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ ตำบล
โพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- มนตรี ฉัตรเท. (2566). การประยุกต์ใช้สิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล
เมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
พุทธ ศาสนศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วิเชียร พากเพียร. (2531). การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านอธิบาท 4 สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถิตย์ รัชปต์. (2548). การประยุกต์หลักอธิบาท 4 ไปใช้ในการเล่าเรียนของนักศึกษาคุุฬล
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. ศึกษาคำว่าอิสระการศึกษา
มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมพร อินทรพาเพียร. (2560). การปรับใช้หลักอธิบาท 4 ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 6 โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- สัญญา วาสูที. (2566). การประยุกต์ใช้หลักอธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด.
วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธ
ศาสตร์, คณะ สังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

กรมทรัพยากรน้ำ. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation). *สารสารสอน*, 2(3), 2.

जानนท์ ศรีเกตุ, พรนภา เตียสุทธิกุล และเบญจภา ไกรทอง. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้าน ตำบลคลองน้ำใส อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 10(1), 93–108.

ณัฐธิดา ชัยสงคราม และยุทธพงษ์ สีสากิจไพศาล. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองสามพราณ. *วารสารร่วมพฤษภ: มหาวิทยาลัยเกริก*, 35(2): 81-98.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2551). ธรรมในใจของนักบริหารไฮโซ, หนังสือพิมพ์ไทยรัฐพหล ศักดิ์เคหะทัศน์. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ. *วารสารวนศาสตร์*, 29(1), 55-63.

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. (2541). การมีส่วนร่วมของประชาชน. *วารสารพัฒนาชุมชน*, 3(5), 24-25.

4. เว็บไซต์/วารสาร

จิรารัตน์ แก้วบุญเรือง. อิทธิบาท 4 วิถีแห่งความสำเร็จ. สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2567. จาก http://sps.lpru.ac.th/script/show_article.pl?mag_id=13&group_id=60&article_id=968,2556.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2565). คู่มือหลักเกณฑ์และมาตรฐานคุณภาพระบบประปาหมู่บ้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2568. จาก https://www.dla.go.th/upload/document/type2/2022/7/27706_2_1658202314710.pdf

จิระพร จิตบำรุง. ความสำคัญของน้ำ. สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2567. จาก <https://www.nectec.or.th/schoolnet/library/create-web/10000/science/10000-82.html>

ที่ว่าการอำเภอบางละมุง. ข้อมูลอำเภอ. สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2568. จาก

<https://www.banglamungdistrict.go.th/?page=information&subpage=tourism>

MITT WATER. ระบบน้ำประปา คืออะไร มีกี่แบบ พร้อมวิธีผลิตและออกแบบให้ได้มาตรฐาน. สืบค้น
เมื่อ 27 พฤศจิกายน 2567. จาก <https://www.mittwater.com/water-treatment-system/>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) รศ.ดร.สุกิจ ชัยมุสิก

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2) ผศ.ดร.สมภพ ระงับทุกข์

ตำแหน่ง

รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3) ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต

ตำแหน่ง

อาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย

4) ผศ.ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

ตำแหน่ง

อาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

5) ผศ.ดร.สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๓๑๐
โทร. ๐๒-๕๔๕-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๔๕-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๒๑๘

๒ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC)
เจริญพร รศ.ดร.สุกิจ ชัยมุสิก อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ด้วย นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๗ หลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท ๔ ในเขตอำเภอ
บางละมุง จังหวัดชลบุรี (Public Participation in Improving Water Supply Quality in Accordance
with the 4th Principle of Influence in Bang Lamung District, Chonburi Province)” มีความประสงค์
จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) เพื่อเก็บข้อมูลการเขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) ดังกล่าว ให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงาน
วิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธสิริ, ผศ.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐๒-๕๔๕-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๗

ผู้ประสานงาน นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม

โทร. ๐๙-๕๒๔๐-๓๒๗๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี

ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๖๐

www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๔๐๘/ว๐๒๑๘

๖ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC)
เจริญพร ผศ.ดร.สมภพ ระเบียบทุกซ์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ด้วย นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๗ หลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท ๔ ในเขตอำเภอ
บางละมุง จังหวัดชลบุรี (Public Participation in Improving Water Supply Quality in Accordance
with the 4th Principle of Influence in Bang Lamung District, Chonburi Province)” มีความประสงค์
จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) เพื่อเก็บข้อมูลการเขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) ดังกล่าว ให้แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงาน
วิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรไกร ชินทุธิสิริ, ผศ.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๗

ผู้ประสานงาน นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม

โทร. ๐๙-๕๒๔๐-๓๒๗๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี

ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๖๐

www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๒๑๘

๖ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ผศ.ดร.ยุทธนา ปรามิต อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ด้วย นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๗ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท ๔ ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี (Public Participation in Improving Water Supply Quality in Accordance with the 4th Principle of Influence in Bang Lamung District, Chonburi Province)” มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) เพื่อเก็บข้อมูลการเขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) ดังกล่าว ให้แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรไกร ชินสุทธิศิริ, ผศ.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

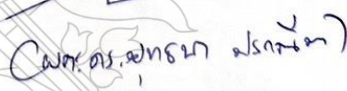
มหาวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๗

ผู้ประสานงาน นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม

โทร. ๐๙-๕๒๔๐-๓๒๗๗

ผศ.ดร.ยุทธนา ปรามิต

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) โทร. ๓๑๕๖

ที่ อว ๓๔๐๘/ว๐๒๑๘

วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ผศ.ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

ด้วย นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๗ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท ๔ ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี (Public Participation in Improving Water Supply Quality in Accordance with the 4th Principle of Influence in Bang Lamung District, Chonburi Province)” มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) เพื่อเก็บข้อมูลการเขียนวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมหาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) แก่นักศึกษาเพื่อการเก็บข้อมูลงานเขียนวิทยานิพนธ์ต่อไป ซึ่งกำหนดวันและเวลาในการดำเนินการนั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อด้วยตนเองในภายหลังอีกครั้ง

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธิสิริ, ผศ.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณ

ปริญญ์ (ผศ.ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๓๐
โทร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๒๑๘

๖ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC)
เจริญพร ผศ.ดร.สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล อาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ด้วย นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๗ หลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท ๔ ในเขตอำเภอ
บางละมุง จังหวัดชลบุรี (Public Participation in Improving Water Supply Quality in Accordance
with the 4th Principle of Influence in Bang Lamung District, Chonburi Province)” มีความประสงค์
จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) เพื่อเก็บข้อมูลการเขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) ดังกล่าว ให้แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงาน
วิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธสิริ, ผศ.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๗

ผู้ประสานงาน นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม

โทร. ๐๙-๘๒๔๐-๓๒๗๗

ส.พ.ม.
(ผศ.ดร.สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล)

แบบสอบถามการวิจัย
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4
ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลทางการวิจัย และการศึกษาเพื่อประกอบการศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในด้านของการวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ดังนั้น จึงใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูล ดังกล่าวมาวิเคราะห์ในเชิงสถิติต่อไป และผู้จัดทำขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามชุดที่ 1 ซึ่งมีข้อความเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา 4 ด้าน ประกอบด้วย

1) ด้านการตัดสินใจ 2) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน 3) ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการติดตามประเมินผล ตามหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 1.ฉันทะ 2.วิธียะ 3.จิตตะ 4.วิมังสา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกเครื่องหมาย ✓ ในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 18 - 27 ปี

() 28 - 37 ปี

() 38 - 47 ปี

() 48 - 57 ปี

() 58 ปี ขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

- () รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ () พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง
() ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย () นิสิต / นักศึกษา
() อาชีพแม่บ้าน / พ่อบ้าน

5. รายได้ต่อเดือน

- () ต่ำกว่า 15,000 บาท () 15,001 – 20,000 บาท
() 20,001 – 25,000 บาท () 25,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักสิทธิ
บาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

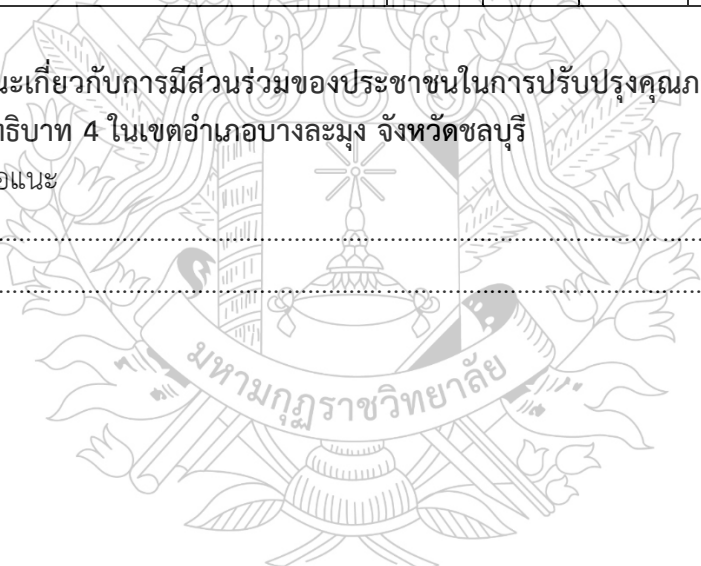
คำชี้แจง โปรดกรอกเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอทธิบาท 4	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการตัดสินใจ						
1	ท่านเคยได้รับการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือไม่					
2	ท่านมีโอกาสนในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่					
3	ท่านรู้สึกว่าการตัดสินใจในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีการพิจารณาความคิดเห็นจากประชาชนอย่างเพียงพอหรือไม่					
4	ท่านได้รับการเชิญชวนให้เข้าร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักกฤษฎีกา บท 4	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5	ท่านเชื่อว่าการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีความโปร่งใสและยุติธรรมหรือไม่					
ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน						
1	ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแผนหรือแนวทางการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่					
2	ท่านรู้สึกว่าคุณค่าความคิดเห็นของท่านจะได้รับการพิจารณาในการวางแผนงานการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่					
3	ท่านเคยมีส่วนร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมเพื่อวางแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่					
4	ท่านเห็นด้วยกับแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาที่กำลังดำเนินการหรือไม่					
5	ท่านเชื่อว่าจะมีการใช้ข้อมูลจากประชาชนในการวางแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่					
ด้านการร่วมรับผลประโยชน์						
1	ท่านได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่					
2	ท่านรู้สึกว่าการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีผลกระทบในทางบวกต่อคุณภาพชีวิตของคุณหรือไม่					
3	ท่านได้รับการแจ้งเตือนหรือข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ คุณจะได้รับจากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่					
4	ท่านได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่					
5	ท่านรู้สึกว่าคุณค่าผลประโยชน์จากการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีการแบ่งปันอย่างเป็นธรรมแก่ประชาชนทุกกลุ่มหรือไม่					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอภี บาท 4	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านการติดตามประเมินผล						
1	ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่					
2	ท่านมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นหรือ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ ปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่					
3	ท่านรู้สึกว่าการปรับปรุงคุณภาพ น้ำประปามีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ หรือไม่					
4	ท่านมีการรับข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมิน การปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่					
5	ท่านรู้สึกว่าการที่รับผิดชอบมีการ ปรับปรุงโครงการตามผลการประเมินที่ได้ จากประชาชนหรือไม่					

ตอนที่ 3 เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตาม
หลักอภีบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
ข้อเสนอแนะ

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4
ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

2. แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยแบ่งเป็น

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ :

อายุ :

วุฒิทางการศึกษา :

ตำแหน่ง :

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ :

เวลา :

ตอนที่ 2 ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

หลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 1. ฉันทะ คือ ความพอใจ ความต้องการที่จะทำปรารถนาจะให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป 2. วิริยะ คือ ความเพียร 3. จิตะ คือ ความคิด 4. วิมังสา คือ ความไตร่ตรอง หรือทบทวน

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

การปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา 4 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านการตัดสินใจ

1) ท่านคิดว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา มีการให้โอกาสประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหน และในกรณีที่ท่านเคยมีส่วนร่วม ท่านรู้สึกว่าการตัดสินใจของท่านได้รับการพิจารณาหรือไม่

.....

.....

ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน

2) ในการวางแผนปฏิบัติงานสำหรับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ท่านเคยได้รับข้อมูลหรือมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการวางแผนดังกล่าวบ้างหรือไม่ หากเคย ท่านคิดว่าการนำความคิดเห็นของประชาชนมาประยุกต์ใช้ในแผนงานอย่างไร

.....

.....

ด้านการร่วมรับผลประโยชน์

3) เมื่อโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาดำเนินการเสร็จสิ้น คุณรู้สึกว่าได้ประโยชน์จากการปรับปรุงนี้หรือไม่ หากได้รับผลประโยชน์ท่านสามารถบอกได้หรือไม่ว่าเป็นประโยชน์ในด้านใดบ้าง และท่านรู้สึกว่าการประโยชน์นั้นมีความยุติธรรมต่อประชาชนทุกกลุ่มหรือไม่

.....

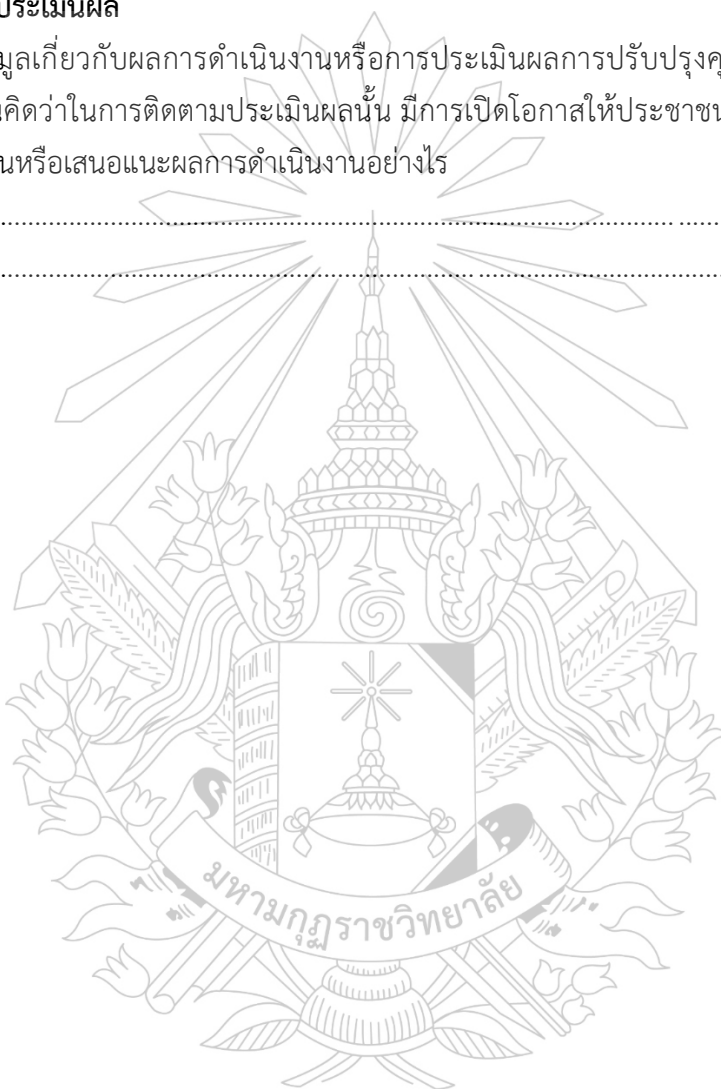
.....

ด้านการติดตามประเมินผล

4) ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานหรือการประเมินผลการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ และท่านคิดว่าการติดตามประเมินผลนั้น มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะผลการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4
ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ประเด็นความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพ น้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
	1	2	3	4	5	รวม	ค่า IOC	แปลผล
1. ด้านการตัดสินใจ								
1. ท่านเคยได้รับการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ท่านมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ท่านรู้สีว่าการตัดสินใจในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีการพิจารณาความคิดเห็นจากประชาชนอย่างเพียงพอหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ท่านได้รับการเชิญชวนให้เข้าร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. ท่านเชื่อว่าการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปามีความโปร่งใสและยุติธรรมหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน								
1. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแผนหรือแนวทางการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ท่านรู้สีว่าความคิดเห็นของท่านจะได้รับการพิจารณาในการวางแผนงานการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมเพื่อวางแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ประเด็นความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพ น้ำประปาตามหลักกฏีบาท 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
	1	2	3	4	5	รวม	ค่า IOC	แปลผล
4.ท่านเห็นด้วยกับแผนการปรับปรุง คุณภาพน้ำประปาที่กำลังดำเนินการ หรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.ท่านเชื่อว่าจะมีการใช้ข้อมูลจาก ประชาชนในการวางแผนการปรับปรุง คุณภาพน้ำประปาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ด้านการร่วมรับผลประโยชน์								
1.ท่านได้รับประโยชน์จากการปรับปรุง คุณภาพน้ำประปาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.ท่านรู้สึกว่าการปรับปรุงคุณภาพ น้ำประปามีผลกระทบในทางบวกต่อ คุณภาพชีวิตของคุณหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.ท่านได้รับการแจ้งเตือนหรือข้อมูล เกี่ยวกับผลประโยชน์ที่คุณจะได้รับจาก การปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.ท่านได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับ ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการ ปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.ท่านรู้สึกว่าการปรับปรุงคุณภาพ น้ำประปามีการแบ่งปัน อย่างเป็นธรรมแก่ประชาชนทุกกลุ่ม หรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ด้านการติดตามประเมินผล								
1.ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลการ ดำเนินงานในการปรับปรุงคุณภาพ น้ำประปาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.ท่านมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน การปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.ท่านรู้สึกว่าการปรับปรุงคุณภาพ น้ำประปามีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ หรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ประเด็นความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพ น้ำประปาตามหลักกฏิธิบาท 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
	1	2	3	4	5	รวม	ค่า IOC	แปลผล
4.ท่านมีการรับข้อมูลเกี่ยวกับผลการ ประเมินการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา หรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.ท่านรู้สึกว่าองค์กรที่รับผิดชอบมีการ ปรับปรุงโครงการตามผลการประเมินที่ได้ จากประชาชนหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ผลการหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา

(CVI: Content Validity Index)

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท 4
ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ประเด็นสัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญคนที่				
	1	2	3	4	5
ท่านคิดว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา มีการให้โอกาสประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหน และในกรณีที่ท่านเคยมีส่วนร่วม ท่านรู้สึกว่าการตัดสินใจของท่านได้รับการพิจารณาหรือไม่	4	4	4	4	4
ในการวางแผนปฏิบัติงานสำหรับการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ท่านเคยได้รับข้อมูลหรือมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการวางแผนดังกล่าวบ้างหรือไม่ หากเคย ท่านคิดว่าการนำความคิดเห็นของประชาชนมาประยุกต์ใช้ในแผนงานอย่างไร	4	4	4	4	4
เมื่อโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาดำเนินการเสร็จสิ้น คุณรู้สึกว่าได้ประโยชน์จากการปรับปรุงนี้หรือไม่ หากได้รับผลประโยชน์ท่านสามารถบอกได้หรือไม่ว่าเป็นประโยชน์ในด้านใดบ้าง และท่านรู้สึกว่าผลประโยชน์นั้นมีความยุติธรรมต่อประชาชนทุกกลุ่มหรือไม่	4	4	4	4	4
ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานหรือการประเมินผลการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหรือไม่ และท่านคิดว่าการติดตามประเมินผลนั้น มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะผลการดำเนินงานอย่างไร	4	4	4	4	4
CVI = 4/4 = 1.00					

จำนวนข้อคำถามที่ได้รับความเห็น

$$CVI = \frac{\text{คะแนนระดับ 3 หรือ 4}}{\text{จำนวนข้อคำถามทั้งหมด}}$$

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Cronbach's Alpha

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.875	20

Item-Total Statistics

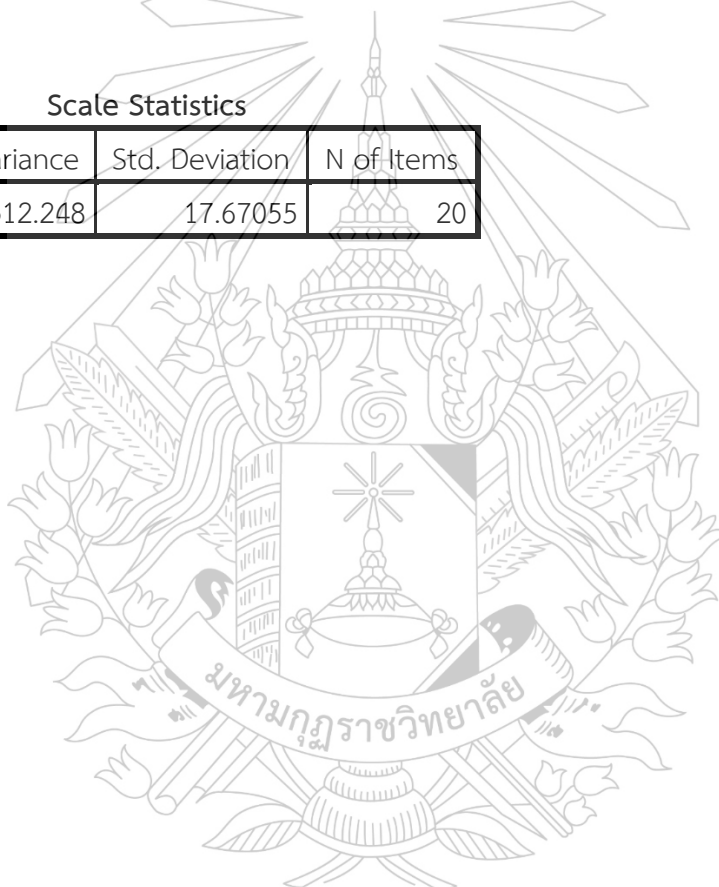
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	60.1333	281.223	.775	.863
A2	60.4333	282.185	.835	.863
A3	60.4000	283.834	.799	.864
A4	60.5667	280.530	.840	.862
A5	60.3000	282.631	.798	.864
B1	60.5667	281.702	.782	.863
B2	60.4000	285.421	.701	.866
B3	60.7000	281.666	.738	.864
B4	60.0000	286.966	.608	.867
B5	60.0333	284.654	.691	.865
C1	59.8333	290.351	.633	.868
C2	59.8000	295.821	.563	.870
C3	59.1667	250.006	.165	.971

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
C4	60.3000	291.390	.698	.868
C5	60.1000	290.576	.668	.868
D1	60.4333	284.737	.817	.864
D2	60.4667	284.326	.786	.864
D3	60.2333	286.875	.831	.865
D4	60.4333	283.909	.812	.864
D5	60.3000	284.217	.806	.864

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
63.4000	312.248	17.67055	20

ที่ อว ๗๔๐๔/๐๘๓๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๔ ถ.ศาลาบา-นครชัยศรี
ต.ศาลาบา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๓๑๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ (Try out)

เจริญพร นางสาวจามจุรี นิมา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๗ ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ

ด้วย นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๑๓๓๐๓๒๐๐๗ หลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท ๔ ในเขตอำเภอบางละ
มุง จังหวัดชัยภูมิ (Public Participation in Improving Water Supply Quality in Accordance with the
4th Principle of Influence in Bang Lamung District, Chonburi Province)" มีความประสงค์ขออนุญาต
เพื่อเข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ (Try out) สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์ จำนวน ๓๐ ตัวอย่าง
ระหว่างวันที่ ๑-๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ดังนั้น ทางหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่านเพื่อขอ
อนุญาตเข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ (Try out) ดังกล่าว ให้แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานวิทยานิพนธ์
ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต จักขอบคุณยิ่ง

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธิสิริ, ผศ.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๖

ผู้ประสานงาน นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม

โทร. ๐๘-๙๒๔๐-๗๒๗๗๗

ในนามของ มหาวิทยาลัย

๗

นางสาวจามจุรี นิมา

ผู้ประสานงาน

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๙๕๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี

ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๓๗๐

โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐

www.mbu.ac.th

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเข้าพื้นที่แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล

เจริญพร นางสาวนุชชา พรจำเริญรัตน์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๕ ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ด้วย นางสาวพิมพกานต์ ม่วงนิยม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๗ หลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท ๔ ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี (Public Participation in Improving Water Supply Quality in Accordance with the 4th Principle of Influence in Bang Lamung District, Chonburi Province)” มีความประสงค์
เข้าพื้นที่แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของนักศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์
จึงเจริญพรมายังท่านเพื่อขออนุญาตเข้าพื้นที่แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล สำหรับใช้ในการวิทยานิพนธ์
ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธสิริ, ผศ.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๖

ผู้ประสานงาน นางสาวพิมพกานต์ ม่วงนิยม

โทร. ๐๙-๙๒๔๐-๓๒๗๗

อนุญาต
รศ.ดร. พงศิณี วัฒนวิทย์
ค.น.ก. นุชชา พงศาเรืองรัตน
ผู้ใหญ่บ้าน ม.๕ ต.บางละมุง

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๙๔๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๓๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์
เจริญพร ว่าที่ร้อยตรี จเรวัฒน์ ชินวัฒน์ อดีตนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง

ด้วย นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๗ หลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท ๔ ในเขตอำเภอ
บางละมุง จังหวัดชลบุรี (Public Participation in Improving Water Supply Quality in Accordance
with the 4th Principle of Influence in Bang Lamung District, Chonburi Province)” มีความประสงค์
เข้าสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมมา
เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธสิริ, ผศ.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๖
ผู้ประสานงาน นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม
โทร. ๐๙-๔๒๔๐-๓๒๗๗

ด้วยความเคารพที่
ฉ่ำที่รักพี่ จเรวัฒน์ ชินวัฒน์

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๙๔๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ถ.ศาลา-นครชัยศรี

ต.ศาลา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐

www.mbu.ac.th

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์
เจริญพร นางณัฐธินีย์ เชิดฉาย อดีตรองนายกเทศมนตรีตำบลบางละมุง

ด้วย นางสาวพิมพกานต์ ม่วงนิยม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๗ หลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท ๔ ในเขตอำเภอ
บางละมุง จังหวัดชลบุรี (Public Participation in Improving Water Supply Quality in Accordance
with the 4th Principle of Influence in Bang Lamung District, Chonburi Province)” มีความประสงค์
เข้าสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมมา
เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธสิริ, ผศ.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๖

ผู้ประสานงาน นางสาวพิมพกานต์ ม่วงนิยม

โทร. ๐๙-๙๒๔๐-๓๒๗๗

ให้ด้วยพระคุณ

นางณัฐธินีย์ เชิดฉาย

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๙๔๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๓๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์

เจริญพร นางสาวทิพย์วิมล หอมขจร อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณ

ด้วย นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิม เลขาเหมาเป็นนักศึกษา ๖๖๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๗ หลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท ๔ ในเขตอำเภอ
บางละมุง จังหวัดชลบุรี (Public Participation in Improving Water Supply Quality in Accordance
with the 4th Principle of Influence in Bang Lamung District, Chonburi Province)” มีความประสงค์
เข้าสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมมา
เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธิสิริ, ผศ.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๖

ผู้ประสานงาน นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิม

โทร. ๐๙-๙๒๔๐-๓๒๗๗

ในโอกาสอันควร

น.ร. พิมพ์วิมล ๕๐๖๖๐๕

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๙๔๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถนนสายนครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์
เจริญพร นางอาภรณ์รัตน์ ไวลีจิตต์ อดีตสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางละมุง

ด้วย นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๗ หลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท ๔ ในเขตอำเภอ
บางละมุง จังหวัดชลบุรี (Public Participation in Improving Water Supply Quality in Accordance
with the 4th Principle of Influence in Bang Lamung District, Chonburi Province)” มีความประสงค์
เข้าสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมมา
เพื่อขออนุญาตเผยแพร่ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดอนุญาต จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธิสิริ, ผศ.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๖

ผู้ประสานงาน นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม

โทร. ๐๙-๔๒๔๐-๓๒๗๗

ให้สัมภาษณ์
นางอาภรณ์รัตน์ ไวลีจิตต์

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๙๔๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ถนนวิสุทธิกษัตริย์

ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐

www.mbu.ac.th

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์

เจริญพร นายบุญเลิศ แก้วจินดา อดีตเลขาธิการนายกเทศมนตรี

ด้วย นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๗ หลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาตามหลักอิทธิบาท ๔ ในเขตอำเภอ
บางละมุง จังหวัดชลบุรี (Public Participation in Improving Water Supply Quality in Accordance
with the 4th Principle of Influence in Bang Lamung District, Chonburi Province)” มีความประสงค์
เข้าสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมมา
เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรโกธ ชินพุทธสิริ, ผศ.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๖

ผู้ประสานงาน นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม

โทร. ๐๙-๔๒๔๐-๓๒๗๗

นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม

ผอ. ม.ล. ๑๕๓

ผอ. ม.ล. ๑๕๓

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นางสาวพิมพ์กานต์ ม่วงนิยม

วัน เดือน ปี เกิด 22 กันยายน 2543

สถานที่เกิด 179/16 หมู่ 5 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ประวัติการศึกษา พ. ศ. 2566 : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ) สาขาวิชาการจัดการ
โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยบูรพา

ที่อยู่ปัจจุบัน 179/16 หมู่ 5 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ผลงานตีพิมพ์ -

รางวัลที่ได้รับ -

